

Серуен картотекасы

Қыркүйек

Серуен картотекасы №2 «Күзгі серуен»

- **Мақсаты:** Балалардың күзгі табиғат туралы түсініктерін кеңейту, жапырақтардың түсін және ағаш түрлерін ажыратуға үйрету.

- **Бақылау:** Күзгі жапырақтардың түсін бақылау, ағаштардың атауын айту.

«Қауіпсіз – қауіпті»

Мақсаты: Қауіпсіз және қауіпті заттарды ажырата білу.

Барысы: Тәрбиеші суреттер немесе ойыншықтар көрсетеді (доп, пышақ, қуыршақ, от, су). Балалар «қауіпсіз» затты қол шалақтап таңдайды.

Қауіпсізді қалыптастыру, көршімен әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №3

Ағаштарды бақылау»

- **Мақсаты:** Балалардың ағаш түрлерін тану, олардың ерекшеліктерін түсіну дағдыларын дамыту.

- **Бақылау:** Әртүрлі ағаштардың пішінін, жапырақтарын және қабығын бақылау.

Дидактикалық ойын: «Таза – лас»

Мақсаты: Тазалық пен қауіпсіздікті үйрету.

Барысы: Балалар сурет немесе ойыншық арасынан «таза» (алма, ойыншық) және «лас» (қағаз қоқыс, бөтелке) затты табады.

Қауіпсізді қалыптастыру, көршімен әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №4

«Күн мен бұлт»

- **Мақсаты:** Ауа райы құбылыстарын түсіндіру, күннің және бұлттың рөлін талқылау.

- **Бақылау:** Аспанның жағдайын бақылау – ашық па, бұлтты ма, жаңбырлы ма.

Рөлдік ойын: «Асханадағы тәртіп»

Мақсаты: Тамақты үнемдеп жеу, төкпеуді үйрету.

Барысы: Балалар «аспазшы» және «қонақ» рөлін ойнайды. Ойыншық ыдыстармен «тамақ ішіп», «суды ішіп», төкпей ішуге тырысады

Үнемдеу дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен

картотекасы.№5

«Табиғаттың дыбыстары»

- **Мақсаты:** Балалардың табиғаттағы дыбыстарды тыңдап, оларды ажыратуға үйрету.

- **Бақылау:** Құстардың, жәндіктердің дыбыстарын, ағаштардың шуылын тыңдау.

Қимылды ойын: «Қызыл – тоқта, жасыл – жүр»

Мақсаты: Жолдағы қауіпсіздікті үйрету.

Барысы: Тәрбиеші жасыл түсті көрсеткенде – балалар жүгіреді, қызыл түсті көрсеткенде – тоқтайды.

Қауіпсізді қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №7

Табиғатты бақылау:

- **Ауа райын талқылау:** Ауа райының күзде қалай өзгеретінін айтып беру, мысалы, күннің салқындауы, желдің соғуы, күннің қысқарып, бұлтты болатыны туралы түсіндіру.
- **Ағаштар мен жапырақтар:** Балаларға ағаштардың түрлерін көрсетіп, олардың жапырақтары қалай сарғайып, жерге түсетінін бақылау. Түрлі түсті жапырақтарды жинап, олардың түстерін ажыратуға үйрету.
- **Күзгі жануарлар:** Күзде құстардың жылы жаққа ұшып кетуі, жануарлардың қыстауға дайындалуы туралы айту.

2. Қимылдық ойындар:

- **«Жел мен жапырақтар»** ойыны: Бір бала «жел» болып, басқа балалар «жапырақтар» сияқты жүгіреді немесе секіреді. Жел соққан сайын жапырақтар жан-жаққа тарқалады.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №8

Серуен орны: Ойын алаңы

- **Ойын:** «Кім жылдам?» — Допты лақтырып, жарыс ұйымдастыру.
- **Мақсаты:** Шапшаңдықты дамыту, командалық жұмыс.

«Табиғаттық детектив»

- **Мақсаты:** Табиғаттағы өзгерістерді бақылау.
- **Сипаттамасы:** Балалар топқа бөлініп, табиғатта (ағаштар, жәндіктер) белгіленген нысандарды табу керек. Олар тапқан нәрселері туралы қысқаша әңгімелеп береді.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №9

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.
- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған орта жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.
- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №10

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.
- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған әлем жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.
- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №11

Ағаштармен Танысу

- Іс-әрекет:

- **Ағаштарды Бақылау:** Балалар жақын жердегі ағаштарды зерттеп, олардың жапырақтары, діңдері мен формаларын бақылайды.
- **Ағаштың Бөліктері:** тәрбиеші ағаштың бөліктерін (жапырақ, дің, тамыр) көрсетіп, балаларға сипаттауды ұсынады.

Саусақ ойыны: «Тамшы»

Мақсаты: Суды үнемдеу туралы түсінік беру.

Барысы: Балалар саусақтарын төмен түсіріп, «тамшы» бейнесін жасайды. Тәрбиеші: «Тамшыны төкпей ұстайық» деп қайталатады.

Үнемдеу дағдысы, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №12

Гүлдер мен Өсімдіктер

- Іс-әрекет:

- Гүлдерді Жинау: Балалар табиғаттан түрлі гүлдерді жинайды.

- Гүлдер Танысу: Жиналған гүлдер туралы ақпарат бөлісіп, олардың аттарын атап өтеді.

«Жинау Ойыны»

- **Мақсаты:** Табиғи заттарды жинау арқылы зейінді дамыту.

- **Іс-әрекет:** Балаларға жапырақтар, тастар, гүлдер жинауға рұқсат етіңіз. Жиналған заттарды бірге қарап, аттарын атап, талқылаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлемге таныстыру

Серуен картотекасы №13

Құстарды Бақылау

- Іс-әрекет:

- Құстарды Тыңдау: Балалар табиғатта құстарды бақылап, олардың дауыстарын тыңдайды.

- Құстар Дәрісі: Әр бала өздерінің көрген құстары туралы айтып, олардың ерекшеліктерін сипаттайды.

Рөлдік ойын: «Дәрігер»

Мақсаты: Дене жарақатынан сақтану керегін үйрету.

Барысы: Бір бала – дәрігер, басқалары – науқас. «Қолды кесіп алмау», «Отқа жоламау» деген кеңестер айтылады.

Қауіпсіздік дағдылары, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №14

Табиғаттағы Дыбыстар

- Іс-әрекет:

- Дыбыстарды Тыңдау: Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдап, олардың қайдан шыққанын анықтау.

- Дыбыстарды Қайталау: Балалар табиғаттағы дыбыстарды өздері жасап, топта ойнайды

«Жануарлар Дыбыстары»

- **Мақсаты:** Жануарлар мен олардың дыбыстарын таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларға әртүрлі жануарлардың (мысалы, құс, ит, мысық) дыбыстарын тыңдатып, оларды қайталауды сұраңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №15

Серуен Кешені

- Іс-әрекет:

- **Табиғат Жұмыстары:** Балалар серуен барысында жинаған элементтерін (жапырақ, гүл) көрсетіп, талқылайды.

- **Көрме:** Өз жұмыстарын (коллаж, сурет) ұйымдастырып, таныстырады.

Құрылыс ойыны: «Үй салайық»

Мақсаты: Ұқыпты еңбекке, үнемділікке тәрбиелеу.

Барысы: Құмнан немесе кубиктен үй құрастырады. Балаларға «кірпішті дұрыс пайдалану, шашпау» түсіндіріледі.

Еңбекке баулу

Серуен картотекасы №11

Ағаштармен Танысу

- Іс-әрекет:

- **Ағаштарды Бақылау:** Балалар жақын жердегі ағаштарды зерттеп, олардың жапырақтары, діңдері мен формаларын бақылайды.

- **Ағаштың Бөліктері:** тәрбиеші ағаштың бөліктерін (жапырақ, дің, тамыр) көрсетіп, балаларға сипаттауды ұсынады.

«Табиғат Серуені»

- **Мақсаты:** Табиғат элементтерімен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларды сыртқа шығарып, ағаштар, гүлдер, жапырақтармен таныстырыңыз. Әр элементті көрсетіп, оның түсі мен формасын сипаттаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №12

Гүлдер мен Өсімдіктер

- Іс-әрекет:

- **Гүлдерді Жинау:** Балалар табиғаттан түрлі гүлдерді жинайды.

- **Гүлдер Танысу:** Жиналған гүлдер туралы ақпарат бөлісіп, олардың аттарын атап отеді.

«Жинау Ойыны»

- **Мақсаты:** Табиғи заттарды жинау арқылы зейінді дамыту.

- **Іс-әрекет:** Балаларға жапырақтар, тастар, гүлдер жинауға рұқсат етіңіз. Жиналған заттарды бірге қарап, аттарын атап, талқылаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №13

Құстарды Бақылау

- Іс-әрекет:

- **Құстарды Тыңдау:** Балалар табиғатта құстарды бақылап, олардың дауыстарын тыңдайды.

- **Құстар Дәрісі:** Әр бала өздерінің көрген құстары туралы айтып, олардың ерекшеліктерін сипаттайды.

«Табиғат Суреттері»

- **Мақсаты:** Табиғатты сурет арқылы бейнелеу.

- **Іс-әрекет:** Табиғаттағы заттарды (жапырақ, гүл) пайдаланып, балаларға сурет салуға көмектесіңіз. Оларды бірге бояп, табиғат элементтерін сипаттаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №14

Табиғаттағы дыбыстар

- Іс-әрекет:

- **Дыбыстарды Тыңдау:** Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдап, олардың қайдан шыққанын анықтау.

- **Дыбыстарды Қайталау:** Балалар табиғаттағы дыбыстарды өздері жасап, топта ойнайды «Жануарлар Дыбыстары»

- **Мақсаты:** Жануарлар мен олардың дыбыстарын таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларға әртүрлі жануарлардың (мысалы, құс, ит, мысық) дыбыстарын тыңдатып, оларды қайталауды сұраңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №15

Серуен Кешені

- Іс-әрекет:

- **Табиғат Жұмыстары:** Балалар серуен барысында жинаған элементтерін (жапырақ, гүл) көрсетіп, талқылайды.

- **Көрме:** Өз жұмыстарын (коллаж, сурет) ұйымдастырып, таныстырады.

«Экологиялық Ойыншықтар»

- **Мақсаты:** Экологиялық ойыншықтармен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Табиғи материалдардан (ағаш, қағаз) жасалған ойыншықтарды көрсетіп, олармен ойнауға рұқсат етіңіз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №16

Табиғатпен танысу (15-20 минут):

- Табиғи материалдармен жұмыс:

- Жапырақтарды, тастарды, таяқшаларды жинау.

- Табиғаттағы элементтерді таныстыру (ағаш, шөп, гүл).

- Ойындар:

- "Табиғаттағы қазына" – балалар табиғаттан жинаған заттарын көрсету.

- "Жан-жануарларды тауып ал" – табиғатта жәндіктер мен құстарды іздеу.

Қозғалыс ойындары (15-20 минут):

- "Салбырау":

- Ағашқа немесе таяқшаға жапырақтарды ілу (балалардың қолымен).

- "Жан-жануарлардың бейнесін жасау":

- Балалар өздерінің ұнаған жануарларын жасау үшін айналасындағы заттарды пайдаланады

(Таза ауада ойын, Ұсыныс ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №17

Серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.

- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.

- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Паралон, ойыншықтар немесе жастықтарды пайдаланып, тосқауылдар жасайды. Балалар оларды айналып өтіп, секіріп, (жорғалап) өтеді.

- "Секірмелі аяқ":

- Кішкентай секіргіштермен немесе жастықтармен секіру ойындары.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаздар, жапсырмалар және пастельдермен жұмыс.

- Балаларға жапсыру арқылы сурет жасау ұсынылады.

- "Пластелинмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарлар немесе заттарды мүсіндеу тапсырмасы.

Табиғатпен танысу (10 минут):

- "Табиғат бұрышы":

- Болмеде табиғат элементтерін (жапырақ, гүл, тас) пайдаланып, мини-экспозиция жасау.

- Балалармен осы элементтер туралы әңгімелесу.

(Экологиялық мәдениет дағдысы, Кішіге көмек беру дағдысын қалыптастыру)

Серуен картотекасы №18

Тақырып: Күзгі табиғат.

- **Саяхат мақсаты:** Күзде болатын өзгерістермен танысу.

- **Іс-шаралар:**

- Жапырақтардың түсін өзгертуін бақылау.

- Жемістер мен көкөністерді жинау (жасанды).

- Күзгі жәндіктерді (мысалы, қобелектер) бақылау.

Табиғат дыбыстары

- **Тақырып:** Табиғаттың дыбыстары.

- **Саяхат мақсаты:** Табиғаттағы дыбыстарды тану.

- **Іс-шаралар:**

- Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдау.

- Дыбыс шығаратын заттарды пайдалану (ысқырық, шулы ойыншықтар).

- Табиғаттың дыбыстарын көрсету.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №19

Серуеннің басталуы (10 минут):

- Балалармен қол ұстасып, серуенге шығу.

- Табиғат элементтерін (ағаш, жапырақ, гүл) бақылау.

Күзгі табиғаттың ерекшеліктері (15-20 минут):

- **Жапырақтарды жинау:**

- Күзгі жапырақтардың түрлі-түсті жапырақтарын жинау.

- Жапырақтардың пішіндерін, түстерін және текстураларын салыстыру.

- **Табиғатпен танысу:**

- Ағаштардың, бұталардың жапырақтарын зерттеу.

- Күзгі жемістер мен көкөністер туралы әңгіме.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Жапырақтармен би":

- Балалар жиналған жапырақтармен айнала отырып, би жасайды.

- "Күзгі жүгіріс":

- Балалар жапырақтар мен табиғи материалдарды пайдаланып, кедергілермен жүгіріс ұйымдастыру.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапырақ өнері":

- Жиналған жапырақтардан картиналар немесе жапсырмалар жасау.

- "Күзгі суреттер":

- Күзгі пейзажды қағазға салу (түрлі-түсті қарындаштармен).

(Қоршаған әлеммен танысу, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №20

Бөлмеде серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.

- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.

- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Кіріспе (5 минут):

- Балаларға серуеннің мақсатын түсіндіру.

- Бөлмедегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Бөлмеде жастықтар, паралондар немесе ойыншықтармен тосқауылдар жасап, балалар оларды айналып өтуі керек.

- "Кішкентай жүгіріс":

- Балалар белгіленген орындарда жүгіріп, қолдарын көтеріп секіреді.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаз, жапсырмалар, пастельдермен жұмыс жасап, балалар өздері қалаған суреттерін жапсырады.

- "Пластининмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарларды немесе сүйікті заттарын мүсіндеу ұсынылады.

Ойын-сауық (10 минут):

- "Музыкалық аялдама":

- Музыка ойнап тұрған кезде балалар айнала қозғалады, музыка тоқтағанда, балалар белгіленген жерге тұрып қалады.

- "Құстардың ұшуы":

- Балалар құстар секілді қозғалуы керек, кейін олардың түрлерін мимика арқылы көрсетуі мүмкін.

Сергіту сәті (5-10 минут):

- Жеңіл дене жаттығулары: қолды, аяқтарды сермеп, айналдыру.

- "Күн мен жаңбыр" – балалар "күн" болып жайылып, "жаңбыр" болғанда жиналады.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №16

Табиғатпен танысу (15-20 минут):

- Табиғи материалдармен жұмыс:
 - Жапырақтарды, тастарды, таяқшаларды жинау.
 - Табиғаттағы элементтерді таныстыру (ағаш, шөп, гүл).
- Ойындар:
 - "Табиғаттағы қазина" – балалар табиғаттан жинаған заттарын көрсету.
 - "Жан-жануарларды тауып ал" – табиғатта жәндіктер мен құстарды ізлеу.

Қозғалыс ойындары (15-20 минут):

- "Салбырау":
 - Ағашқа немесе таяқшаға жапырақтарды ілу (балалардың қолымен).
- "Жан-жануарлардың бейнесін жасау":
 - Балалар өздерінің ұнаған жануарларын жасау үшін айналасындағы заттарды пайдаланады.

(Таза ауада ойын, Ұсыныс ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №17

Серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":
 - Паралон, ойыншықтар немесе жастықтарды пайдаланып, тосқауылдар жасайды. Балалар оларды айналып өтіп, секіріп, (жорғалап) өтеді.
- "Секірмелі аяқ":
 - Кішкентай секіргіштермен немесе жастықтармен секіру ойындары.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":
 - Түрлі-түсті қағаздар, жапсырмалар және пастельдермен жұмыс.
 - Балаларға жапсыру арқылы сурет жасау ұсынылады.
- "Пластилинмен мүсіндеу":
 - Балаларға пластилин беріп, жануарлар немесе заттарды мүсіндеу тапсырмасы.

Табиғатпен танысу (10 минут):

- "Табиғат бұрышы":
 - Бөлмеде табиғат элементтерін (жапырақ, гүл, тас) пайдаланып, мини-экспозиция жасау.
 - Балалармен осы элементтер туралы әңгімелесу.

(Экологиялық мәдениет дағдысы, Кішіге көмек беру дағдысын қалыптастыру)

Серуен картотекасы №18

Тақырып: Күзгі табиғат.

- **Саяхат мақсаты:** Күзде болатын өзгерістермен танысу.

- **Іс-шаралар:**

- Жапырақтардың түсін өзгертуін бақылау.
- Жемістер мен көкөністерді жинау (жасанды).
- Күзгі жәндіктерді (мысалы, көбелектер) бақылау.

Табиғат дыбыстары

- **Тақырып:** Табиғаттың дыбыстары.

- **Саяхат мақсаты:** Табиғаттағы дыбыстарды тану.

- **Іс-шаралар:**

- Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдау.
- Дыбыс шығаратын заттарды пайдалану (ысқырық, шулы ойыншықтар).
- Табиғаттың дыбыстарын көрсету.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №19

Серуеннің басталуы (10 минут):

- Балалармен қол ұстасып, серуенге шығу.
- Табиғат элементтерін (ағаш, жапырақ, гүл) бақылау.

Күзгі табиғаттың ерекшеліктері (15-20 минут):

- **Жапырақтарды жинау:**

- Күзгі жапырақтардың түрлі-түсті жапырақтарын жинау.
- Жапырақтардың пішіндерін, түстерін және текстураларын салыстыру.

- **Табиғатпен танысу:**

- Ағаштардың, бұталардың жапырақтарын зерттеу.
- Күзгі жемістер мен көкөністер туралы әңгіме.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- **"Жапырақтармен би":**

- Балалар жиналған жапырақтармен айнала отырып, би жасайды.

- **"Күзгі жүгіріс":**

- Балалар жапырақтар мен табиғи материалдарды пайдаланып, кедергілермен жүгіріс ұйымдастыру.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- **"Жапырақ өнері":**

- Жиналған жапырақтардан картиналар немесе жапсырмалар жасау.

- **"Күзгі суреттер":**

- Күзгі пейзажды қағазға салу (түрлі-түсті қарындаштармен).

(Қоршаған әлеммен танысу, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №20

Бөлмеде серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Кіріспе (5 минут):

- Балаларға серуеннің мақсатын түсіндіру.
- Бөлмедегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":
 - Бөлмеде жастықтар, паралондар немесе ойыншықтармен тосқауылдар жасап, балалар оларды айналып өтуі керек.
- "Кішкентай жүгіріс":
 - Балалар белгіленген орындарда жүгіріп, қолдарын көтеріп секіреді.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":
 - Түрлі-түсті қағаз, жапсырмалар, пастельдермен жұмыс жасап, балалар өздері қалаған суреттерін жапсырады.
- "Пластилинмен мүсіндеу":
 - Балаларға пластилин беріп, жануарларды немесе сүйікті заттарын мүсіндеу ұсынылады.

Ойын-сауық (10 минут):

- "Музыкалық аялдама":
 - Музыка ойнап тұрған кезде балалар айнала қозғалады, музыка тоқтағанда, балалар белгіленген жерге тұрып қалады.
- "Құстардың ұшуы":
 - Балалар құстар секілді қозғалуы керек, кейін олардың түрлерін мимика арқылы көрсетуі мүмкін.

Сергіту сәті (5-10 минут):

- Жеңіл дене жаттығулары: қолды, аяқтарды сермеп, айналдыру.
 - "Күн мен жаңбыр" – балалар "күн" болып жайылып, "жаңбыр" болғанда жиналады.
- (Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы 21

Тақырып: "Күзгі құстар"

- **Бақылау:** Балалармен бірге құстарды бақылау, олардың ұшып жүргенін тамашалау. Құстардың жылы жаққа ұшуын түсіндіру.
- **Ойын:** "Құстар қалай ұшады?" ойыны. Балалар құс сияқты қолдарын жайып, айналып жүгіреді.
- **Шығармашылық:** Қағаздан құстардың суретін жасап, топ бөлмесін безендіру.
- **Сұрақтар:** "Қандай құстарды көрдің?", "Құстар неге ұшып кетеді?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (жүрекшелерді үгінділермен толтыру)

Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Құммен мүсіндеу бейнесін

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Мүсіндеу , Сурет салу

Серуен картотекасы 22

Тақырып: "Күзгі жел"

- **Бақылау:** Желдің қалай соғып тұрғанын, жапырақтардың қалай ұшып жүргенін бақылау. Балаларға желдің күшін түсіндіру.

- **Ойын:** "Жел мен жапырақтар" ойыны – балалар жапырақтар сияқты ұшып, айналып ойнайды.

- **Шығармашылық:** Желдің әсерін қағаздан немесе мата жапырақтарды жапсыру арқылы көрсету.

- **Сұрақтар:** "Жел не істейді?", "Жел қалай соғады?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (белгілі жерге қоқыс жинау). Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Мүсіндеу , сурет салу

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар, мүсіндеу

Серуен картотекасы 23

Тақырып: "Күзгі еңбек"

- **Бақылау:** Балалармен бақшаларда немесе аулада жұмыс істеп жатқан адамдарды бақылау (жапырақтарды жинау, бақшаны тазалау).

- **Ойын:** "Кім тез жинайды?" ойыны – балалар шағын сыпырғыштармен жапырақтарды бір жерге жинайды.

- **Шығармашылық:** Балаларға өздерінің жасаған еңбектерінің нәтижесін сурет салу немесе жапсыру жұмыстарында қолдану.

- **Сұрақтар:** "Адамдар не істеп жатыр?", "Сен қалай көмектесе аласың?"

Еңбекке баулу, Шығармашылық дағдыларын дамыту

Серуен картотекасы №9

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.

- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған орта жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №10

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.

- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған орта жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Серуен картотекасы №24

Табиғатқа қамқорлық

- Қоқыс жинау: Серуен барысында балаларға табиғаттағы қоқыстарды жинау тапсырмасын беріңіз. Бұл оларға қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға және табиғатты қорғауға үйретеді.
- Өсімдіктерге күтім: Балаларға ағаштардың жапырақтарын, гүлдерін қарау, оларды суару немесе егу бойынша тапсырмалар беру. Бұл өсімдіктердің өмір сүруіне ықпал етеді.

2. Еңбек дағдыларын дамыту

- Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.
- Құстарға жем беру: Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

3. Табиғатпен танысу

- Табиғатқа қатысты тапсырмалар: Балаларға табиғаттағы өзгерістерді бақылау, мысалы, жапырақтардың түсі, ағаштардың формасы туралы жазу немесе сурет салу.
- Экологиялық білім беру: Табиғаттың экосистемасы, өсімдіктер мен жануарлардың өзара байланысы туралы мәліметтер беру.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №25

Табиғатпен танысу

Тақырып: Ағаштар мен өсімдіктерді зерттеу

Мақсат: Балаларды ағаштар мен өсімдіктердің түрлерімен таныстыру, оларды күтуге үйрету.

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу. Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №26

Судың маңызы

Тақырып: Судың табиғаттағы рөлі

Мақсат: Судың маңызын түсіндіру, суды үнемді пайдалану жолдарын үйрету.

Серуен: Су қоймасы немесе бұлақ жанында серуен.

Іс-шара: Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №26

Тазалық күні

Тақырып: Табиғатты таза ұстау

Мақсат: Балаларды қоршаған ортаны таза ұстауға баулу, тазалыққа үйрету.

Серуен: Жақын маңдағы табиғи аймаққа серуен.

Іс-шара: Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №27

Гүлдер күні

Тақырып: Гүлдердің түрлері және оларды күту

Мақсат: Гүлдер туралы білімін кеңейту және оларды күтуге баулу.

Серуен: Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы

Жапырақтарды бақылау

Мақсаты: Балалардың табиғатты тану қабілетін дамыту, жапырақ түрлерін ажырата білуге үйрету.

Өткізу тәсілі: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарын көрсетіп, олардың түстері мен пішіндерін зерттеуді ұсынады. Әр жапырақтың ерекшеліктерін айтып береді.

«Жапырақтардан сурет салу»

Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту, жапырақтар мен табиғи материалдардан сурет құрастыру.

Ойын ережесі: Балалар түрлі-түсті жапырақтарды жинап, олардан ағаш, гүл, үй, жануарлар сияқты бейнелерді жасайды.

(Ұсыныс ойын, «Экологиялық мәдениет дағдысы»)

Серуен картотекасы

Ауа райын бақылау

Мақсаты: Балалардың ауа райы жағдайын түсіну қабілетін дамыту.

Өткізу тәсілі: Тәрбиеші балалармен бірге аспанды, бұлттардың қозғалысын, күннің түсін және желді бақылап, ауа райы туралы әңгіме жүргізеді.

«Жапырақтарды жинау»

Мақсаты: Жинақылық пен ұқыптылыққа үйрету, ұжымдық жұмыс жасауға баулу.

Ойын ережесі: Балаларды екі топқа бөліп, жапырақтарды кім көп жинайтынын жарыстыру.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы

Табиғат бақылауы

- **Мақсаты:** Балаларға табиғатты бақылап, оны түсінуге көмектесу.
- **Қалай ойналады:** Балаларға ағаштарды, жапырақтарды, құстарды, жануарлардың іздерін көрсетіп, олардың атауларын айтып береміз. Олармен бірге «Қандай жануардың ізі?» деген ойын ойнауға болады. Бұл арқылы балалар табиғат туралы жаңа мәліметтер алады және байқағыншық қабілеттерін дамытады.

«Түстерді тап» ойыны

- **Мақсаты:** Балалардың түстерді тану қабілеттерін жетілдіру.
- **Қалай ойналады:** Балаларға белгілі бір түсті нысанларды іздеу тапсырылады (мысалы, «кызыл түсті заттарды тап»). Бұл ойын арқылы олар түстерді ажыратуға және қоршаған ортаны мұқият бақылауға үйренеді.

(Ұсыныс ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Сурет салу іс-әрекеті

Серуен картотекасы «Күзгі серуен»

- **Мақсаты:** Балалардың күзгі табиғат туралы түсініктерін кеңейту, жапырақтардың түсін және ағаш түрлерін ажыратуға үйрету.
- **Бақылау:** Күзгі жапырақтардың түсуін бақылау, ағаштардың атауын айту.
- **Қимылды ойын:** «Кім көп жапырақ жинайды?». Балалар жердегі түрлі түсті жапырақтарды жинап, оларды санайды.
- **Дидактикалық ойын:** «Түстерді тап». Балалар әртүрлі түсті жапырақтарды іздеп, түстерін анықтайды.

Таза ауада құстардың бейнесін ермексазбен мүсіндеу

Мүсіндеу

(Экологиялық мәдениет дағдысы. Физикалық іс-әрекетті дамыту)

Қазан айы Серуен картотекасы №1 .

Табиғат бақылауы

- Мақсаты: Балаларға табиғатты бақылап, оны түсінуге көмектесу.

- Қалай ойналады: Балаларға ағаштарды, жапырақтарды, құстарды, жануарлардың іздерін көрсетіп, олардың атауларын айтып береміз. Олармен бірге «Қандай жануардың ізі?» деген ойын ойнауға болады. Бұл арқылы балалар табиғат туралы жаңа мәліметтер алады және байқағыштық қабілеттерін дамытады.

«Түстерді тап» ойыны

- Мақсаты: Балалардың түстерді тану қабілеттерін жетілдіру.

- Қалай ойналады: Балаларға белгілі бір түсті нысандарды іздеу тапсырылады (мысалы, «қызыл түсті заттарды тап»). Бұл ойын арқылы олар түстерді ажыратуға және қоршаған ортаны мұқият бақылауға үйренеді.

«Құстарды тыңдайық» ойыны

- Мақсаты: Балаларға табиғаттағы дыбыстарды тыңдап, құстардың дауыстарын ажыратуға үйрету.

- Қалай ойналады: Балалар серуен кезінде құстардың дыбыстарын тыңдап, қай құс екенін анықтауға тырысады. Егер табиғи құстар болмаса, алдын ала дайындалған құстардың дауыстарын пайдаланып, ойын ұйымдастыруға болады. Бұл балалардың есту қабілетін дамытып, жануарлар туралы білімдерін арттырады.

Қимыл-қозғалыс ойындары

- Мақсаты: Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.

- Ойындар түрлері:

- «Кім тез жүгіріп жетеді?» – Балалар белгіленген нүктеге дейін жүгіреді немесе секіреді.

- «Мысық пен тышқан» – Бір бала мысық, ал басқалары тышқандар болады. Мысық тышқандарды қуады.

- «Жапырақтар жинау» – Балалар түскен жапырақтарды жинап, олардан кішкентай пішіндер немесе фигуралар жасайды.

5. Қорытынды

Кіші топқа арналған серуен балалардың физикалық және танымдық қабілеттерін жетілдіреді. Олар табиғатты бақылап, жаңа нәрселерді үйренеді, әрі физикалық ойындар арқылы дене шынықтырумен айналысады. Сонымен қатар, серуен барысында достарымен ойнап, әлеуметтік дағдыларын дамыту

Серуен картотекасы №2

«Күзгі серуен»

- **Мақсаты:** Балалардың күзгі табиғат туралы түсініктерін кеңейту, жапырақтардың түсін және ағаш түрлерін ажыратуға үйрету.

- **Бақылау:** Күзгі жапырақтардың түсуін бақылау, ағаштардың атауын айту.

- **Қимылды ойын:** «Кім көп жапырақ жинайды?». Балалар жердегі түрлі түсті жапырақтарды жинап, оларды санайды.

- **Дидактикалық ойын:** «Түстерді тап». Балалар әртүрлі түсті жапырақтарды іздеп, түстерін анықтайды.

Серуен картотекасы №3

Ағаштарды бақылау»

- **Мақсаты:** Балалардың ағаш түрлерін тану, олардың ерекшеліктерін түсіну дағдыларын дамыту.

- **Бақылау:** Әртүрлі ағаштардың пішінін, жапырақтарын және қабығын бақылау.

- **Қимылды ойын:** «Ағаштың көлеңкесі». Балалар ағаштың көлеңкесін айналып жүгіреді.

- **Дидактикалық ойын:** «Жапырақты тап». Әртүрлі ағаш жапырақтарын көрсетіп, олардың қандай ағашқа тиесілі екенін анықтау.

«Күн мен түн»

- **Мақсаты:** Балаларды уақыт пен табиғат құбылыстарымен таныстыру.

- **ойын барысы:** Жетекші балаларға күндізгі және түнгі уақыттарды көрсетіп, олардың ерекшеліктерін түсіндіреді. Мысалы, күн шыққанда адамдар жұмысқа барады, ал күн батқанда түн болады және бәрі демалады. Сонымен қатар, күн мен түнде не істейтінін әңгімелеп, балалардан өз тәжірибелерін сұрауға болады.

Серуен картотекасы №4

«Күн мен бұлт»

- **Мақсаты:** Ауа райы құбылыстарын түсіндіру, күннің және бұлттың рөлін талқылау.

- **Бақылау:** Аспанның жағдайын бақылау – ашық па, бұлтты ма, жаңбырлы ма.

- **Қимылды ойын:** «Күн мен жаңбыр». Тәрбиеші «Күн шықты» дегенде, балалар жүгіріп ойнайды. Ал «Жаңбыр жауды» дегенде, балалар бір орынға тығылады.

- **Дидактикалық ойын:** «Күннің әсері». Балаларға күн сәулесінің қандай жылу беретінін, ал бұлттың аспанды жасыратынын түсіндіру.

«Гүлдер салып үйренейік»

- **Мақсаты:** Балаларға қарапайым заттарды салып үйренуге және түстерді қолдануға мүмкіндік беру.

Қалай ойналады: Жетекші балаларға қарапайым гүлдің суретін салуды үйретеді. Алдымен ортасын салып, содан кейін жапырақшаларын қосады. Әр бала өз гүлін бояйды және оны ерекше етіп көрсетуге тырысады. Бұл балаларға пішіндерді және түстерді дұрыс таңдауға көмектеседі

Серуен картотекасы №5

«Табиғаттың дыбыстары»

- **Мақсаты:** Балалардың табиғаттағы дыбыстарды тыңдап, оларды ажыратуға үйрету.

- **Бақылау:** Құстардың, жәндіктердің дыбыстарын, ағаштардың шуылын тыңдау.

- **Қимылды ойын:** «Дыбыстарды тыңда». Балалар табиғат дыбыстарын тыңдап, қай дыбыс қай жерден шыққанын анықтайды.

- **Дидактикалық ойын:** «Не естисің?». Балаларға дыбыстарды естіртіп, олардың қандай дыбыс екенін табу.

Серуен картотекасы №6

Табиғатты бақылау:

- **Ағаштар және жапырақтар:** Балаларға ағаштарды көрсету және олардың жапырақтары қалай түсетінін бақылау. Түрлі түсті жапырақтарды жинап, оларды атау (сары, қызыл, қоңыр жапырақтар). Жапырақтардың түрлері мен пішіндерін салыстыру.

- Күннің жағдайы: Аспанға қарап, бұлттардың, желдің, күннің көрінісі туралы әңгімелесу.

- Күзгі ауа-райының ерекшеліктері: Ауа температурасы, желдің соғуы, жаңбырдың болуы немесе жоқтығы туралы айту. Балалардың ауа райы туралы өз ойларын айтуын сұрау.

ә) Қимылдық ойындар:

- «Жапырақтармен ойнайық»: Балалар жапырақтарды жинап, оларды жоғарыға лақтыру немесе олармен билеу. Жапырақтардың қалай құлайтынын бақылау.

- «Жел және жапырақтар» ойыны: Бір бала «жел» болып, қалғандары жапырақтар сияқты жүгіреді немесе секіреді. Жел жапырақтарды үрлеп, жан-жаққа тарқатады.

- «Кім жапырақ тауып алады?»: Балаларға белгілі бір түсті жапырақ табу тапсырмасы беріледі (мысалы, сары немесе қызыл жапырақ).

б) Сөздік қорды дамыту:

- Күзге байланысты жаңа сөздер мен ұғымдарды үйрету: күзгі жапырақтар, күзгі жаңбыр, суық жел, бұлтты күн, жауын-шашын.

- Табиғат құбылыстары туралы әңгімелесу: балалардың күз туралы білгендерін ортаға салу.

в) Табиғи материалдармен шығармашылық жұмыс:

- Балаларға жапырақтарды жинап, оларды кептіріп, кейін топта сурет жасауға қолдану.

- Тастар немесе бұтақтар жинап, табиғи материалдармен құрастыру ойындарын ұйымдастыру.

3. Қорытынды:

- Серуен соңында балалармен бірге күзгі серуеннен не байқағандарын талқылау: ауа райы, табиғаттың өзгерістері, жапырақтардың түсі мен пішіні.

- Балалардың күз туралы өз ойларын тыңдау және оларды мадақтау.

Серуен картотекасы №7

1. Табиғатты бақылау:

- **Ауа райын талқылау:** Ауа райының күзде қалай өзгередінін айтып беру, мысалы, күннің салқындауы, желдің соғуы, күннің қысқарып, бұлтты болатыны туралы түсіндіру.

- **Ағаштар мен жапырақтар:** Балаларға ағаштардың түрлерін көрсетіп, олардың жапырақтары қалай сарғайып, жерге түсетінін бақылау. Түрлі түсті жапырақтарды жинап, олардың түстерін ажыратуға үйрету.

- **Күзгі жануарлар:** Күзде құстардың жылы жаққа ұшып кетуі, жануарлардың қыстауға дайындалуы туралы айту.

2. Қимылдық ойындар:

- **«Жел мен жапырақтар»** ойыны: Бір бала «жел» болып, басқа балалар «жапырақтар» сияқты жүгіреді немесе секіреді. Жел соққан сайын жапырақтар жан-жаққа тарқалады.

- **«Кім көбірек жапырақ жинайды?»:** Балаларға түстері бойынша жапырақтар жинауды тапсыру. Кімнің ең көп жапырақ жинайтынын көру.

- **«Жапырақтармен билеу»:** Жерге түскен жапырақтарды қолмен ұстап, олармен билеу. Жапырақтарды жоғары лақтырып, олардың ауада қалай құлайтынын бақылау.

3. Танымдық ойындар:

- **«Күзгі затты тап»:** Балаларға табиғатта күзге тән заттарды (сары жапырақ, құрғақ бұтақ, жаңғақ қабығы) табу тапсырмасы беріледі.

- **«Күзгі жемістер мен көкөністер»:** Балаларға күзде қандай жемістер мен көкөністер пісетінін айту. Әрбірін атауды сұрау, оларды суреттеп беру.

4. Сөздік қорды дамыту:

- Балаларға күзге байланысты жаңа сөздер мен ұғымдарды үйрету: «сарғайған жапырақтар», «бұлтты күн», «жел», «жаңбыр», «құрғақ бұтақтар», «күзгі жеміс-жидектер».

- Күз туралы сұрақтар қою: «Күзде күн қандай болады?», «Ағаштар неге жапырақтарын тастайды?» және т.б.

5. Табиғи материалдармен шығармашылық жұмыс:

- Балаларға жапырақтарды, бұтақтарды жинап, олармен топта сурет салу немесе аппликация жасау ұсынылады.

- Жапырақтарды кептіріп, түрлі түсті күзгі композиция жасау

Қауіпсіздік шаралары:

- Балалардың жылы киінгенін қадағалау.

- Тайғақ немесе ылғалды жерлерде абай болу.

- Балаларды бақылап, серуен кезінде қауіпсіздікті сақтау

Серуен картотекасы №8

Күзгі серуен кіші топ балалары үшін табиғатты танып, қоршаған ортадағы өзгерістерді зерттеуге және қимыл белсенділіктерін арттыруға тамаша мүмкіндік береді. Серуен барысында балалар табиғаттағы күз мезгілінің ерекшеліктерін бақылап, дене шынықтыру және танымдық ойындар арқылы білімдерін толықтырады.

Серуен орны: Ойын алаңы

- **Ойын:** «Кім жылдам?» — Допты лақтырып, жарыс ұйымдастыру.
- **Мақсаты:** Шапшаңдықты дамыту, командалық жұмыс.

«Табиғаттық детектив»

- **Мақсаты:** Табиғаттағы өзгерістерді бақылау.
- **Сипаттамасы:** Балалар топқа бөлініп, табиғатта (ағаштар, жәндіктер) белгіленген нысандарды табу керек. Олар тапқан нәрселері туралы қысқаша әңгімелеп береді.

Серуен картотекасы №9

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.
- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған орта жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.
- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек

Серуен картотекасы №10

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.
- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған орта жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.
- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек

Серуен картотекасы №11

Ағаштармен Танысу

- Іс-әрекет:

- **Ағаштарды Бақылау:** Балалар жақын жердегі ағаштарды зерттеп, олардың жапырақтары, діңдері мен формаларын бақылайды.

- **Ағаштың Бөліктері:** тәрбиеші ағаштың бөліктерін (жапырақ, дің, тамыр) көрсетіп, балаларға сипаттауды ұсынады.

«Табиғат Серуені»

- **Мақсаты:** Табиғат элементтерімен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларды сыртқа шығарып, ағаштар, гүлдер, жапырақтармен таныстырыңыз. Әр элементті көрсетіп, оның түсі мен формасын сипаттаңыз.

Серуен картотекасы №12

Гүлдер мен Өсімдіктер

- **Іс-әрекет:**

- **Гүлдерді Жинау:** Балалар табиғаттан түрлі гүлдерді жинайды.

- **Гүлдер Танысу:** Жиналған гүлдер туралы ақпарат бөлісіп, олардың аттарын атап өтеді.

«Жинау Ойыны»

- **Мақсаты:** Табиғи заттарды жинау арқылы зейінді дамыту.

- **Іс-әрекет:** Балаларға жапырақтар, тастар, гүлдер жинауға рұқсат етіңіз. Жиналған заттарды бірге қарап, аттарын атап, талқылаңыз.

Серуен картотекасы №13

Құстарды Бақылау

- **Іс-әрекет:**

- **Құстарды Тыңдау:** Балалар табиғатта құстарды бақылап, олардың дауыстарын тыңдайды.

- **Құстар Дәрісі:** Әр бала өздерінің көрген құстары туралы айтып, олардың ерекшеліктерін сипаттайды.

«Табиғат Суреттері»

- **Мақсаты:** Табиғатты сурет арқылы бейнелеу.

- **Іс-әрекет:** Табиғаттағы заттарды (жапырақ, гүл) пайдаланып, балаларға сурет салуға көмектесіңіз. Оларды бірге бояп, табиғат элементтерін сипаттаңыз.

Серуен картотекасы №14

Табиғаттағы Дыбыстар

- **Іс-әрекет:**

- **Дыбыстарды Тыңдау:** Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдап, олардың қайдан шыққанын анықтау.

- **Дыбыстарды Қайталау:** Балалар табиғаттағы дыбыстарды өздері жасап, топта ойнайды

«Жануарлар Дыбыстары»

- **Мақсаты:** Жануарлар мен олардың дыбыстарын таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларға әртүрлі жануарлардың (мысалы, құс, ит, мысық) дыбыстарын тыңдатып, оларды қайталауды сұраңыз.

Серуен картотекасы №15

Серуен Кешені

- **Іс-әрекет:**

- **Табиғат Жұмыстары:** Балалар серуен барысында жинаған элементтерін (жапырақ, гүл) көрсетіп, талқылайды.

- **Көрме:** Өз жұмыстарын (коллаж, сурет) ұйымдастырып, таныстырады.

«Экологиялық Ойыншықтар»

- **Мақсаты:** Экологиялық ойыншықтармен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Табиғи материалдардан (ағаш, қағаз) жасалған ойыншықтарды көрсетіп, олармен ойнауға рұқсат етіңіз.

Серуен картотекасы №16

Табиғатпен танысу (15-20 минут):

- Табиғи материалдармен жұмыс:

- Жапырақтарды, тастарды, таяқшаларды жинау.

- Табиғаттағы элементтерді таныстыру (ағаш, шөп, гүл).

Ойындар:

- "Табиғаттағы қазына" – балалар табиғаттан жинаған заттарын көрсету.

- "Жан-жануарларды тауып ал" – табиғатта жәндіктер мен құстарды іздеу.

Қозғалыс ойындары (15-20 минут):

- "Салбырау":

- Ағашқа немесе таяқшаға жапырақтарды ілу (балалардың қолымен).

- "Жан-жануарлардың бейнесін жасау":

- Балалар өздерінің ұнаған жануарларын жасау үшін айналасындағы заттарды пайдаланады

Серуен картотекасы №17

Серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.

- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.

- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Паралон, ойыншықтар немесе жастықтарды пайдаланып, тосқауылдар жасайды. Балалар оларды айналып өтіп, секіріп, crawling (жорғалап) өтеді.

- "Секірмелі аяқ":

- Кішкентай секіргіштермен немесе жастықтармен секіру ойындары.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаздар, жапсырмалар және пастельдермен жұмыс.
- Балаларға жапсыру арқылы сурет жасау ұсынылады.

- "Пластилинмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарлар немесе заттарды мүсіндеу тапсырмасы.

Табиғатпен танысу (10 минут):

- "Табиғат бұрышы":

- Бөлмеде табиғат элементтерін (жапырақ, гүл, тас) пайдаланып, мини-экспозиция жасау.
- Балалармен осы элементтер туралы әңгімелесу.

Серуен картотекасы №18

Тақырып: Күзгі табиғат.

- Саяхат мақсаты: Күзде болатын өзгерістермен танысу.

- Іс-шаралар:

- Жапырақтардың түсін өзгертуін бақылау.
- Жемістер мен көкөністерді жинау (жасанды).
- Күзгі жәндіктерді (мысалы, көбелектер) бақылау.

Табиғат дыбыстары

- Тақырып: Табиғаттың дыбыстары.

- Саяхат мақсаты: Табиғаттағы дыбыстарды тану.
- Іс-шаралар:
 - Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдау.
 - Дыбыс шығаратын заттарды пайдалану (ысқырық, шулы ойыншықтар).
 - Табиғаттың дыбыстарын көрсету.

Серуен картотекасы №19

Серуеннің басталуы (10 минут):

- Балалармен қол ұстасып, серуенге шығу.
- Табиғат элементтерін (ағаш, жапырақ, гүл) бақылау.

Күзгі табиғаттың ерекшеліктері (15-20 минут):

- Жапырақтарды жинау:

- Күзгі жапырақтардың түрлі-түсті жапырақтарын жинау.
- Жапырақтардың пішіндерін, түстерін және текстураларын салыстыру.

- Табиғатпен танысу:

- Ағаштардың, бұталардың жапырақтарын зерттеу.
- Күзгі жемістер мен көкөністер туралы әңгіме.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Жапырақтармен би":
 - Балалар жиналған жапырақтармен айнала отырып, би жасайды.
- "Күзгі жүгіріс":
 - Балалар жапырақтар мен табиғи материалдарды пайдаланып, кедергілермен жүгіріс ұйымдастыру.
- Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):**
 - "Жапырақ өнері":
 - Жиналған жапырақтардан картиналар немесе жапсырмалар жасау.
 - "Күзгі суреттер":
 - Күзгі пейзажды қағазға салу (түрлі-түсті қарындаштармен).

Серуен картотекасы №20

Бөлмеде серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Кіріспе (5 минут):

- Балаларға серуеннің мақсатын түсіндіру.
- Бөлмедегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":
 - Бөлмеде жастықтар, паралондар немесе ойыншықтармен тосқауылдар жасап, балалар оларды айналып өтуі керек.
- "Кішкентай жүгіріс":
 - Балалар белгіленген орындарда жүгіріп, қолдарын көтеріп секіреді.

. Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":
 - Түрлі-түсті қағаз, жапсырмалар, пастельдермен жұмыс жасап, балалар өздері қалаған суреттерін жапсырады.
- "Пластелинмен мүсіндеу":
 - Балаларға пластилин беріп, жануарларды немесе сүйікті заттарын мүсіндеу ұсынылады.

Ойын-сауық (10 минут):

- "Музыкалық аялдама":
 - Музыка ойнап тұрған кезде балалар айнала қозғалады, музыка тоқтағанда, балалар белгіленген жерге тұрып қалады.
- "Құстардың ұшуы":
 - Балалар құстар секілді қозғалуы керек, кейін олардың түрлерін мимика арқылы көрсетуі мүмкін.

Сергіту сәті (5-10 минут):

- Жеңіл дене жаттығулары: қолды, аяқтарды сермеп, айналдыру.
- "Күн мен жаңбыр" – балалар "күн" болып жайылып, "жаңбыр" болғанда жиналады.

Серуен картотекасы 21

Тақырып: "Күзгі құстар"

- **Бақылау:** Балалармен бірге құстарды бақылау, олардың ұшып жүргенін тамашалау. Құстардың жылы жаққа ұшуын түсіндіру.

- **Ойын:** "Құстар қалай ұшады?" ойыны. Балалар құс сияқты қолдарын жайып, айналып жүгіреді.

- **Шығармашылық:** Қағаздан құстардың суретін жасап, топ бөлмесін безендіру.

- Сұрақтар: "Қандай құстарды көрдің?", "Құстар неге ұшып кетеді?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (жүрекшелерді үгінділермен толтыру)

Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Құммен мүсіндеу бейнесін

Серуен картотекасы 22

Тақырып: "Күзгі жел"

- **Бақылау:** Желдің қалай соғып тұрғанын, жапырақтардың қалай ұшып жүргенін бақылау. Балаларға желдің күшін түсіндіру.

- **Ойын:** "Жел мен жапырақтар" ойыны – балалар жапырақтар сияқты ұшып, айналып ойнайды.

- **Шығармашылық:** Желдің әсерін қағаздан немесе мата жапырақтарды жапсыру арқылы көрсету.

- Сұрақтар: "Жел не істейді?", "Жел қалай соғады?"

Серуен картотекасы 23

Тақырып: "Күзгі еңбек"

- **Бақылау:** Балалармен бақшаларда немесе аулада жұмыс істеп жатқан адамдарды бақылау (жапырақтарды жинау, бақшаны тазалау).

- **Ойын:** "Кім тез жинайды?" ойыны – балалар шағын сыпырғыштармен жапырақтарды бір жерге жинайды.

- **Шығармашылық:** Балаларға өздерінің жасаған еңбектерінің нәтижесін сурет салу немесе жапсыру жұмыстарында қолдану.

- Сұрақтар: "Адамдар не істеп жатыр?", "Сен қалай көмектесе аласың?"

Серуен картотекасы №24

Табиғатқа қамқорлық

- **Қоқыс жинау:** Серуен барысында балаларға табиғаттағы қоқыстарды жинау тапсырмасын беріңіз. Бұл оларға қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға және табиғатты қорғауға үйретеді.

- **Өсімдіктерге күтім:** Балаларға ағаштардың жапырақтарын, гүлдерін қарау, оларды суару немесе егу бойынша тапсырмалар беру. Бұл өсімдіктердің өмір сүруіне ықпал етеді.

2. Еңбек дағдыларын дамыту

- **Жемістер мен көкөністерді жинау:** Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

- **Құстарға жем беру:** Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

3. Табиғатпен танысу

- Табиғатқа қатысты тапсырмалар: Балаларға табиғаттағы өзгерістерді бақылау, мысалы, жапырақтардың түсі, ағаштардың формасы туралы жазу немесе сурет салу.

- **Экологиялық білім беру:** Табиғаттың экосистемасы, өсімдіктер мен жануарлардың өзара байланысы туралы мәліметтер беру.

Серуен картотекасы №25

Табиғатпен танысу

Тақырып: Ағаштар мен өсімдіктерді зерттеу

Мақсат: Балаларды ағаштар мен өсімдіктердің түрлерімен таныстыру, оларды күтуге үйрету.

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу. Өр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту

Серуен картотекасы №26

Судың маңызы

Тақырып: Судың табиғаттағы рөлі

Мақсат: Судың маңызын түсіндіру, суды үнемді пайдалану жолдарын үйрету.

Серуен: Су қоймасы немесе бұлақ жанында серуен.

Іс-шара: Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару

Серуен картотекасы №26

Тазалық күні

Тақырып: Табиғатты таза ұстау

Мақсат: Балаларды қоршаған ортаны таза ұстауға баулу, тазалыққа үйрету.

Серуен: Жақын маңдағы табиғи аймаққа серуен.

Іс-шара: Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету

Серуен картотекасы №27

Гүлдер күні

Тақырып: Гүлдердің түрлері және оларды күту

Мақсат: Гүлдер туралы білімін кеңейту және оларды күтуге баулу.

Серуен: Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

Серуен картотекасы Қараша айы

Серуен картотекасы №1

Міндеті: Мамандық иелеріне құрметпен қарау.

Іс-әрекет барысы: Аула сыпырушының жұмысын бақылау, балалармен бірге аула тазалау.

Қауіпсіздік сақтау: Қоқысқа жалаң қолмен тимеу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №2

Бақылау: "Күннің күйі"

Міндеті: Тазалыққа баулу.

Іс-әрекет барысы: Балалар жапырақ жинайды, бір жерге үйеді.

Қауіпсіздік сақтау: Қатты заттардан абай болу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №3

Міндеті: Еңбек құралдарын тану.

Іс-әрекет барысы: Күтушінің шелек, сыпырғыш, күрек қолдануын көрсету.

Қауіпсіздік сақтау: Құралды дұрыс ұстауды үйрету.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №4

Міндеті: Табиғаттағы тазалықты сақтау.

Іс-әрекет барысы: Балалар қоқысты арнайы қоқыс жәшігіне тастайды.

Қауіпсіздік сақтау: Қолын жууды еске салу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №5

Міндеті: Қоршаған ортаға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Гүлдерді суарып, өсімдіктерге қамқор болу.

Қауіпсіздік сақтау: Суды төкпеу, тайып кетпеу.

(Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №6

Міндеті: Еңбектің нәтижесін бағалау.

Іс-әрекет барысы: Жиналған аулаға қарап, «таза – әдемі» екенін айту.

Қауіпсіздік сақтау: Қолды жууды ұмытпау.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №7

Міндеті: Қорытындылау.

Іс-әрекет барысы: «Біз табиғатты қорғаймыз» атты серуендік әңгіме, өлең айту.

Қауіпсіздік сақтау: Саптан шықпау.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №8

Міндеті: Табиғатты бақылау.

Іс-әрекет барысы: Аспанға қарап бұлттардың қозғалысын бақылау.

Қауіпсіздік сақтау: Жүгіргенде абай болу.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №9

Міндеті: Еңбектің нәтижесін бағалау.

Іс-әрекет барысы: Жиналған аулаға қарап, «таза – әдемі» екенін айту.

Қауіпсіздік сақтау: Қолды жууды ұмытпау.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №10

Міндеті: Қорытындылау.

Іс-әрекет барысы: «Біз табиғатты қорғаймыз» атты серуендік әңгіме, өлең айту.

Қауіпсіздік сақтау: Саптан шықпау.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №11

Міндеті: Балаларды бірге ойнауға үйрету.

Іс-әрекеттер барысы: Балалар қол ұстасып шеңбер құрады, бірге әндетіп жүреді. «Достар шеңбері» ойынын ойнайды.

Жолдан шықпау, тәрбиешіден алыс кетпеу.

Күзгі ағаш жапырақтарын қарастыру.

(мәдениет дағдысы, Қауіпсіздік ережесін үйрету)

Серуен картотекасы №12

Міндеті: Табиғаттағы өзгерістерді байқау.

Іс-әрекеттер барысы: Жерге түскен жапырақтарды жинап, түстерін салыстыру.

Жапырақ үйінділеріне секірмеу, қоқыс арасынан алмау.

Жапырақтардың пішіні мен түсінің өзгеруін бақылау. (Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру, қауіпсіздік сақтау дағдысы)

Серуен

Картотекасы №13

Міндеті: Достыққа тәрбиелеу.

Іс-әрекеттер барысы: «Жел соқты» ойыны. Балалар жан-жаққа тарап, қайта шеңберге жиналады.

Бір-бірін итермеу, жүгіргенде абай болу.

Желдің әсерін түсіндіру.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №14

Міндеті: еңбекке баулу.

Іс-әрекеттер барысы: Балалар ауладағы жапырақтарды бірге жинайды.

Құралды (күрекше, тырма) дұрыс қолдану.: Жапырақтардың құрап түсу себебін түсіндіру

(Отбасы құндылықтары ,Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен

картотекасы №15

Міндеті: Құстарды қорғауға үйрету.

Іс-әрекеттер барысы: Құстарды бақылап, олардың қимылын қайталайды.

Құстарды үркітпеу, тас атпау.

Құстардың күзде топтасып ұшуын түсіндіру

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №16

Міндеті: Достық сезімін қалыптастыру.

Іс-әрекеттер барысы: «Кім тез табады?» ойыны. Балалар сары жапырақ іздейді.: Жерге еңкейгенде бір-біріне соқтықпау.

Жапырақтардың әртүрлілігін түсіндіру

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №17

Міндеті: Табиғатқа қамқорлық.

Іс-әрекеттер барысы: Балалар ағашты құшақтап, оған жылы сөз айтады. Ағашқа өрмелемеу, бұтақ сындырмау.

Ағаштың күздегі ерекшелігін түсіндіру

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №18

Міндеті: Қимыл дағдыларын дамыту.

Іс-әрекеттер барысы: «Жел соқты» ойынының жаңа нұскасы.

Шашырап жүргенде тәртіп сақтау.

Күзгі желдің әсерін түсіндірі, бірге талқылау **Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру**

Серуен картотекасы №19

Міндеті: Ынтымақпен әрекет ету.

Іс-әрекеттер барысы: Ойыншықтарды бірге жинау.: Құмды көзге сеппеу.:

Құм, тас сияқты табиғи материалдарды көрсету, талқылау

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №30

Міндеті: Бір-біріне көмектесуге үйрету.

Іс-әрекеттер барысы: «Досыңа көмектес» ойыны. Балалар бір-біріне киімін түзетеді.

Киімін кигізгенде қатты тартпау.

Киімнің күзде жылу сақтайтынын түсіндіру, киім түрлерін талқылау **қоршаған әлеммен таныстыру**

Серуен картотекасы №21

Міндеті: Мамандық иелеріне құрметпен қарау.

Іс-әрекет барысы: Аула сыпырушының жұмысын бақылау, балалармен бірге аула тазалау.

Қауіпсіздік сақтау: Қоқысқа жалаң қолмен тимеу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №22

Бақылау: "Күннің күйі"

Міндеті: Тазалыққа баулу.

Іс-әрекет барысы: Балалар жапырақ жинайды, бір жерге үйеді.

Қауіпсіздік сақтау: Қатты заттардан абай болу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №23

Міндеті: Еңбек құралдарын тану.

Іс-әрекет барысы: Күтушінің шелек, сыпырғыш, күрек қолдануын көрсету.

Қауіпсіздік сақтау: Құралды дұрыс ұстауды үйрету.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №24

Міндеті: Табиғаттағы тазалықты сақтау.

Іс-әрекет барысы: Балалар қоқысты арнайы қоқыс жәшігіне тастайды.

Қауіпсіздік сақтау: Қолын жууды еске салу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №25

Міндеті: Қоршаған ортаға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Гүлдерді суарып, өсімдіктерге қамқор болу.

Қауіпсіздік сақтау: Суды төкпеу, тайып кетпеу.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы

№26

Бақшадағы күзгі жұмысты бақылау.

Мақсаты: табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы білімдерін бекіту.

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары
(жүйекшелерді үгінділермен толтыру)

Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Құммен мүсіндеу бейнесін

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №27

Міндеті: Жануарларға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Ит пен мысыққа қалай күтім жасалатынын түсіндіру.

Қауіпсіздік сақтау: Жануарға тым жақындамау.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Топ бөлмесінде Міндеті: Ересектердің сөзін түсінуге, шағын әңгімелерді түсіну , достықтың мағынасын түсіндіру

«Достық жайлы» мультфильм, бейнебаян көру.

(Шығармашылыққа баулу, көркем әдебиет)

Серуен картотекасы №28

Міндеті: Табиғаттағы еңбекті тану.

Іс-әрекет барысы: Балалар бағбанның қалай жұмыс істейтінін бақылайды.

Қауіпсіздік сақтау: Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №29

Міндеті: Ынтымаққа тәрбиелеу.

Іс-әрекет барысы: Бірге ауладағы құмды тегістеу.

Қауіпсіздік сақтау: Құмды бетке шашпау.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №30

Міндеті: іске қатысу.

Іс-әрекет барысы: Қоқысты бөліп тастау (қағаз, пластик).

Қауіпсіздік сақтау: Шыны сынықтарына қол тигізбеу.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №31

Міндеті: Табиғатты қорғау.

Іс-әрекет барысы: «Жапырақты сындырмаймыз» ойыны.

Қауіпсіздік сақтау: Бұтақ сындырмау.

Серуен картотекасы №32

Міндеті: Еңбектің маңызын түсіну.

Іс-әрекет барысы: Балалар күтушіге орындықтарды әкелісуге көмектеседі.

Қауіпсіздік сақтау: Ауыр зат көтермеу.

Еңбекке баулу,

Серуен картотекасы №33

Міндеті: Қоршаған ортаны байқау.

Іс-әрекет барысы: Күзгі ағаштарды қарап, айырмашылығын табу.

Қауіпсіздік сақтау: Ағашқа шықпау. қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №34

Міндеті: Экологиялық мәдениет қалыптастыру.

Іс-әрекет барысы: Құстарға жем шашу.

Қауіпсіздік сақтау: Құстарды үркітпеу.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №35

Еңбек дағдыларын дамыту

Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

Құстарға жем беру: Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №36

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу. Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты копсыту.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №37

Судың маңызы

Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №38

Тазалық күні

Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №39

Гүлдер күні

Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз колдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ копсыту жұмыстарын жасау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы Желтоқсан айы

Серуен картотекасы №1

Қар жауып тұр.

Ойын: «Қарды ұстайық!»

Барысы: Балалар алақандарымен қарды ұстап көреді, тәрбиеші: “Қар суық па? Ақ па?” — деп бағыт береді.

Еңбек: Қарды совокпен жинау.

Тіл дамыту: Ақ, суық, қар.

Экология: Қарды жерге тастамау — үнемшіл болу.

Ейбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №2

Ағаш бұтақтарындағы қар.

Ойын: «Ағаштарға көмектесеміз»

Барысы: Балалар қолымен қарды сілкілейді, тәрбиеші: “Міне, ағаштар жеңілдеп қалды”.

Ейбек: Қар тазалау.

Эксперимент: Қарды алақанға салып, ерігенін бақылау.

Ейбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №3

Құстарға жем салу.

Ойын: «Құстарды шақырамыз!»

Барысы: Тәрбиеші жем шашады, балалар “шик-шик” деп құстарды шақырады.

Ейбек: Құстарға ұя жанын тазалау.

Тіл дамыту: Құс, жем, нан, ұя.

Экология: Табиғатқа камқорлық.

Ейбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №4

Аяз және мұз.

Ойын: «Мұз қатты ма?»

Барысы: Балалар мұзды ұстап, оның суық әрі тайғақ екенін байқайды.

Эксперимент: Мұзды жылы алақанға салу – еруін бақылау.

Тәрбиеші: “Қатты зат – мұз, жылыда ериді.”

Ейбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №5

Қардан мүсін жасау.

Ойын: «Қар адам жасайық»

Барысы: Балалар қарды домалатып, тәрбиешімен бірге қар адам тұрғызады.

Ейбек: Шелек, күрек қолдану.

Тіл дамыту: Қар, мұрын, көз, шелек.

Экология: Артық қарды ысырап етпеу.

Ейбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №6 Топ бөдмесінде «Менің сүйікті ойыншығым»

Мақсаты: Ойыншықтарды атауға, ұстап көруге үйрету.

Барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды (доп, қуыршақ, машина) көрсетеді, балалар оларды ұстап көреді.

Ойын: «Кім не ұстады?»

Сөздік: Доп, қуыршақ, машина.

Қимыл: Допты домалату, қуыршақты тербету.

Серуен картотекасы №7

Тақырып: «Қар қандай?»

Мақсаты: Қардың қасиеттерін таныстыру.

Бөлмеде: Қардың суреттерін көрсету, балаларға “ақ”, “суық” деген сөздерді айту.

Далада: Балалар қарды ұстап көреді, ериді ме, суық па — байқайды.

Ойын: «Қар домалат!»

Барысы: Балалар алақанымен қарды домалатады, тәрбиеші сұрайды: “Қар жұмсақ па?”, “Суық

па?»

Тіл дамыту: Ақ, қар, суық, ериді.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №8

Тақырып: «Қысқы киімдеріміз»

Мақсаты: Қысқы киімдердің атын айту және суреттен тану.

Бөлмеде: Киім суреттері мен нақты заттарды салыстыру.

Далада: Балалар өз және достарының киімдерін таниды (қолғап, етік, бас киім).

Ойын: «Киім кімге?»

Барысы: Тәрбиеші қолғапты көрсетіп, «Кімнің қолғапы?» деп сұрайды. Балалар өзінікін табады.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №9

«Машинаны итереміз»

Мақсаты: Заттық әрекетті үйрету — итеру, домалату.

Бөлмеде: Ойыншық машинаны көрсету, дөңгелегін айналдыру.

Далада: Машинаны қар үстінде итеру.

Ойын: «Жолда келе жатқан көлік»

Барысы: Балалар кезекпен машинаны итеріп жүргізеді.

Тіл дамыту: Машина, жол, дөңгелек.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №10

Тақырып: «Текшелерден үй саламыз»

Мақсаты: Заттық-бағдарлық әрекетті орындау.

Бөлмеде: Текшелерді бірінің үстіне қою.

Далада: Қардан шағын үйшік жасау.

Ойын: «Үйшік салдық»

Барысы: Балалар бірге үй тұрғызады, «Бұл кімнің үйі?» деп сұрақ қою.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №11

Міндеті: Балаларды бірге ойнауға үйрету.

Іс-әрекеттер барысы: Балалар қол ұстасып шеңбер құрады, бірге әндетіп жүреді. «Достар шеңбері» ойынын ойнайды.

Жолдан шықпау, тәрбиешіден алыс кетпеу.

(мәдениет дағдысы, Қауіпсіздік ережесін үйрету)

Серуен картотекасы №12

Мақсаты: Домалату, лақтыру, ұстау әрекеттерін дамыту.

Бөлмеде: Дөпті домалату, ұстап алу.

Далада: Қардан «дөп» жасап, бір-біріне лақтыру.

Ойын: «Кімге барады?»

Барысы: Балалар дөпті бір-біріне домалатады, «Алу», «Лақтыр» сөздерін қайталайды.

. (Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру, қауіпсіздік сақтау дағдысы)

Серуен

Картотекасы №13

Міндеті: Достыққа тәрбиелеу.

Іс-әрекеттер барысы: «Жел соқты» ойыны. Балалар жан-жаққа тарап, қайта шеңберге жиналады.

Бір-бірін итермеу, жүтіргенде абай болу.

Желдің әсерін түсіндіру.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №14

Тақырып: «Жануарларды танимыз»

Мақсаты: Қысқы жануарлармен таныстыру.

Бөлмеде: Қоян, аю, түлкі суреттерін көрсету.

Далада: Із қалдыру арқылы “кім өтті?” ойынын ойнау.

Ойын: «Аю ұйықтап жатыр»

Барысы: Балалар аюды оятпай, жай жүріп өтеді.

Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен

картотекасы №15

Тақырып: «Ағаштарға көмектесеміз»

Мақсаты: Экологиялық тәрбиені қалыптастыру.

Бөлмеде: Ағаштың суретін қарап, жапырақтардың жоқ екенін айту.

Далада: Ағаш бұтақтарындағы қарды сілкілеу.

Ойын: «Ағашты қорғаймыз»

Барысы: Балалар “ағашқа қар көп түспесін” деп сілкілейді.

(Өңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №16

Ағаш діңі мен бұтақтар.

Ойын: «Ағашқа сүйенейік»

Барысы: Балалар ағашты сипап көреді.

Заттық әрекет: Қарау, тигізу, сипаттау (“тегіс”, “суық”).

Еңбек: Бұтақ түбіндегі қарды тазалау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №17

Табандағы іздер.

Ойын: «Ізбен жүр!»

Барысы: Тәрбиеші із қалдырады, балалар сол ізбен жүреді.

Қимыл: Тепе-теңдік сақтау.

Эксперимент: Ізді қар басқанда жоғалып кетуін бақылау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №18

Адам мен жануарлардың ізі.

Ойын: «Кімнің ізі?»

Барысы: Балалар ізі бар суреттерден таңдайды.

Заттық әрекет: Суреттен тану.

Тіл дамыту: Із, аң, қар, қоян.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №19

Қар еріген кездегі су.

Эксперимент: Қарды ыдысқа салып, жылы бөлмеге кіргізу.

Ойын: «Қардан су болады»

Барысы: Балалар қолмен қарды сығады, судың пайда болуын көреді.

Экология: Суды ысырап етпеу.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №20

Ойын: «Машинаны итер!»

Барысы: Балалар ойын көліктерін итеріп, қар үстінде жүргізеді.

Заттық әрекет: Машинаны итеру, дөңгелегін айналдыру.

Тіл дамыту: Машина, дөңгелек, жол.

Еңбек: Ойыншықтарды жинау.

Еңбекке баулу, эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №21

«Қар үстінде із қалдырамыз»

Мақсаты: Қардың қасиетін зерттеу, қозғалыс белсенділігін арттыру.

Барысы: Балалармен бірге қар үстінде түрлі із қалдыру: аяқ, қол, шана ізі.

Тәрбиеші: «Қараңдаршы, сенің ізің үлкен бе, кішкентай ма?» — деп салыстыруға жетелеу

Эксперимент: Қарды басқан ізге жылы ауа тигенде еруін байқау.

Еңбек: Қармен қоршау бойын тазалау.

Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №22

Қардан нан пісірейік» (рөлдік ойын)

Мақсаты: Ұсақ моторика мен елестету қабілетін дамыту.

Барысы: Балалар совокпен қар жинап, «нан», «торт» жасап ойнау

Тәрбиеші: «Қанекей, бәріміз наубайшы болайық!» — дейді.

Тіл дамыту: Ұн, қамыр, нан, дәмді.

Еңбек: Ойыннан соң құралдарды тазалау.

Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №23

«Күн жылы ма, суық па?»

Мақсаты: Табиғаттағы ауа райын байқау.

Барысы: балалармен бірге күнге қарап, жылу сезінуін сұрау

Эксперимент: Мүз бен қарды салыстыру (мүз қатты, қар жұмсақ).

Қорытынды: «Күн шықса, мүз ериді.»

Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №24

«Шанамен сырғанайық»

Мақсаты: Қимыл-қозғалыс белсенділігін арттыру.

Барысы: Балалар шанамен сырғанайды, бір-бірін итеру

Заттық әрекет: Машинаны итеру, шананы тарту.

Тәрбиеші: «Шананы қатты тартпа, абай бол.»

Эмоция: Қуаныш, сергіту.

Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы

№25

Еңбек әрекеті: Аулада қар тазалау

Балалар күрекпен және қолдарымен жолдарды тазалау

Қысқы ойын: «Қарлы шеңберге секіру»

Қардың үстіне шеңберлер салып, солардың ішіне секіру ойынын ұйымдастыру.

Тәжірибе: «Мұздың мөлдірлігі»

Балаларға мұз кесегін беріп, оның ішінде не көрінетінін зерттеу.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар Қоршаған әлеммен таныстыру

Топ бөлмесінде Міндеті: Ересектердің сөзін түсінуге, шағын әңгімелерді түсіну, достықтың мағынасын түсіндіру

«Достық жайлы» мультфильм, бейнебаян көру.

(Шығармашылыққа баулу, көркем әдебиет)

Серуен картотекасы №26

Бақылау: Қар үстіндегі күн сәулесінің жарқырауы

Қардың күн сәулесінде қалай жарқырайтынын байқау.

Еңбек әрекеті: Құстарға арналған орын дайындау

Балалар қарды тазалап, құстарға арналған жем салғышты орнатады.

Қысқы ойын: «Қар астындағы затты тап»

Балалар қар астына жасырылған заттарды іздейді.

Тәжірибе: «Қарды қысып қору»

Балалар қарды қолмен қысып, оның қандай пішінге айналатынын тексереді.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №27

Бақылау: Ауа райының өзгеруі

Балалармен бірге ауа райын бақылап, қарлы, бұлтты немесе желді күннің ерекшелігін талдау.

Еңбек әрекеті: Қармен ойнау алаңын сәндеу

Балалар қарды арнайы пішіндерге келтіріп, оны әдемілеуге қатысады.

Қысқы ойын: «Қардан көпір салу»

Балалар бірге қарды пайдаланып, шағын көпір жасайды.

Тәжірибе: «Қардың түсін өзгерту»

Қарға түрлі-түсті бояу қосып, оның түсін өзгертуді бақылау.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №28

«Қар түйіршіктерін санайық»

Мақсаты: Нәзік моториканы және санау дағдысын дамыту.

Барысы: Балалар тәрбиешімен бірге алақанына түскен қар түйіршіктерін санау

Тіл дамыту: Көп, аз, қар, суық.

Эксперимент: Қар алақанда тез ериді. **Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу**

қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №29

«Жел ұшырып кетті»

Мақсаты: Жел құбылысын бақылау.

Барысы: Балалар жеңіл маталарды (орамал, шарша) ұстап, жел соққанда қалай қозғаларын көру

Эксперимент: Желдің күшін сезіну.

“Жел қатты соқса, біз қалай тұрамыз?” **Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу**

қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №30

«Қар тазалаймыз» (еңбек сабағы)

Мақсаты: Қарапайым еңбек дағдыларын дамыту, ұжыммен жұмыс.

Барысы: Балалар шағын күректермен жолдағы қарды тазалау

“Жолды бірге тазалайық!”

Құралдар: Кішкентай күрек, совок.

Тәрбие: Еңбек сүйгіштік, ұжымшылдық. **Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу**

қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №31

«Біздің іздер»

Мақсаты: Із қалдыру мен бақылау қабілетін дамыту.

Барысы: Балалар өз іздерін салыстырады. “Кімнің ізі үлкен?”, “Кімнің жеңіл?”

Заттық әрекет: Қарау, салыстыру.

“Қар үстінде неше түрлі із бар!” Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу
қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №32

«Қарға сурет саламыз»

Мақсаты: Шығармашылық қабілетті дамыту.

Барысы: Балалар таяқшамен немесе қолмен қар бетіне сызықтар, шеңберлер салу

“Қарашы, кімнің суреті әдемі?”

Тіл дамыту: Сызық, дөңгелек, із. Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу
қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №33

Еңбек дағдыларын дамыту

Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

Құстарға жем беру: Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау.

Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №34

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу.

Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №35

Судың маңызы

Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №36

Тазалық күні

Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №37

Гүлдер күні

Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егін үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №38

Бақылау: Аяздан пайда болған өрнектер

Терезедегі немесе заттардағы мұздан пайда болған өрнектерді қарастыру.

Енбек әрекеті: Құстарға жем шашу

Балаларға құстарға арналған жем беру тапсырмасы беріледі.

Қысқы ойын: «Қарды қапқа жина»

Балалар шағын қапшықтарға қар жинап, оны белгілі бір жерге жеткізеді.

Тәжірибе: «Қар мен топырақтың айырмашылығы»

Қар мен топырақты салыстырып, олардың түсі мен күйін зерттейді.

(Енбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №39

Қысқы желдің әсері

Желдің қарды қалай ұшырататынын және оның салқын екенін түсіндіру.

Енбек әрекеті: Шаналарды тазалау

Балалар шаналарды қардан тазартып, дайындық жасайды.

Қысқы ойын: «Қарлы нысана»

Қардан шар жасап, белгіленген нысанаға лақтыру ойыны өткізіледі.

Тәжірибе: «Мұздың жылтырлығы»

Балалар мұзды жарыққа жақындатып, оның жылтыр бетін зерттейді.

(Енбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №40

Қардың және мұздың қасиеттерін зерттеу

Бақылау:

Қардың еріп бара жатқанын, суға айналу процесін бақылау.

Мұздың қатты екенін және оның қыста қалай пайда болатынын талқылау.

Енбек:

Қар мен мұздан түрлі пішіндер жасап, салыстыру.

Мұзды зерттеу: оған түрлі түсті суларды қосу немесе мұз кесектерін қолмен ұстау.

Ойын:

"Мұз бен қарды пішіндеу": балалар қар мен мұздан түрлі пішіндер жасайды (мүсіндер, жануарлар).

"Мұз үстінде жүру": балалар мұз үстінде жүріп, ақырын жүру дағдыларын дамытады.

(Енбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №41

Қарды тазалап, жердің астындағы шөптерді немесе кішкентай бұталарды қарап көру.

Қар өсімдіктерді суықтан қорғап, "жамылғы" қызметін атқаратынын түсіндіру.

"Қардан кім тезірек қар лақтырады?"

Мақсаты: Балалардың дене шынықтыру қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу.

Ойынның барысы:

Балаларға қарды қолмен немесе күрекшемен алып, белгілі бір межеге (жалауша немесе белгіленген сызық) лақтыру ұсынылады.

Кімнің қарды алысқа лақтырғаны немесе белгіге дәл тигізгені бағаланады.

(Енбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №42

Міндеті: Жануарларға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Ит пен мысыққа қалай күтім жасалатынын түсіндіру.

Қауіпсіздік сақтау: Жануарға тым жақындамау.

Енбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №43

«Мұзды ерітеміз» (эксперимент)

Мақсаты: Заттың күйін бақылау, қызығушылық ояту.

Барысы: Мұз кесектерін жылы суға салып еруін көру.

Тәрбиеші: “Мұз суда неге ериді?”

Балалар: “Жылы!”

Қорытынды: Жылу мұзды ерітеді.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №44

«Қар лақтыру»

Мақсаты: Қимыл-қозғалысты жетілдіру, көз мөлшерін дамыту.

Барысы: Балалар қар домалатып, нысанаға лақтырады.

Қауіпсіздік: Бір-біріне тастамау.

Тәрбиеші: “Қарды алысқа лақтыр!”

Эмоция: Сергіту, қуаныш.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №45

«Жануарларды еске түсіру»

Мақсаты: Қысқы жануарлар туралы білімді бекіту.

Барысы: Тәрбиеші қоян, аю, түлкі суреттерін көрсетеді.

Ойын: “Кім секірді?” – балалар қоянша секіреді.

Тіл дамыту: Аю, қоян, із, қар.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы Қаңтар айы

Серуен картотекасы №1

Қар жауып тұр.

Ойын: «Қарды ұстайық!»

Барысы: Балалар алақандарымен қарды ұстап көреді, тәрбиеші: “Қар суық па? Ақ па?” — деп бағыт береді.

Еңбек: Қарды совокпен жинау.

Тіл дамыту: Ақ, суық, қар.

Экология: Қарды жерге тастамау — үнемшіл болу.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №2

Ағаш бұтақтарындағы қар.

Ойын: «Ағаштарға көмектесеміз»

Барысы: Балалар қолымен қарды сілкілейді, тәрбиеші: “Міне, ағаштар жеңілдеп қалды”.

Еңбек: Қар тазалау.

Эксперимент: Қарды алақанға салып, ерігенін бақылау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №3

Құстарға жем салу.

Ойын: «Құстарды шақырамыз!»

Барысы: Тәрбиеші жем шашады, балалар “шиқ-шиқ” деп құстарды шақырады.

Еңбек: Құстарға ұя жанын тазалау.

Тіл дамыту: Құс, жем, нан, ұя.

Экология: Табиғатқа қамқорлық.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №4

Аяз және мұз.

Ойын: «Мұз қатты ма?»

Барысы: Балалар мұзды ұстап, оның суық әрі тайғақ екенін байқайды.

Эксперимент: Мұзды жылы алақанға салу – еруін бақылау.

Тәрбиеші: “Қатты зат – мұз, жылыда ериді.”

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №5

Қардан мүсін жасау.

Ойын: «Қар адам жасайық»

Барысы: Балалар қарды домалатып, тәрбиешімен бірге қар адам тұрғызады.

Еңбек: Шелек, күрек қолдану.

Тіл дамыту: Қар, мұрын, көз, шелек.

Экология: Артық қарды ысырап етпеу.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №6 Топ бөдмесінде «Менің сүйікті ойыншығым»

Мақсаты: Ойыншықтарды атауға, ұстап көруге үйрету.

Барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды (доп, қуыршақ, машина) көрсетеді, балалар оларды ұстап көреді.

Ойын: «Кім не ұстады?»

Сөздік: Доп, қуыршақ, машина.

Қимыл: Допты домалату, қуыршақты тербету.

Серуен картотекасы №7

Тақырып: «Қар қандай?»

Мақсаты: Қардың қасиеттерін таныстыру.

Бөлмеде: Қардың суреттерін көрсету, балаларға “ақ”, “суық” деген сөздерді айту.

Далада: Балалар қарды ұстап көреді, ериді ме, суық па — байқайды.

Ойын: «Қар домалат!»

Барысы: Балалар алақанымен қарды домалатады, тәрбиеші сұрайды: “Қар жұмсақ па?”, “Суық

па?”

Тіл дамыту: Ақ, қар, суық, ериді.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №8

Тақырып: «Қысқы киімдеріміз»

Мақсаты: Қысқы киімдердің атын айту және суреттен тану.

Бөлмеде: Киім суреттері мен нақты заттарды салыстыру.

Далада: Балалар өз және достарының киімдерін таниды (қолғап, етік, бас киім).

Ойын: «Киім кімге?»

Барысы: Тәрбиеші қолғапты көрсетіп, “Кімнің қолғапы?” деп сұрайды. Балалар өзінікін табады.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №9

«Машинаны итереміз»

Мақсаты: Заттық әрекетті үйрету — итеру, домалату.

Бөлмеде: Ойыншық машинаны көрсету, дөңгелегін айналдыру.

Далада: Машинаны қар үстінде итеру.

Ойын: «Жолда келе жатқан көлік»

Барысы: Балалар кезекпен машинаны итеріп жүргізеді.

Тіл дамыту: Машина, жол, дөңгелек.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №10

Тақырып: «Текшелерден үй саламыз»

Мақсаты: Заттық-бағдарлық әрекетті орындау.

Бөлмеде: Текшелерді бірінің үстіне қою.

Далада: Қардан шағын үйшік жасау.

Ойын: «Үйшік салдық»

Барысы: Балалар бірге үй тұрғызады, “Бұл кімнің үйі?” деп сұрақ қою.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №11

Міндеті: Балаларды бірге ойнауға үйрету.

Іс-әрекеттер барысы: Балалар қол ұстасып шеңбер құрады, бірге әндетіп жүреді. «Достар шеңбері» ойынын ойнайды.

Жолдан шықпау, тәрбиешіден алыс кетпеу.

(мәдениет дағдысы, Қауіпсіздік ережесін үйрету)

Серуен картотекасы №12

Мақсаты: Домалату, лақтыру, ұстау әрекеттерін дамыту.

Бөлмеде: Допты домалату, ұстап алу.

Далада: Қардан “доп” жасап, бір-біріне лақтыру.

Ойын: «Кімге барады?»

Барысы: Балалар допты бір-біріне домалатады, “Алу”, “Лақтыр” сөздерін қайталайды.

. (Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру, қауіпсіздік сақтау дағдысы)

Серуен

Картотекасы №13

Міндеті: Достыққа тәрбиелеу.

Іс-әрекеттер барысы: «Жел соқты» ойыны. Балалар жан-жаққа тарап, қайта шеңберге жиналады.

Бір-бірін итермеу, жүгіргенде абай болу.

Желдің әсерін түсіндіру.

(**Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру**)

Серуен картотекасы №14

Тақырып: «Жануарларды танимыз»

Мақсаты: Қысқы жануарлармен таныстыру.

Бөлмеде: Қоян, аю, түлкі суреттерін көрсету.

Далада: Із қалдыру арқылы “кім өтті?” ойынын ойнау.

Ойын: «Аю ұйықтап жатыр»

Барысы: Балалар аюды оятпай, жай жүріп өтеді.

Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен

картотекасы №15

Тақырып: «Ағаштарға көмектесеміз»

Мақсаты: Экологиялық тәрбиені қалыптастыру.

Бөлмеде: Ағаштың суретін қарап, жапырақтардың жоқ екенін айту.

Далада: Ағаш бұтақтарындағы қарды сілкілеу.

Ойын: «Ағашты қорғаймыз»

Барысы: Балалар “ағашқа қар көп түспесін” деп сілкілейді.

(**Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру**)

Серуен картотекасы №16

Ағаш діңі мен бұтақтар.

Ойын: «Ағашқа сүйенейік»

Барысы: Балалар ағашты сипап көреді.

Заттық әрекет: Қарау, тигізу, сипаттау (“тегіс”, “суық”).

Еңбек: Бұтақ түбіндегі қарды тазалау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №17

Табандағы іздер.

Ойын: «Ізбен жүр!»

Барысы: Тәрбиеші із қалдырады, балалар сол ізбен жүреді.

Қимыл: Тепе-теңдік сақтау.

Эксперимент: Ізді қар басқанда жоғалып кетуін бақылау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №18

Адам мен жануарлардың ізі.

Ойын: «Кімнің ізі?»

Барысы: Балалар ізі бар суреттерден таңдайды.

Заттық әрекет: Суреттен тану.

Тіл дамыту: Із, аң, қар, қоян.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №19

Қар еріген кездегі су.

Эксперимент: Қарды ыдысқа салып, жылы бөлмеге кіргізу.

Ойын: «Қардан су болады»

Барысы: Балалар қолмен қарды сығады, судың пайда болуын көреді.

Экология: Суды ысырап етпеу.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №20

Ойын: «Машинаны итер!»

Барысы: Балалар ойын көліктерін итеріп, қар үстінде жүргізеді.

Заттық әрекет: Машинаны итеру, дөңгелегін айналдыру.

Тіл дамыту: Машина, дөңгелек, жол.

Еңбек: Ойыншықтарды жинау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №21

«Қар үстінде із қалдырамыз»

Мақсаты: Қардың қасиетін зерттеу, қозғалыс белсенділігін арттыру.

Барысы: Балалармен бірге қар үстінде түрлі із қалдыру: аяқ, қол, шана ізі.

Тәрбиеші: “Қарандаршы, сенің ізің үлкен бе, кішкентай ма?” — деп салыстыруға жетелеу

Эксперимент: Қарды басқан ізге жылы ауа тигенде еруін байқау.

Еңбек: Қармен қоршау бойын тазалау.

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №22

Қардан нан пісірейік» (рөлдік ойын)

Мақсаты: Ұсақ моторика мен елестету қабілетін дамыту.

Барысы: Балалар совокпен қар жинап, “нан”, “торт” жасап ойнау

Тәрбиеші: “Қанекей, бәріміз наубайшы болайық!” — дейді.

Тіл дамыту: Ұн, қамыр, нан, дәмді.

Еңбек: Ойыннан соң құралдарды тазалау.

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №23

«Күн жылы ма, суық па?»

Мақсаты: Табиғаттағы ауа райын байқау.

Барысы: балалармен бірге күнге қарап, жылу сезінуін сұрау

Эксперимент: Мұз бен қарды салыстыру (мұз қатты, қар жұмсақ).

Қорытынды: “Күн шықса, мұз ериді.”

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №24

«Шанамен сырғанайық»

Мақсаты: Қимыл-қозғалыс белсенділігін арттыру.

Барысы: Балалар шанамен сырғанайды, бір-бірін итеру

Заттық әрекет: Машинаны итеру, шананы тарту.

Тәрбиеші: “Шананы қатты тартпа, абай бол.”

Эмоция: Қуаныш, сергіту.

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы

№25

Еңбек әрекеті: Аулада қар тазалау

Балалар күрекпен және қолдарымен жолдарды тазалау

Қысқы ойын: «Қарлы шеңберге секіру»

Қардың үстіне шеңберлер салып, солардың ішіне секіру ойынын ұйымдастыру.

Тәжірибе: «Мұздың мөлдірлігі»

Балаларға мұз кесегін беріп, оның ішінде не көрінетінін зерттеу.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар Қоршаған әлеммен таныстыру

Топ бөлмесінде Міндеті: Ересектердің сөзін түсінуге, шағын әңгімелерді түсіну, достықтың мағынасын түсіндіру

«Достық жайлы» мультфильм, бейнебаян көру.

(Шығармашылыққа баулу, көркем әдебиет)

Серуен картотекасы №26

Бақылау: Қар үстіндегі күн сәулесінің жарқырауы
Қардың күн сәулесінде қалай жарқырайтынын байқау.

Еңбек әрекеті: Құстарға арналған орын дайындау
Балалар қарды тазалап, құстарға арналған жем салғышты орнатады.

Қысқы ойын: «Қар астындағы затты тап»
Балалар қар астына жасырылған заттарды іздейді.

Тәжірибе: «Қарды қысып көру»
Балалар қарды қолмен қысып, оның қандай пішінге айналатынын тексереді.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №27

Бақылау: Ауа райының өзгеруі
Балалармен бірге ауа райын бақылап, қарлы, бұлтты немесе желді күннің ерекшелігін талдау.

Еңбек әрекеті: Қармен ойнау алаңын сәндеу
Балалар қарды арнайы пішіндерге келтіріп, оны әдемілеуге қатысады.

Қысқы ойын: «Қардан көпір салу»
Балалар бірге қарды пайдаланып, шағын көпір жасайды.

Тәжірибе: «Қардың түсін өзгерту»
Қарға түрлі-түсті бояу қосып, оның түсін өзгертуді бақылау.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №28

«Қар түйіршіктерін санайық»

Мақсаты: Нәзік моториканы және санау дағдысын дамыту.

Барысы: Балалар тәрбиешімен бірге алақанына түскен қар түйіршіктерін санау

Тіл дамыту: Көп, аз, қар, суық.

Эксперимент: Қар алақанда тез ериді. **Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу**
қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №29

«Жел ұшырып кетті»

Мақсаты: Жел құбылысын бақылау.

Барысы: Балалар жеңіл маталарды (орамал, шарша) ұстап, жел соққанда қалай қозғаларын көру

Эксперимент: Желдің күшін сезіну.

“Жел қатты соқса, біз қалай тұрамыз?” **Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу**
қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №30

«Қар тазалаймыз» (еңбек сабағы)

Мақсаты: Қарапайым еңбек дағдыларын дамыту, ұжыммен жұмыс.

Барысы: Балалар шағын күректермен жолдағы қарды тазалау
“Жолды бірге тазалайық!”

Құралдар: Кішкентай күрек, совок.

Тәрбие: Еңбек сүйгіштік, ұжымшылық. **Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу**
қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №31

«Біздің іздер»

Мақсаты: Із қалдыру мен бақылау қабілетін дамыту.

Барысы: Балалар өз іздерін салыстырады. “Кімнің ізі үлкен?”, “Кімнің жеңіл?”

Заттық әрекет: Қарау, салыстыру.

“Қар үстінде неше түрлі із бар!” [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №32

«Қарға сурет саламыз»

Мақсаты: Шығармашылық қабілетті дамыту.

Барысы: Балалар таяқшамен немесе қолмен қар бетіне сызықтар, шеңберлер салу

“Қарашы, кімнің суреті әдемі?”

Тіл дамыту: Сызық, дөңгелек, із. [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №33

Еңбек дағдыларын дамыту

Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

Құстарға жем беру: Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау.

Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №34

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу.

Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №35

Судың маңызы

Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №36

Тазалық күні

Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №37

Гүлдер күні

Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №38

Бақылау: Аяздан пайда болған өрнектер

Терездегі немесе заттардағы мұздан пайда болған өрнектерді қарастыру.

Еңбек әрекеті: Құстарға жем шашу

Балаларға құстарға арналған жем беру тапсырмасы беріледі.

Қысқы ойын: «Қарды қапқа жина»

Балалар шағын қапшықтарға қар жинап, оны белгілі бір жерге жеткізеді.

Тәжірибе: «Қар мен топырақтың айырмашылығы»

Қар мен топырақты салыстырып, олардың түсі мен күйін зерттейді.

[\(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту,Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №39

Қысқы желдің әсері

Желдің қарды қалай ұшырататынын және оның салқын екенін түсіндіру.

Еңбек әрекеті: Шаналарды тазалау

Балалар шаналарды қардан тазартып, дайындық жасайды.

Қысқы ойын: «Қарлы нысана»

Қардан шар жасап, белгіленген нысанаға лақтыру ойыны өткізіледі.

Тәжірибе: «Мұздың жылтырлығы»

Балалар мұзды жарыққа жақындатып, оның жылтыр бетін зерттейді.

[\(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту,Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №40

Қардың және мұздың қасиеттерін зерттеу

Бақылау:

Қардың еріп бара жатқанын, суға айналу процесін бақылау.

Мұздың қатты екенін және оның қыста қалай пайда болатынын талқылау.

Еңбек:

Қар мен мұздан түрлі пішіндер жасап, салыстыру.

Мұзды зерттеу: оған түрлі түсті суларды қосу немесе мұз кесектерін қолмен ұстау.

Ойын:

"Мұз бен қарды пішіндеу": балалар қар мен мұздан түрлі пішіндер жасайды (мүсіндер, жануарлар).

"Мұз үстінде жүру": балалар мұз үстінде жүріп, ақырын жүру дағдыларын дамытады.

[\(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту,Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №41

Қарды тазалап, жердің астындағы шөптерді немесе кішкентай бұталарды қарап көру.

Қар өсімдіктерді суықтан қорғап, "жамылғы" қызметін атқаратынын түсіндіру.

"Қардан кім тезірек қар лақтырады?"

Мақсаты: Балалардың дене шынықтыру қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу.

Ойынның барысы:

Балаларға қарды қолмен немесе күрекшемен алып, белгілі бір межеге (жалауша немесе белгіленген сызық) лақтыру ұсынылады.

Кімнің қарды алысқа лақтырғаны немесе белгіге дәл тигізгені бағаланады.

[\(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту,Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №42

Міндеті: Жануарларға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Ит пен мысыққа қалай күтім жасалатынын түсіндіру.

Қауіпсіздік сақтау: Жануарға тым жақындамау.

[Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар](#)

Серуен картотекасы №43

«Мұзды ерітеміз» (эксперимент)

Мақсаты: Заттың күйін бақылау, қызығушылық ояту.

Барысы: Мұз кесектерін жылы суға салып еруін көру.

Тәрбиеші: “Мұз суда неге ериді?”

Балалар: “Жылы!”

Қорытынды: Жылу мұзды ерітеді.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №44

«Қар лақтыру»

Мақсаты: Қимыл-қозғалысты жетілдіру, көз мөлшерін дамыту.

Барысы: Балалар қар домалатып, нысанаға лақтырады.

Қауіпсіздік: Бір-біріне тастамау.

Тәрбиеші: “Қарды алысқа лақтыр!”

Эмоция: Сергіту, қуаныш.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Серуен картотекасы №45

«Жануарларды еске түсіру»

Мақсаты: Қысқы жануарлар туралы білімді бекіту.

Барысы: Тәрбиеші қоян, аю, түлкі суреттерін көрсетеді.

Ойын: “Кім секірді?” – балалар қоянша секіреді.

Тіл дамыту: Аю, қоян, із, қар.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Ақпан

Қысқы серуен

Серуен картотекасы №1

"Қар лақтыру"

Мақсаты: Қол үйлесімділігін дамыту, ептілік пен назарды күшейту, қозғалыс дағдыларын жетілдіру.

Ойын барысы:

Бұл ойынды топпен немесе жұп болып өткізуге болады. Балалар қарды жинап, оны өзара лақтыра отырып, бір-біріне дәл жеткізуге тырысады.

Балалар ептіліктерін көрсете отырып, бір-біріне қарды дәл лақтыруы керек. Ойын барысында олар өзара сайысқа түсіп, осы әрекеттерді қайталайды.

Қар лақтыру арқылы балалардың қолдарының ептілігі мен көзінің дәлдігі дамиды.

Ойын соңында кімнің қарды дәлірек лақтырғанын анықтап, жеңімпазды марапаттауға болады.

(Экологиялық мәдениет, еңбекке баулу, қамқорлық, шығармашылық дағдалырды қалыптастыру)

Серуен картотекасы №2

"Қардан аққала жасау"

Мақсаты: Шығармашылық дағдыларды дамыту, еңбекке баулу, табиғатқа қамқорлық көрсету.

Ойын барысы:

Балалар үлкен топқа бөлініп, топтық жұмысты бастайды: қардан аққала жасау.

Балалар қарды жинап, шеңберлер жасап, аққала жасайды. Аққала жасау кезінде олар қолдарын, көздерін, мұрнын, ауызын және басқа бөлшектерді қармен немесе басқа табиғи материалдармен қосып жасайды.

Ойын барысында балалар шығармашылықтарын дамытады және өзара ынтымақтасуды үйренеді.

Аққала дайын болған соң, балалар бір-біріне оның бөліктерін түзетіп, жақсарту бойынша көмектеседі.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №3

"Қарды домалату"

Мақсаты: Балалардың физикалық дамуын қолдау, еңбекке баулу, сергектік пен шыдамдылықты дамыту.

Ойын барысы:

Балалар қарды үлкен домалақ шар етіп жинайды. Әр бала бір топ болып жұмыс істейді.

Әр топ домалақ қарды алып, оны үлкен етіп домалатуға тырысады. Ойын барысында балалар топ болып жұмыс істеуге үйренеді, физикалық белсенділік артады.

Бұл ойын балаларды бірлесіп жұмыс істей білуге және үлкен күшпен жұмыс жасауда шыдамдылық танытуға баулиды.

Ойын соңында әр топ домалақ қарларын көрсетіп, олардың көлемін салыстырады.
(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №4

"Қармен салынған пейзаж"

Мақсаты: Шығармашылық дағдыларды дамыту, табиғатқа деген қамқорлықты арттыру, ой-өрісті кеңейту.

Ойын барысы:

Балалар бірге топтасып, өздерінің қармен табиғат көрінісін жасауды бастайды. Олар қардан таулар, ағаштар, көлдер немесе қалашықтар жасап, қысқы пейзажды қалыптастырады.

Бұл ойын балаларға өзара ынтымақтастықта жұмыс істей отырып, табиғатты тануға және оны қорғауға көмектеседі.

Шығармашылық ойын барысында балалар әр түрлі пішіндер мен құрылымдар құрып, өздерінің қиялдарын іске асырады.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №5

"Қардан қорған жасау"

Мақсаты: Командалық жұмыс дағдыларын дамыту, еңбекке баулу, қорғаныс ұғымын түсіндіру.

Ойын барысы:

Балалар топтарға бөлініп, бір-бірімен бәсекелеседі. Әр топтың мақсаты — қардан қорған құру. Олар қарды жинап, қорған жасауды бастайды. Балалар бірігіп жұмыс істеп, қорғанның түбін қатайтып, қабырғасын көтереді.

Бұл ойын балаларға командалық жұмыс жасауды, жауапкершілікті, ұйымшылдықты үйретеді. Қорған дайын болған соң, балалар оны бір-біріне көрсетіп, ең мықты қорғанды анықтайды.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №6

"Құрылысшылар"

Мақсаты:

Еңбекке баулу, жұмыс істей білу дағдыларын дамыту.

Балалардың коммуникативтік қабілеттерін жақсарту, бірлесіп жұмыс жасау.

Табиғатқа деген сүйіспеншілік пен жауапкершілікті арттыру.

Ойын барысы:

Балалар серуен кезінде құрылысты бастау үшін табиғаттың әртүрлі элементтерін пайдаланады (тас, ағаш бұтақтары, шөп, т.б.).

Тәрбиеші балаларға тапсырма береді: үй немесе шағын құрылым жасау. Балалар топтасып жұмыс істейді, бір-біріне көмек көрсетеді.

Ойын барысында балалар құрылыс материалдарын таңдайды, оларды орнына қояды, әрбір бөлшекті қайда орналастыру керектігін шешеді.

(Еңбекке баулу, коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №7

"Аққала жасау"

Мақсаты:

Еңбекке баулу: балалар қармен жұмыс істей білуге, шығармашылыққа үйренеді.

Танымдық дағдыларды дамыту: балалар қардың қасиеттерін зерттейді, аққала жасау процесін түсінеді.

Коммуникативтік дағдыларды дамыту: балалар бір-бірімен ынтымақтаса отырып, жұмысты бөле алады.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға қарды жинап, аққала жасау үшін қажетті материалдарды (жүздерін, мұрындарын, қолдарын және басын жасау үшін түрлі заттарды) көрсетеді.

Балалар қардан аққала жасап, бірігіп жұмыс істейді. Әр бала өзіне тиесілі бөлікке жұмыс істейді (біреуі денесін жасаса, екіншісі басын немесе қолдарын жасайды).

Аққала дайын болған соң, балалар оны бағалап, қандай материалдар қолданылғанын және олардың қалай үйлескенін талқылайды.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №8

"Құстардың көмекшісі"

Мақсаты:

Балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру.

Құстарды бақылау арқылы танымдық дағдыларды дамыту.

Коммуникативтік дағдыларды жетілдіру.

Ойын барысы:

Балалар серуен кезінде құстарды байқайды, олардың қайда ұшып бара жатқанын бақылап, үндерін тыңдайды.

Тәрбиеші балаларға құстарды танып, олардың қандай қызмет атқаратынын түсіндіреді.

Балаларға құстарға қамқорлық көрсету туралы тапсырма беріледі, мысалы, жерге түскен жемді жинау немесе құстар үшін кішкентай ұялар жасау.

Балалар құстарды қорғау қажеттілігі туралы өз ойларын айтады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №9

"Қар лақтыру"

Мақсаты:

Еңбекке баулу: балалар қарды қалай дұрыс пайдалану керектігін үйренеді.

Танымдық дағдыларды дамыту: балалар қардың қасиеттері мен ерекшеліктерін зерттейді.

Коммуникативтік дағдыларды дамыту: балалар командалық жұмыс жасауға және бір-біріне көмек көрсетуге үйренеді.

Ойын барысы:

Балаларға қар лақтыру үшін қауіпсіз аумақ беріледі.

Әр бала өзінің қарын жинап, белгіленген нысананы көздеп лақтырады.

Балалар бұл ойын арқылы мақсатқа жету дағдысын дамытады, әрі серуен кезінде қарды қалай пайдалану керектігін үйренеді.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №10

"Қысқы жануарларды қорғау"

Мақсаты:

Еңбекке баулу: балалар жануарлар туралы біледі, оларды қорғау жолдарын түсінеді.

Танымдық дағдыларды дамыту: балалар қысқы жануарлар мен олардың ерекшеліктерін біледі.

Коммуникативтік дағдыларды дамыту: балалар бір-біріне көмектеседі, ой бөліседі.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға қысқы уақытта ағаштар мен жануарларға көмектесу керек екенін түсіндіреді.

Балалар табиғатта шағын жануарлар мен құстарға қамқорлық көрсету үшін материалдар жинайды (құстарға жем шашу, ағаштарға қардан қорғаныш жасау).

Бұл ойын балаларды қоршаған ортаны қорғауға тәрбиелеп, оларды еңбекке баулу арқылы жауапкершілікті сезінуге үйретеді.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №11

"Қысқы бақша" ойыны

Мақсаты: Балаларды еңбекке баулу, табиғатпен өзара қарым-қатынас дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Түсіндіру: Тәрбиеші балаларға қыс мезгілінде бақшаға қандай күтім жасау керектігі туралы айтып береді. Қысқы уақытта өсімдіктердің қалай сақталатынын, олардың қорғау жұмыстарын түсіндіреді.

Жаттығу: Балалар топ болып қысқы бақша жасауға тырысады. Олар қарды қазып, оған түрлі өсімдіктерді «қорғайтын» қорғаныш жасау арқылы топтасып жұмыс істейді. Бұл жаттығу балалардың еңбек дағдыларын дамытады.

Қорытынды: Балалар бақшада еңбек ету арқылы өздерінің табиғатқа, қоршаған ортаға жауапкершілігін түсінеді және дамытуға көмектеседі.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №12

Қысқы табиғат көріністерін бейнелеу**Бақылау:**

Қысқы пейзаждар мен табиғаттың сұлулығын бақылау: қар мен мұздың, ағаштардың, көк аспанның суреттерін талқылау.

Күннің қысқартылған уақытын бақылау және оның табиғатқа әсерін түсіндіру.

Еңбек:

Қысқы табиғаттың көрінісін бейнелеу үшін балаларды сурет салуға шақыру (қарлы ағаштар, мұздан жасалған мүсіндер, қысқы ауа).

Қысқы пейзаждарды қағазға немесе мольбертке бейнелеу.

Ойын:**"Қысқы сурет салу"**

: балалар қарды, мұзды және қысқы табиғатты суретте бейнелейді.

"Қардан мүсін жасау"

: қардан түрлі мүсіндер жасап, оларды салыстырып көру

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру, эксперименттік жұмыс](#)

Серуен картотекасы №13

"Қармен қамқорлық" ойыны

Мақсаты: Балаларға экологиялық білім беру, табиғатқа қамқорлықпен қарау, адамгершілік дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға қыс мезгілінде табиғаттың қалай өзгеретінін және мұқтаж жануарлар мен өсімдіктерді қалай қорғау керектігін түсіндіреді. Балалар қарға іздер салуды, қардан үйшік немесе басқа да құрылыстар жасауға әрекет етеді. Тәрбиеші балаларға табиғатқа зиян келтірмей, қармен ойнау керек екенін айтып, ескерту жасайды.

Балалар қарды таза ұстап, мұқтаж жандарға көмек көрсету арқылы экологиялық жауапкершілікті сезінеді. Олар өздерінің табиғатқа қамқорлықпен қарайтындығын түсінеді.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру, эксперименттік жұмыс](#)

Серуен картотекасы №14

"Қысқы хайуанаттар" ойыны

Мақсаты: Балаларға қысқы табиғаттағы жануарлар туралы білім беру, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға қыс мезгілінде жануарлардың қалай тіршілік ететінін, олардың азық іздеуі, ұяларының орналасуы туралы әңгімелейді. Әр балаға қысқы жануарларды қорғау қажет

екенін айтады.

Балалар түрлі жануарлардың рөлдерін ойнап, олардың қысқы жағдайлардағы өмірін модельдейді. Мысалы, балалар қоян, түлкі, аю секілді жануарлар болып, қысқы орманда қорғану, азық табу әрекеттерін жасайды. Ойын балаларға табиғаттағы жануарларды қорғау және қамқорлықпен қарау қажеттігін түсіндіреді.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру, эксперименттік жұмыс](#)

Серуен картотекасы №15

"Ағаштарға қамқорлық" ойыны

Мақсаты: Балаларға экологиялық білім беру, табиғатқа қамқорлықпен қарау дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға ағаштардың қысқы мезгілде қалай қорғалатыны туралы әңгімелейді.

Ағаштардың өмірін сақтау үшін оларды мұқият күту керек екенін түсіндіреді. Балалар ағаштарға жасанды қар жаудырып, оларды қатты аяздан қорғау үшін қармен қаптайды немесе әртүрлі жасанды қорғаныс құралдарын жасайды. Сонымен қатар, балалар ағаштың айналасын тазалау жұмысын жасайды.

Бұл ойын балаларды экологиялық жауапкершілікке баулиды. Олар табиғатқа қамқорлықпен қарауды үйренеді, сондай-ақ экологиялық дағдыларын дамытады.

[\(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру зерттеу іс-әрекеті \)](#)

Серуен картотекасы №16

«Қыстың сәнді бақшасы»

Мақсаты: Балаларға қыс мезгілінде бақша өсімдіктерінің қалай сақталатынын түсіндіру, экологиялық мәдениетке баулу.

Ойын барысы:

Балалар табиғаттан жиналған жапырақтар, бұтақтар және басқа да табиғи элементтермен қысқы бақша жасайды.

Олардың арасынан жасалған «қысқы гүлдер» мен «қысқы өсімдіктер» жайлы әңгіме жүргізіледі.

Балалар мұғалімнің көмегімен жасалған өсімдіктер мен бақшаларды талқылайды.

Ойын барысында табиғаттың қыс мезгіліндегі ерекшеліктері мен өсімдіктердің қалай қыстайтыны жайында сұрақтарға жауап беріледі.

[Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған ортамен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №17

«Қысқы тіршілік»

Мақсаты: Балаларды қыс мезгіліндегі табиғаттағы жануарлардың тіршілігімен таныстыру, экологиялық мәдениетті қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға қыс мезгілінде тіршілік ететін жануарлардың суреттері көрсетіледі.

Мұғалім қысқы уақытта жануарлар мен құстардың қалай өмір сүретінін түсіндіреді.

Балалар қарда құстардың ұшып жүргенін немесе жануарлардың іздерін байқап, оларды талқылайды.

Балалар өздерін жануарлар мен құстардың рөліне қойып, олардың тіршілігіне байланысты қозғалыстар жасайды.

Ойын соңында балалар қыс мезгіліндегі жануарлар мен құстардың тіршілігін талқылап, табиғатқа деген құрметін арттырады.

[\(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу \)](#)

Серуен картотекасы №18

«Қармен өнер жасау»

Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, қысқы табиғаттың ерекшеліктерін сезіндіру және экологиялық мәдениетті қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға қардан әртүрлі фигуралар жасау ұсынылады. Мысалы, қардан шана, аю, ағаштар жасау.

Балалар табиғи материалдарды қолдана отырып, өздерінің шығармашылық жұмыстарын жасайды.

Мұғалім балаларға табиғаттың қысқы көрінісін сипаттап, олардың жасаған жұмыстарын көрсетіп, түсіндіреді.

Ойын барысында балалар қардың ерекшеліктерін зерттеп, табиғаттағы өзгерістер туралы ойларын айтады.

Әр бала өз жұмысының қорытындысын көрсетіп, қыс мезгіліндегі табиғаттың қалай көрінетінін талқылайды.

[Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған ортамен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №19

«Қысқы орман серуені»

Мақсаты: Балаларға қыс мезгіліндегі орманның өмірін көрсету, табиғаттың өзгерістерін сезінуге мүмкіндік беру, экологиялық мәдениетке баулу.

Ойын барысы:

Балалар серуенге шыққанда оларды табиғи материалдар жинауға шақырады. Балалар түрлі материалдарды (құлаған жапырақтар, бұтақтар, жаңғақтар) жинайды.

Жиналған материалдардан балалардың «қысқы орманын» құру үшін бірге жұмыс істейді.

Мұғалім балаларға қыс мезгілінде орманда не болып жататыны туралы әңгімелейді. Олардың жинаған материалдары туралы сұрап, табиғаттың қалай өзгеріп жатқанын талқылайды.

Ойын барысында балалар қар мен мұздың орманға әсері туралы сұрақтарға жауап береді.

Ойын соңында балалар өздерінің ормандарын талқылап, қыс мезгіліндегі табиғаттың сұлулығын сезінеді.

[\(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру\)](#)

Серуен картотекасы №20

«Қыстың таңғажайып әлемі»

Мақсаты: Балаларды қыс мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерімен таныстыру, экологиялық мәдениет дағдыларын қалыптастыру, табиғатты қорғауға деген жауапкершілікті дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға табиғаттың қыс мезгілінде қандай өзгерістер орын алатынын түсіндіреді. Мысалы, ағаштарда жапырақтар жоқ, бірақ олар тіршілік етеді.

Мұғалім балаларды қар мен жапырақтарды зерттеуге шақырады. Оларды байқау және қолмен ұстап көріп, табиғаттың қалай өзгеріп жатқанын сезіну ұсынылады.

Балаларға қысқы табиғатқа назар аударуға тапсырма беріледі. Олар қарда іздер салып, әртүрлі жануарлар мен өсімдіктердің қалай қыс мезгілін өткізетінін талқылайды.

Ойын барысында балалар қыстың қысқаша сипаттамасын жасап, өздеріне қызықты табылған табиғи материалдардан шығармашылық туындылар жасайды.

Мұғалім балаларға табиғатқа қалай көмектесуге болатыны жайлы сұрақ қойып, оларға жауап береді. Мысалы, қардың астында өсімдіктердің қалай аман қалатыны туралы әңгімелейді.

[Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған ортамен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №21

"Ағаштарға қамқорлық" ойыны

Мақсаты: Балаларға экологиялық білім беру, табиғатқа қамқорлықпен қарау дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға ағаштардың қысқы мезгілде қалай қорғалатынын туралы әңгімелейді.

Ағаштардың өмірін сақтау үшін оларды мұқият күту керек екенін түсіндіреді. Балалар ағаштарға жасанды қар жаудырып, оларды қатты аяздан қорғау үшін қармен қаптайды немесе әртүрлі жасанды қорғаныс құралдарын жасайды. Сонымен қатар, балалар ағаштың айналасын тазалау жұмысын жасайды.

Бұл ойын балаларды экологиялық жауапкершілікке баулиды. Олар табиғатқа қамқорлықпен қарауды үйренеді, сондай-ақ экологиялық дағдыларын дамытады.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру зерттеу іс-әрекеті)

Серуен картотекасы №22

«Қыстың сәнді бақшасы»

Мақсаты: Балаларға қыс мезгілінде бақша өсімдіктерінің қалай сақталатынын түсіндіру, экологиялық мәдениетке баулу.

Ойын барысы:

Балалар табиғаттан жиналған жапырақтар, бұтақтар және басқа да табиғи элементтермен қысқы бақша жасайды.

Олардың арасынан жасалған «қысқы гүлдер» мен «қысқы өсімдіктер» жайлы әңгіме жүргізіледі.

Балалар мұғалімнің көмегімен жасалған өсімдіктер мен бақшаларды талқылайды.

Ойын барысында табиғаттың қыс мезгіліндегі ерекшеліктері мен өсімдіктердің қалай қыстайтыны жайында сұрақтарға жауап беріледі.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №23

«Қысқы тіршілік»

Мақсаты: Балаларды қыс мезгіліндегі табиғаттағы жануарлардың тіршілігімен таныстыру, экологиялық мәдениетті қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға қыс мезгілінде тіршілік ететін жануарлардың суреттері көрсетіледі.

Мұғалім қысқы уақытта жануарлар мен құстардың қалай өмір сүретінін түсіндіреді.

Балалар қарда құстардың ұшып жүргенін немесе жануарлардың іздерін байқап, оларды талқылайды.

Балалар өздерін жануарлар мен құстардың рөліне қойып, олардың тіршілігіне байланысты қозғалыстар жасайды.

Ойын соңында балалар қыс мезгіліндегі жануарлар мен құстардың тіршілігін талқылап, табиғатқа деген құрметін арттырады.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №24

«Қармен өнер жасау»

Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыта отырып, қысқы табиғаттың ерекшеліктерін сезіндіру және экологиялық мәдениетті қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға қардан әртүрлі фигуралар жасау ұсынылады. Мысалы, қардан шана, аю, ағаштар жасау.

Балалар табиғи материалдарды қолдана отырып, өздерінің шығармашылық жұмыстарын жасайды.

Мұғалім балаларға табиғаттың қысқы көрінісін сипаттап, олардың жасаған жұмыстарын көрсетіп, түсіндіреді.

Ойын барысында балалар қардың ерекшеліктерін зерттеп, табиғаттағы өзгерістер туралы ойларын айтады.

Әр бала өз жұмысының қорытындысын көрсетіп, қыс мезгіліндегі табиғаттың қалай көрінетінін талқылайды.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №25

«Қысқы орман серуені»

Мақсаты: Балаларға қыс мезгіліндегі орманның өмірін көрсету, табиғаттың өзгерістерін сезінуге мүмкіндік беру, экологиялық мәдениетке баулу.

Ойын барысы:

Балалар серуенге шыққанда оларды табиғи материалдар жинауға шақырады. Балалар түрлі материалдарды (құлаған жапырақтар, бұтақтар, жаңғақтар) жинайды.

Жиналған материалдардан балалардың «қысқы орманын» құру үшін бірге жұмыс істейді.

Мұғалім балаларға қыс мезгілінде орманда не болып жататыны туралы әңгімелейді. Олардың жинаған материалдары туралы сұрап, табиғаттың қалай өзгеріп жатқанын талқылайды.

Ойын барысында балалар қар мен мұздың орманға әсері туралы сұрақтарға жауап береді.

Ойын соңында балалар өздерінің ормандарын талқылап, қыс мезгіліндегі табиғаттың сұлулығын сезінеді.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №26

«Қардан бейнелер жасау»

Мақсаты:

Балалардың еңбек дағдыларын дамыту, ақпан айында қармен жұмыс жасау арқылы шығармашылық қабілеттерін арттыру.

Танымдық дағдыларды дамыту: қарды дұрыс пайдалану арқылы табиғатпен танысу.

Ойын барысы:

Серуен кезінде балаларға қармен жұмыс істеу ұсынылады.

Балалар қардан түрлі пішіндер (жүрек, жұлдыз, гүл, т.б.) жасауға тырысады.

Тәрбиеші балаларға қармен жұмыс істеу әдістерін түсіндіреді және олардың жасаған пішіндерін талқылайды.

Балалар жасаған пішіндермен сурет салады немесе қардан қалақ жасап ойнайды.

Осы процесті балалар өзара сөйлесіп, бір-біріне көмектесіп орындап, еңбекке баулу дағдылары қалыптасады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №27

«Қарды бақылау»

Мақсаты:

Балаларға қардың табиғи құбылысын бақылау арқылы танымдық дағдыларын дамыту.

Коммуникативтік дағдыларды арттыру, балалардың сұрақтар қою және бір-бірімен пікір алмасуын ынталандыру.

Еңбекке баулу: табиғатқа жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларды сыртқа шығарған кезде қарды бақылауға шақырады.

Балаларға «Қар қайдан түсті?» немесе «Қардың түстері қандай?» деген сұрақтар қойылады.

Балалар қардың құрылымы мен қасиеттері туралы айтып, оны сезінеді (жұмсақ, суық және т.б.).

Тәрбиеші балалардан қардың ерекшеліктерін сұрап, оларды қоршаған ортаны бақылауға шақырады.

Балалар қар туралы сұрақтарға жауап беріп, табиғаттың ерекшеліктерін түсінеді.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №28

«Қарды жинау»

Мақсаты:

Балаларды еңбекке баулу, табиғатқа қамқорлық жасауға үйрету.

Коммуникативтік дағдыларды дамыту: балалардың өзара әрекеттесуін және топтық жұмыс дағдыларын арттыру.

Танымдық дағдыларды дамыту: қарды жинау және оның көлемін бағалау.

Ойын барысы:

Балаларға қарды жинау тапсырмасы беріледі. Олар қарды күрекпен немесе қолмен жинап, үлкен немесе кіші топтармен жұмыс жасайды.

Тәрбиеші балаларға «Қарды қайда жинаймыз?» немесе «Қарды қалай жинау керек?» деген сұрақтар қойып, оларға көмектеседі.

Балалар қарды жинап, түрлі бейнелер немесе фигуралар жасайды.

Тәрбиеші балалардың жинаған қарын бағалап, топтық жұмысқа бағыттайды.

[\(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту](#)

Серуен картотекасы№29

«Қардың іздері»

Мақсаты:

Балалардың ақпан айында қардың үстінде іздер қалдыру арқылы олардың қозғалыс дағдыларын дамыту.

Танымдық дағдыларды дамыту: балаларға әртүрлі жануарлардың іздерін тану.

Коммуникативтік дағдыларды жетілдіру: балалар бір-бірімен пікір алмасып, іздер туралы талқылайды.

Ойын барысы:

Балалар серуенде қардың үстінде түрлі іздер қалдыруы керек (аяқ іздері, түрлі пішіндер, т.б.). Тәрбиеші балалардан «Бұл қандай із?» деп сұралады, және олар өздерінің іздеріне сипаттама береді.

Балалар қардың ішінде пайда болған жануарлардың іздерін іздеп, олардың қай жануарға тиесілі екенін табады.

Ойын соңында балалар іздерді салыстырып, қалай қалдырғандарын талқылайды.

[\(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, қоршаған ортамен таныстыру](#)

Серуен картотекасы№30

«Қармен сурет салу»

Мақсаты:

Балалардың шығармашылық дағдыларын дамыту, табиғатпен танысу арқылы сурет салу қабілеттерін арттыру.

Танымдық дағдыларды жетілдіру: қармен жұмыс істей отырып, балалардың ойлау қабілеттерін дамыту.

Еңбекке баулу: қарды дұрыс пайдаланып, жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға қардың үстінде түрлі суреттер салу ұсынылады. Ойын барысында тәрбиеші балаларға қармен сурет салу әдісін көрсетеді.

Балалар түрлі пішіндер мен бейнелер салады, мысалы: ағаштың сұлбасы, үй, күн.

Балалар өздерінің суреттерін көрсетіп, оларды сипаттайды.

Ойын соңында балалар өздерінің шығармашылық жұмыстарын бір-бірімен бөліседі, табиғатқа қамқорлық жасау және шығармашылықты дамыту туралы әңгімелеседі.

[\(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту , қоршаған ортамен таныстыру](#)

Серуен картотекасы№31

«Қарға сурет салу»

Мақсаты: Балаларды табиғатпен таныстыру, қармен жұмыс істей отырып, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Ойын барысы:

Балалар қар жауған жерде серуендеп, қардың бетіне түрлі түсті бояулармен сурет салуды бастайды.

Тәрбиеші балаларға қардың бетіне сурет салудың қарапайым тәсілдерін көрсетеді (мысалы, қолмен немесе щеткамен).

Әр бала өз қалауы бойынша қарға түрлі суреттер салады: гүлдер, жұлдыздар, жүректер және басқа да элементтер.

Ойын соңында балалар өздерінің суреттерін көрсетіп, бір-біріне пікір айтады.

(Экологиялық мәдениет, еңбекке баулу, қамқорлық, шығармашылық дағдалырды қалыптастыру)

Серуен картотекасы №32

Қысқы ауа-райының өзгерістері

Бақылау:

Қысқы ауа-райының ерекшеліктерін бақылау: күннің қысқаруы, температураның төмендеуі.

Қардың түсі, құрылымы және жер бетіне түсуі туралы әңгімелесу.

Еңбек:

Қарды жинап, балаларға қардың жұмсақтығын немесе қаттылығын сезіндіру.

Қармен аққала немесе басқа мүсіндер жасау.

Ойын:

"Қарды жинау": балалар қарды шелекпен немесе қолмен жинап, белгілі бір орынға жинайды.

"Қарлы аюлар": балалар қардан аюдың іздерін жасап, оны іздеуге шығады.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №33

Мұздың ерекшеліктерін зерттеу (эксперимент және бақылау)

Мақсаты: Мұздың қасиеттерін бақылау арқылы қоршаған ортаны зерттеу.

Іс-әрекет:

Мұздың бетіндегі өрнектерді қарау және олардың қалай пайда болғанын талқылау.

Мұзды қолмен ұстап, оның суық әрі тайғақ екенін анықтау.

Мұздың бетінде су қалдырып, оның қайта қатуын бақылау.

Тапсырма:

Балалардан «Мұз қалай пайда болады?» деп сұрау.

Қорытынды:

Балалар мұздың табиғи ерекшеліктерін біледі және оның физикалық қасиеттерін түсінеді.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №34

Қысқы табиғат көріністерін бейнелеу

Бақылау:

Қысқы пейзаждар мен табиғаттың сұлулығын бақылау: қар мен мұздың, ағаштардың, көк аспанның суреттерін талқылау.

Күннің қысқартылған уақытын бақылау және оның табиғатқа әсерін түсіндіру.

Еңбек:

Қысқы табиғаттың көрінісін бейнелеу үшін балаларды сурет салуға шақыру (қарлы ағаштар, мұздан жасалған мүсіндер, қысқы ауа).

Қысқы пейзаждарды қағазға немесе мольбертке бейнелеу.

Ойын:

"Қысқы сурет салу": балалар қарды, мұзды және қысқы табиғатты суретте бейнелейді.

"Қардан мүсін жасау": қардан түрлі мүсіндер жасап, оларды салыстырып көру

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №35

Қысқы ойындар мен қимыл-қозғалыс

Бақылау:

Қардағы қозғалыс ерекшеліктерін бақылау: қардың үстінде жүгіргенде, сырғанағанда қандай дыбыстар шығатынын талқылау.

Аяқ киімнің қарда қалай кететінін байқап көру (мысалы, қардың батуы немесе қалыңдығы).

Еңбек:

Қар мен мұз үстінде ойын алаңы жасай отырып, балалармен бірге жылдамдыққа жарыс ұйымдастыру.

Қарды қолдана отырып, баланың тепе-теңдігін жаттықтыру: қарда жүріп немесе секіріп жаттығу жасау.

Ойын:

"Қарды секіру": балалар қардың үстінде бір-бірімен жарысып секіреді.

"Мұз үстінде сырғанау": мұзды жерге шенберлер жасап, балалар сырғанап жүреді
([Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру](#))

Серуен картотекасы №36

"Қар тасушы"

Мақсаты:

Еңбекқорлықты дамыту.

Танымдық дағдыларын жетілдіру, ұйымдастырушылық қабілетін арттыру.

Ойын барысы:

Балалар белгіленген жерге қар тасиды. Әр бала өзіне арнайы тапсырма алады, мысалы, біреу қарды жинау, екіншісі оны салып тасымалдайды.

Балалар бірлесіп жұмыс істейді, қарды белгіленген жерге тасиды. Әр бала тапсырманы орындап, еңбекқорлықты көрсетеді.

Ойын барысында балалар өз жұмыстарын дұрыс бөлісіп, топтық жұмыс дағдыларын дамытуға тырысады.

Ойын аяқталған соң балалар тасымалдаған қармен не жасауға болатыны жайлы ой бөліседі.

Бұл ойын балалардың бірлескен жұмыс істеу, еңбекқорлық және ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуға бағытталған.

([Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту](#))

Серуен картотекасы №37

"Аққала жасау"

Мақсаты:

Еңбекқорлықты дамыту.

Танымдық дағдыларын жетілдіру, топтық жұмыс дағдыларын нығайту.

Ойын барысы:

Балалар топ болып қар жинап, аққала жасауға кіріседі. Олар қарды жинап, үлкен үш доп жасайды: бас, дене және аяқ.

Әр бала өз үлесін қосып, аққалаға көз, мұрын, ауыз және басқа бөлшектер қосады.

Балалар аққала жасап жатқанда, өз ойларын айтып, бір-біріне көмектеседі.

Аққала дайын болған соң, балалар оны мақтанышпен көрсетеді.

Ойын кезінде балалар топ болып жұмыс істейді, еңбекқорлық пен бірлесіп әрекет етуді үйренеді.

([Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту](#))

Серуен картотекасы №38

"Қардан үй құрастыру"

Мақсаты:

Еңбекқорлықты дамыту.

Қиял мен шығармашылықты арттыру.

Ойын барысы:

Балалар қарды пайдаланып, түрлі үйлер немесе құрылыстар жасайды.

Әр бала үйдің бөлігіне жауапты болады және оны жасау үшін қарды жинап, домалатып немесе бөліктерге бөледі.

Топ болып жұмыс істей отырып, балалар бірлесіп үлкен құрылыс жасайды.

Бұл кезде әр бала өзінің шығармашылық идеяларын қолдана отырып, үйдің бөлшектерін қосады.

Құрылыс аяқталғаннан кейін балалар жасаған үйді көрсетіп, еңбектерін бағалайды.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы№39

"Қардан тірек жасау"

Мақсаты:

Танымдық дағдыларды дамыту.

Еңбекқорлық және шығармашылық қабілеттерін арттыру.

Ойын барысы:

Балалар қардан әртүрлі тіректер мен көпірлер жасайды.

Әр бала қарды жинап, оны бір-біріне тірек немесе көпір ретінде қолдану үшін үйрете алады.

Балалар түрлі геометриялық пішіндер мен құрылымдар құрастырып, бір-бірімен бөліседі.

Ойын барысында балалар еңбекқорлықпен бірге жұмыс істеп, жаңа идеяларды жүзеге асырады.

Тірек жасалғаннан кейін балалар осы құрылымдармен ойнап, қайсысы тұрақты әрі күшті екенін тексереді.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы№40

"Табиғат мүсіндері"

Мақсаты:

Еңбекқорлық дағдыларын дамыту.

Балалардың шығармашылық қабілеттерін арттыру.

Ойын барысы:

Балалар табиғи материалдарды (қар, топырақ, жапырақтар) пайдаланып, түрлі мүсіндер жасайды (жануарлар, ағаштар, гүлдер).

Әр бала мүсін жасау үшін топпен бірлесіп жұмыс істейді.

Балалар өз идеяларын ұсынып, шығармашылықпен жұмыс жасайды.

Мүсіндер дайын болған соң, балалар өз жұмыстары туралы әңгімелеп, бір-біріне мақтау айтады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы Наурыз айы

Серуен картотекасы №1

«Жапырақ жинау»

Мақсаты:

Экологиялық мәдениетті дамыту.

Еңбекке баулу.

Табиғатпен танысу.

Ойын барысы:

Балаларға әртүрлі жапырақтар немесе табиғаттағы заттар беріледі.

Олар жерден жапырақтарды немесе басқа да табиғи материалдарды жинап, үлкен себетке салады.

Бұл ойын балаларға еңбекке баулу арқылы табиғаттың сұлулығын танытып, жауапкершілікті сезінуге мүмкіндік береді.

Серуен картотекасы №2

«Қоршаған ортадан хабарлама»

Мақсаты:

Экологиялық мәдениет дағдыларын қалыптастыру.

Қоршаған ортамен таныстыру.

Балаларды табиғатты бағалауға үйрету.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға табиғаттан табылған заттарды (жапырақ, гүл, ағаш бұтағы, құм) көрсетеді.

Балалар осы заттарды өз қолдарымен ұстап, сезімдері мен ойларын білдіреді.

Балаларға жапырақтарды жерге түсірмей жинау, гүлдерді үзіп алмау сияқты тапсырмалар беріледі.

Осылайша, балалар табиғатты бағалауға және оған қамқорлық жасауға үйренеді.

)

Серуен картотекасы №3

«Жемістер мен көкөністерді жинау»

Мақсаты:

Экологиялық мәдениет дағдыларын қалыптастыру.

Еңбекке баулу.

Қоршаған ортамен таныстыру.

Ойын барысы:

Балаларға табиғаттан немесе арнайы жасалған заттардан жемістер мен көкөністердің суреттері немесе ойыншықтары беріледі.

Балаларға оларды жинап, бір орынға жинақтау тапсырмасы беріледі.

Тәрбиеші балаларға еңбек ету мен табиғаттың өнімдерін бағалау қажеттігін түсіндіреді. Бұл ойын еңбекке баулудың алғашқы кезеңі болып табылады.

Серуен картотекасы №4

«Табиғаттың үнін тыңдайық»

Мақсаты:

Қоршаған ортамен таныстыру.

Экологиялық мәдениет дағдыларын қалыптастыру.

Табиғаттың дыбыстарын есту арқылы табиғатқа деген қызығушылықты арттыру.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларды сыртқа шығарып, табиғаттың түрлі дыбыстарын тыңдатуға шақырады: желдің ысқырығы, құстардың шырылдауы, жапырақтардың шулауы.

Тәрбиеші әр дыбыстың қайдан келетінін және оны кім шығаратынын түсіндіреді.

Балалар тыңдай отырып, табиғаттың әртүрлі дыбыстарын ажыратып, өздері де осы дыбыстарды имитациялай алады.

Әңгіме барысында балалар табиғаттың әсемдігін сезінеді және оның дыбыстарын тыңдай отырып, табиғатқа деген сүйіспеншілік пайда болады.

Серуен картотекасы №5

«Ағашты қоршау» (Далалық құрылыстар жасау)

Мақсаты: Балалардың еңбекке баулу дағдыларын дамыту, табиғатпен тікелей байланыс жасау арқылы физикалық күштерін жақсарту.

Ойын барысы:

Балалар ағаштардың айналасында жиналған жапырақтарды немесе бұтақтарды жинап, олармен қандай да бір қоршау немесе кішкентай құрылым жасауға тырысады.

Мұндай әрекеттер еңбек ету қабілетін және табиғатты қорғау сезімін дамытуға көмектеседі.

Серуен картотекасы №6

«Су және тас жинау» (Қолмен жұмыс жасау)

Мақсаты: Балаларға еңбекке баулу, олардың физикалық күштерін дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға су немесе тас жинау тапсырмасы беріледі. Бұл ойын табиғаттың элементтерімен таныстыруды және балалардың моторикасын дамытуға бағытталған.

Балалар су ағысы немесе тас жинау арқылы түрлі әрекеттерді орындайды. Тас жинаған кезде олардың қолдары мен аяқтары жұмыс істейді, бұл моториканы жақсартады.

Серуен картотекасы№7

«Табиғаттағы дыбыстарды тыңдау» (Табиғат дыбыстары арқылы танымдық ойын)

Мақсаты: Табиғаттағы дыбыстарды есту және оларды тану қабілетін дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға табиғаттағы әртүрлі дыбыстарды тыңдату (құстардың үні, желдің сыбдыры, ағаштың сыбырлауы).

Әңгіме қосу: «Құстар шырылдайды, жел сыбдырлайды. Бүгін не естідіңдер?»

Тәрбиеші балаларды дыбыстардың әрқайсысының қайдан шыққанын анықтауға шақырады.

«Бұл не дыбыс? Бұл құстардың үні! Ал бұл ағаштардың арасында желдің сыбдырлауы!»

Серуен картотекасы№8

«Табиғатпен танысу»

Мақсаты: Табиғаттағы элементтермен таныстыру арқылы еңбекке баулу, қарым-қатынас және сөйлесу дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Серуен кезінде балаларға жапырақтар, гүлдер мен бұтақтарды жинап, оларды ұқыпты жинау тапсырмасы беріледі.

Тәрбиеші: «Кел, біз табиғатқа көмектесейік, гүлдерді немесе жапырақтарды жинайық!» деп баланы еңбекке жұмылдырады.

Балалар бірге жапырақтарды жинап, қолдарын ұқыпты ұстап үйренеді, олар бір-біріне көмек көрсетіп, сөзбен байланысады: «Мен мұны таптым!» немесе «Бұл гүл әдемі екен!»

Ойын барысында балаларды еңбекке баулу және ұқыптылық таныту, сонымен қатар табиғатқа деген қызығушылық пен қамқорлықты дамыту маңызды.

Серуен картотекасы№9

"Құстарды қадағалау"

Мақсаты: Балаларды құстармен таныстыру, табиғаттың өзгерістерін байқау.

Ойын барысы:

Балалар құстардың қалай ұшатынын, қалай ән салатынын бақылап, олардың түрлерімен танысады.

Құстардың қозғалыстарын бақылап, оларды көрсету үшін түрлі қимылдар мен сөздермен қайталау ұсынылады.

Балалар құстардың бейнесін жасауға, олардың әндерін тыңдауға және олармен танысуға мүмкіндік алады.

Серуен картотекасы№10

«Құстардың ұясы» ойыны

Мақсаты:

Табиғаттағы құстардың өмірін таныстыру.

Қоршаған ортаға деген қамқорлық сезімін қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балалар бір-бірімен «құстар» болып ойнайды. Олар ұя жасау үшін табиғаттан жапырақтар

мен шыршалар жинайды. Ойын барысында балалар құстардың қалай ұя жасайтынын үйренеді. Бұл ойын экологиялық мәдениетке үйретіп, табиғаттағы құстардың өмірі мен олардың рөлін түсіндіреді.

Серуен картотекасы №11

«Жануарлар ізін табу» ойыны

Мақсаты:

Табиғатта жануарлармен таныстыру.

Экологиялық дағдыларды қалыптастыру.

Ойын барысы:

Тәрбиеші табиғаттағы жануарлар туралы айтып, олардың іздерін көрсетеді (құстың ізі, жәндіктердің жолдары және т.б.). Балалар серуен кезінде жануарлардың іздерін іздеп тауып, оларды таниды. Бұл ойын арқылы балалар қоршаған ортаны зерттеп, жануарлар әлемімен танысады.

Серуен картотекасы №12

«Табиғатқа гүлдер отырғызу» ойыны

Мақсаты:

Қоршаған ортаны қорғау мен күтім жасау дағдыларын дамыту.

Экологиялық мәдениет пен табиғатқа деген сүйіспеншілікті қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балалар табиғатта гүлдер мен өсімдіктерді отырғызады. Тәрбиеші әрбір балаға гүлдерді қалай отырғызу керектігін көрсетіп, гүлдер мен өсімдіктерді күтудің маңыздылығын түсіндіреді.

Бұл ойын баланың табиғатты қорғау сезімін қалыптастырып, экологиялық мәдениетін арттырады.

Серуен картотекасы №13

«Табиғатқа қамқор болайық» ойыны

Мақсаты:

Экологиялық білім беру арқылы балаларды табиғатқа қамқорлықпен қарауға үйрету.

Адамгершілік және қамқорлық дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Балалар серуен кезінде табиғатта көрген құстар мен өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйретіледі. Олар құстарға жем шашып, өсімдіктерді суарып, табиғатқа қамқор болу қажеттілігін түсінеді. Тәрбиеші балаларға табиғатты қорғаудың маңыздылығын түсіндіріп, қоршаған ортаны таза ұстаудың маңызды екенін айтады. Балалар табиғатқа қамқорлық жасап, оның өміріне жауапкершілікпен қарауды үйренеді.

Серуен картотекасы №14

«Табиғатқа құтқарушы» ойыны

Мақсаты:

Экологиялық білім мен қамқорлық дағдыларын дамыту.

Адамгершілік дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Тәрбиеші табиғатқа қауіпті зиянды әсерлер туралы әңгімелеп береді (қоқысты тастау, өсімдіктер мен жануарларға зиян келтіру). Балалар «табиғатқа құтқарушы» болып, қоқысты жинап, өсімдіктер мен жануарларға қамқорлық жасайды. Балалар табиғатты қорғау туралы түсінік алады және оны қорғауға деген жауапкершілікті сезінеді.

Серуен картотекасы №15

«Экологиялық қолөнер» ойыны

Мақсаты:

Экологиялық білім мен қолөнер дағдыларын дамыту.

Табиғи материалдармен жұмыс істеу арқылы еңбек дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балалар табиғи материалдардан (тастар, ағаш жапырақтары, бұтақтар, т.б.) қолөнер бұйымдарын жасайды. Бұл ойын балаларға табиғи ресурстарды дұрыс пайдалану мен экологиялық таза заттарды жасау дағдыларын үйретеді. Балалар өздерінің қолөнер жұмыстарын табиғатты қорғау туралы идеялармен байланыстыра отырып, шығармашылықпен айналысады.

Серуен картотекасы №16

«Желмен ұшқан жапырақ» ойыны

Мақсаты:

Табиғаттың құбылыстары мен оларды танып білу дағдыларын қалыптастыру.

Экологиялық мәдениет және табиғатқа деген қамқорлық дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Балалар жапырақтарды немесе кішкене бұтақтарды жинап, оларды желмен ұшырады. Олар желдің әсерінен жапырақтардың қалай қозғалғанын бақылайды. Тәрбиеші желдің табиғаттағы рөлі мен оның өсімдіктерге, жануарларға әсері туралы әңгімелейді.

Серуен картотекасы №17

«Табиғатқа қамқорлық» ойыны

Мақсаты:

Қоршаған ортаға деген қамқорлық дағдыларын қалыптастыру.

Экологиялық мәдениетті дамыту.

Ойын барысы:

Балалар серуен кезінде табиғатқа қамқорлық жасап, қоқысты жинайды. Тәрбиеші балаларға табиғатқа зиян келтірмеу, оны таза ұстаудың маңыздылығы жайлы түсінік береді. Балалар өздері көрген қоқысты жинап, қоршаған ортаны қорғау үшін қандай шаралар қолдану керектігін біледі.

Серуен картотекасы №18

«Құстардың ұяларын жасау» ойыны

Мақсаты:

Табиғаттағы құстардың өмірін таныту.

Қоршаған ортаға деген сүйіспеншілік пен қамқорлық дағдыларын қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балалар табиғаттан жапырақтар, бұтақтар, шөптер жинап, оларды бірге құстардың ұясын жасауға пайдаланады. Тәрбиеші балаларға құстардың ұяларын қалай жасайтынын және олардың

Серуен картотекасы №19

"Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстарды тану және олардың тіршілігін зерттеу. **Ойын барысы:** Балалар серуен кезінде құстарды бақылап, олардың ұшып жүргенін немесе ұя салып жатқанын көріп, құстардың түрлерін айтады. Тәрбиеші балаларға құстардың өмірі туралы әңгімелеп, олардың дыбыстарын тыңдата алады. Балалар құстардың табиғаттағы рөлін түсініп, оларды қорғау қажеттілігі туралы біледі.

Серуен картотекасы №20

"Жапырақтарды жинау және салыстыру"

Мақсаты: Табиғи материалдарды жинап, салыстыру дағдыларын дамыту. **Ойын барысы:** Балалар серуенде әртүрлі ағаштардың жапырақтарын жинап, олардың түрлерін, түсін және көлемін салыстырады. Тәрбиеші балаларға жапырақтардың ерекшеліктері мен айырмашылықтарын түсіндіреді. Бұл ойын балаларға табиғатты зерттеуге көмектеседі және табиғаттағы әртүрлілікті қабылдауға мүмкіндік береді.

Серуен картотекасы №21

"Табиғи заттардан сурет салу"

Мақсаты: Табиғат материалдарын шығармашылықпен пайдалану. **Ойын барысы:** Балаларға табиғаттан (тас, құм, ағаш жапырақтары, т.б.) алынған заттар беріледі. Олар осы заттармен түрлі суреттер жасайды немесе композициялар құрады. Балалар табиғаттағы элементтермен танысып, оларды шығармашылық тұрғыдан қолдануға мүмкіндік алады.

Серуен картотекасы №22

"Табиғаттағы өзгерістерді бақылау"

Мақсаты: Табиғаттағы өзгерістерді зерттеу және байқау дағдыларын дамыту. **Ойын барысы:** Серуен кезінде балалардың назарын табиғаттағы өзгерістерге аудару (ауа райының жылынып келе жатқанын, гүлдердің шығуын, ағаштардың бүршік жаруын, т.б.). Тәрбиеші балаларға бұл өзгерістердің себептері туралы түсіндіріп, табиғаттың қайта жаңаруы туралы әңгімелеп береді.

Серуен картотекасы №23
"Жұмбақ өсімдіктер"

Мақсаты: Танымдық дағдыларды дамыту, өсімдіктерді тану. **Ойын барысы:** Тәрбиеші балаларға табиғатта кездесетін өсімдіктердің атауларын айтып, олардың ерекшеліктері мен пайдасын түсіндіреді. Балалар өсімдіктерді қарап, олардың аттарын айтады және сипаттамаларын үйренеді. Бұл ойын балаларға табиғаттағы өсімдіктердің түрлерін танып-білуге, олардың қоршаған ортадағы рөлін түсінуге көмектеседі.

Серуен картотекасы №24
"Достық алаңы"

Мақсаты: Коммуникативтік дағдыларды дамыту. **Ойын барысы:** Балалар серуен кезіндегі әртүрлі тапсырмаларға бірлесіп қатысады. Мысалы, әр бала бір-біріне көмектесіп, жалаушаларды орналастырады, немесе бірігіп үлкен құмсауытты жасайды. Ойын барысында балалар өзара тіл табысып, тапсырмаларды орындау үшін бір-бірімен қарым-қатынас жасайды. Бұл ойын коммуникативтік дағдыларды дамытуға ықпал етеді.

Серуен картотекасы №25
"Жұмбақ өсімдіктер"

Мақсаты: Танымдық дағдыларды дамыту, өсімдіктерді тану. **Ойын барысы:** Тәрбиеші балаларға табиғатта кездесетін өсімдіктердің атауларын айтып, олардың ерекшеліктері мен пайдасын түсіндіреді. Балалар өсімдіктерді қарап, олардың аттарын айтады және сипаттамаларын үйренеді. Бұл ойын балаларға табиғаттағы өсімдіктердің түрлерін танып-білуге, олардың қоршаған ортадағы рөлін түсінуге көмектеседі.

Серуен картотекасы №26
"Құрылысшы бол!"

Мақсаты: Еңбекке баулу және шығармашылық дағдыларын дамыту. **Ойын барысы:** Балаларға **Ойын барысы:** Балалар серуен кезінде табиғаттың түрлі түстерін бақылайды (жасыл жапырақ, көк аспан, сары гүлдер, т.б.). құм мен басқа табиғи материалдар беріледі, олар осы заттармен әртүрлі құрылыс жұмыстарын жүргізеді (мысалы, құмнан үй немесе жол жасау). Тәрбиеші балаларды ынталандырып, оларды топтасып жұмыс істеуге, өзара әрекеттесуге шақырады. Бұл ойын еңбексүйгіштік дағдыларын дамытады, сондай-ақ балаларға коммуникативтік және шығармашылық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді.

Серуен картотекасы №27

"Қарындаш пен қағазды алып, табиғаттың түсін тап!"

Мақсаты: Танымдық және коммуникативтік дағдыларды дамыту. Олар өздеріне ұнаған түстерді қарындашпен суретке түсіреді. Тәрбиеші балаларға табиғаттың түсін бақылауды үйретеді. Бұл ойын балалардың түстерді тануға және экологиялық білімдерін дамытуға көмектеседі.

Серуен картотекасы №28

"Құммен ойнау" ойыны

Мақсаты: Далада қоршаған ортамен танысу, қол моторикасын дамыту, шығармашылық ойлауды қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға құм мен түрлі құрылыс материалдары беріледі.

Олар құммен әртүрлі пішіндер мен құрылымдар жасайды (құрылыс, жолдар, ғимараттар).

Тәрбиеші балаларды шығармашылыққа баули отырып, құммен ойынның әртүрлі тәсілдерін көрсетеді.

Серуен картотекасы №29

"Жемістер мен көкөністер"

Мақсаты:

Экологиялық мәдениетті дамыту.

Табиғаттағы жемістер мен көкөністерді тану.

Шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

Ойын барысы:

Балаларға түрлі түсті және пішінді жемістер мен көкөністердің макеттері беріледі (мысалы, сәбіз, алма, қызанақ).

Тәрбиеші балаларға әртүрлі жемістер мен көкөністердің аттарын айтып, олардың қандай ағаштар мен өсімдіктерден шығатынын түсіндіреді.

Балалар макеттермен ойнап, әрбір жемісті немесе көкөністі таңдап, оларды "жинауға" шақырады.

Серуен картотекасы №30

"Қамқоршы достар"

Мақсаты:

Қамқорлық пен жауапкершілік дағдыларын дамыту.

Өзара көмек көрсету және табиғатқа қамқорлық таныту.

Ойын барысы:

Балаларға әртүрлі ойыншықтар беріледі (мысалы, аңдардың, құстардың, гүлдердің бейнесі).

Балалар осы ойыншықтарға "қамқорлық жасауы" керек: оларды дұрыс орналастыру, суару, жайлы жерге қою.

Балалар өз ойыншықтарымен бірге «қамқоршы» болып, олардың қажеттіліктерін қанағаттандырады (суды құйып, оларға пана жасауды үйрету).

Бұл ойын балаларға қамқорлық пен жауапкершілікті сезінуге, сондай-ақ басқа тірі жануарлар мен өсімдіктерге деген жанашырлықты тәрбиелеуге көмектеседі.

Серуен картотекасы №31

"Табиғаттың дыбыстары"

Мақсаты:

Экологиялық мәдениетті дамыту.

Табиғаттың дыбыстарын есту арқылы қоршаған ортаға деген назарын арттыру.

Ойын барысы:

Балаларға табиғаттың дыбыстарын (құстардың әні, желдің дыбысы, жапырақтардың сыбдыры, су ағысы) тыңдауға мүмкіндік беріледі.

Тәрбиеші әртүрлі дыбыстарды шығарып, балалар сол дыбысты қайталауға тырысады немесе өздерін тыңдатуға шақырады.

Балалар тыңдай отырып, табиғаттың тыныштығын сезініп, экологиялық мәдениеттің бір бөлігі ретінде қоршаған ортаға деген қамқорлықты сезінуге үйренеді.

Серуен картотекасы №32

"Жапырақтар жинау"

Мақсаты:

Табиғатқа деген қамқорлықты дамыту.

Қимыл-қозғалыс дағдыларын нығайту.

Еңбекке баулу.

Ойын барысы:

Балаларға жапырақтар немесе басқа табиғи материалдар беріледі (жапырақтар, сыпырғыштар, шелек).

Олар осы жапырақтарды жинап, белгіленген жерге апарып, оларды көму немесе жинау керек.

Ойын барысында тәрбиеші балаларға жапырақтарды табиғатқа зиян келтірмей жинау туралы айтып, еңбекке баулу жүзеге асады.

Бұл ойын балаларды табиғатты қорғауға, сонымен қатар қимыл-қозғалысты үйлестіруге үйретеді.

2. Ойын атауы

Серуен картотекасы №33

"Табиғат құпиялары"

Мақсаты:

Табиғатты зерттеу және экологиялық мәдениет қалыптастыру.

Балалардың көру және есту дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға табиғаттың түрлі бөліктерін таныстыру (жапырақтар, гүлдер, ағаш қабығы, тастар және т.б.).

Тәрбиеші балаларға әр түрлі табиғи элементтерді көрсетеді, оларды байқап көруге мүмкіндік береді.

Балалар осы элементтердің түсі, пішіні мен құрылымын зерттеп, әр элемент туралы өздерінің ойларын айтады.

Бұл ойын баланың табиғатқа деген қызығушылығын арттырып, қоршаған ортамен тығыз байланыс орнатуға көмектеседі.

Серуен картотекасы №34

"Күлкілі доп"

Мақсаты: Коммуникативтік дағдыларды дамыту, еңбекке баулу.

Ойын барысы:

Балаларға түрлі түсті доптар беріледі.

Олар допты бір-біріне лақтыру арқылы өзара әрекеттеседі.

Тәрбиеші балаларды допты абайлап лақтыруға, қолмен ұстауға үйретеді.

Бұл ойын балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын дамытуға және коммуникация дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді.

Серуен картотекасы №35

"Гүлдерді суару"

Мақсаты: Еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға су құю құралдары беріледі.

Олар гүлдер мен өсімдіктерге су құйып, күтіп баптауды үйренеді.

Бұл ойын балаларды еңбекке, табиғатқа қамқорлық жасауға және жауапкершілікті сезінуге үйретеді.

Серуен картотекасы №36

"Жануарларды таңдау"

Мақсаты: Танымдық дағдыларды дамыту.

Ойын барысы:

Тәрбиеші балаларға жануарлардың суреттерін немесе ойыншықтарын көрсетеді.

Балалар әр жануардың атын айтып, оны көрсетуге тырысады.

Бұл ойын балалардың көру және есте сақтау қабілеттерін дамытуға ықпал етеді.

Серуен картотекасы №37

"Жапырақтар жинау"

Мақсаты: Еңбекке баулу, табиғатқа қамқорлық дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға әртүрлі жапырақтар мен табиғи материалдар беріледі.
Олар осы материалдарды жинап, белгілі бір жерге апарады.
Бұл ойын балаларды еңбекке және табиғатқа қамқорлық көрсетуге үйретеді.

Серуен картотекасы №38

"Үй жануарларын бағу"

Мақсаты: Еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға ойыншық үй жануарлары беріледі.

Олар жануарларға қамқорлық жасап, оларды тамақтандыру, су құю сияқты қарапайым іс-әрекеттерді орындайды.

Бұл ойын балаларға қамқорлық дағдыларын және еңбекке баулуды қалыптастырады.

Серуен картотекасы №39

"Көктемгі шөптер" (Шөптің өсуін бақылау, жасыл түсті тану)

Балалардың дербес әрекеті:

Жасыл шөптің арасымен жүру, сипап көру.

Шөптерден шағын гүлдесте жасау.

Қимылды ойын:

"Шөп арасындағы қояндар" – Балалар шөп арасында қояндар секілді секіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Шөптің түсі қандай?" – Жасыл реңктерін ажырату.

"Шөптің ұзындығы қандай?" – Ұзын, қысқа шөптерді салыстыру.

Еңбекке баулу:

Шөпті таптамай, үстімен жүрмеуді үйрету.

Ауладағы қажетсіз тастарды жинау.

Серуен картотекасы №40

«Жапырақ жинау»

Мақсаты:

Экологиялық мәдениетті дамыту.

Еңбекке баулу.

Табиғатпен танысу.

Ойын барысы:

Балаларға әртүрлі жапырақтар немесе табиғаттағы заттар беріледі.

Олар жерден жапырақтарды немесе басқа да табиғи материалдарды жинап, үлкен себетке салады.

Бұл ойын балаларға еңбекке баулу арқылы табиғаттың сұлулығын танытып, жауапкершілікті сезінуге мүмкіндік береді.

Серуен картотекасы №41

"Көктемгі құм"

(Құмның қасиеттерін бақылау, ойындар ойнау)

Балалардың дербес әрекеті:
Құммен түрлі формалар жасау.
Ылғалды және құрғақ құмның айырмашылығын көру.
Қимылды ойын:
"Құмдағы іздер" – Балалар құмда із қалдырып жүреді.
Бақылау, зерттеу:
"Құмның түсі қандай?" – Түрлі реңктерін көру.
"Құмды суға қосса не болады?" – Ылғал құмның қасиеттерін байқау.
Еңбекке баулу:
Құм алаңын реттеу.
Құмды бір жерден екінші жерге тасу.

Серуен картотекасы №42

"Балалар, келіндер, гүлдер ашып, әңгіме айтайық!"

Мақсаты: Коммуникативтік дағдыларды дамыту.

Ойын барысы:

Балалар гүлдерді «ашып», олардың аттарын айтады.

Олар гүлдермен бірге сөйлеседі, бір-біріне гүлдер туралы әңгімелер айтады.

Бұл ойын балалардың сөйлесу дағдыларын жақсартады және тіл дамытуға ықпал етеді.

Серуен картотекасы №43

"Табиғаттағы түстер"

Мақсаты:

Табиғаттағы түстерді тану және оларды сәйкестендіру.

Балалар арасында түсіндірмелер мен әңгімелер арқылы өзара байланыс орнату.

Балаларды табиғатқа назар аударуға үйрету.

Ойын барысы:

Балаларға әртүрлі түстердің жапырақтары немесе гүлдері беріледі.

Олар осы түстерді топтастырып, тәрбиешінің сұрақтарына жауап береді (мысалы, "Қызыл гүлді қай жерде көрдіңдер?", "Қандай түстердің шөптері бар?").

Тәрбиеші балаларға табиғатта қандай түстер жиі кездесетінін түсіндіреді.

Серуен картотекасы №44

"Жемістер мен көкөністер"

Мақсаты:

Жемістер мен көкөністердің атауларын үйрету.

Балаларға сұрақтар қойып, олардың дұрыс жауап беруін ынталандыру. Жемістер мен көкөністерді жинау және өңдеу жұмыстарын орындау.

Ойын барысы:

Балаларға түрлі түсті жемістер мен көкөністер беріледі.

Олар жемістер мен көкөністерді топтастырады және оларды атайды.

Тәрбиеші балаларға әрбір жеміс немесе көкөністің өсу жағдайлары, қандай жерде өсетіндігі туралы әңгіме айтып береді.

Серуен картотекасы Сәуір айы

Серуен картотекасы №1

Бақылау: Аулаға ұшып келген торғайларды бақылау. Олардың шиқылдағанын («шық-шық») тыңдау, кішкентай екенін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Торғай не жейді?». Құстарға нан қоқымын немесе дән шашып, олардың қалай шоқитынын көру.

Еңбек: Құстарға жем салу (тәрбиешімен бірге кормушкаға дән себу).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Торғайлар мен автомобиль».

Барысы: Балалар — «торғайлар», олар шеңберде («ұяда») отырады. Тәрбиеші: «Торғайлар ұшты!» дегенде, балалар қанат қағып жан-жаққа жүгіреді. Тәрбиеші «Автомобиль келе жатыр: би-би!» дегенде, торғайлар тез ұяларына тығылуы керек.

Шығармашылық: Құм үстіне таяқшамен торғайдың ізін (сызықтар) салу.

Серуен картотекасы №2

Бақылау: Көгершіндерді бақылау. Олардың торғайдан үлкен екенін, «гу-гу» деп дыбыстайтынын тыңдау.

Тәжірибе-зерттеу: «Құс қауырсыны қандай?». Қауырсынды үрлеп, оның жеңіл екенін және ауада қалай қалықтайтынын көру.

Еңбек: Көгершіндерге су құю (арнайы ыдысқа).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көгершіндер мен мысық».

Барысы: Балалар көгершін болып аулада «жүреді». Тәрбиеші (мысық) «Мияу!» деп шыққанда, көгершіндер ұшып барып орындықтарға (биікке) қонады.

Шығармашылық: Құмнан көгершінге арнап «ұя» жасау (қолмен шұңқыр жасап, шөп салу).

Серуен картотекасы №3

„

Бақылау: Қарғаны бақылау. Оның «қар-қар» деген дауысын салу, жүрісін (аяғын нық басып) қайталау.

Тәжірибе-зерттеу: «Жылтыр заттар». Күн көзіне жылтыр қағазды (фольга) тосып, қарғаның назарын аудару, жарықтың шағылысуын көру.

Еңбек: Ауладағы құрғақ бұтақтарды жинап, бір жерге үйю (құстар ұя салады деп түсіндіру).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қарғалардың ұясы».

Барысы: Едендегі шеңберлерге қарғалар қонып отырады. «Қарғалар ұшты!» дегенде ұшады, «Ұяға!» дегенде әркім өз шеңберіне қос аяқпен секіріп түседі.

Шығармашылық: Асфальтқа бормен қарғаға арнап «дөңгелек дән» салу.

Серуен картотекасы №4 Бақылау: Тауық пен әтештің суретін немесе ойыншығын бақылау. «Кішкіш» деп шақыруды үйрену.

Тәжірибе-зерттеу: «Тауық қалай дән шоқиды?». Қатты қағазға саусақпен «тоқ-тоқ» деп ұрып, тауықтың дән шоқығанына еліктеу.

Еңбек: Ойыншық тауықтарды серуеннен кейін жуу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тауық пен балапандар».

Барысы: Тәрбиеші (тауық) алда жүреді, балалар (балапандар) «цип-цип» деп соңынан ереді. Тауық «Мысық келеді!» дегенде балапандар анасының артына тығылады.

Шығармашылық: Құмнан «балапандарға» арнап кішкентай домалақ бауырсақтар жасау.

(

Серуен картотекасы №5

Бақылау: Қазды бақылау (ойыншық немесе сурет). Оның мойны ұзын екенін, «қаңқ-қаңқ» дейтінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Қаздың жүрісі». Қаз сияқты аяқты артқа тастап, маңдайды көтеріп паң басып жүріп көру.

Еңбек: Серуен алаңындағы орындықтардың шаңын сүрту.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қаз-қаздар».

Барысы: Тәрбиеші: «Қаз-қаздар!», Балалар: «Қаңқ-қаңқ-қаңқ!», Тәрбиеші: «Үйге ұшыңдар!» дегенде балалар қанаттарын жайып жүгіреді.

Шығармашылық: Құм бетіне саусақпен қаздың «ұзын мойнын» (ирек сызық) салу.

Серуен картотекасы №6

Бақылау: Үйректерді тану. Олардың «бақ-бақ» деп дыбыстайтынын, суда жүзетінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жүзетін және бататын заттар». Ыдыстағы суға тас (батады) және жеңіл пластмасса үйрек (жүзеді) салып, салыстыру.

Еңбек: Гүлзардағы (клумба) алғашқы бүршіктерге су құю.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үйректер көлшікте».

Барысы: Асфальтқа сызылған «көлшіктерден» үйрекше басып аттап өту. «Бақ-бақ» деп дыбыстау.

Шығармашылық: Көк бормен асфальтқа үлкен «көлшік» (сопақша) салу.

Серуен картотекасы №7

Бақылау: Ағаш басындағы ұяларды бақылау. Құстардың ұя салу үшін не таситынын (бұтақ, мақта) көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Жұмсақ па, қатты ма?». Құс ұясына қажетті мақтаны (жұмсақ) және бұтақты (қатты) ұстап сезіну.

Еңбек: Аулаға құстарға арнап мақта мен жіп үзінділерін тастау (ұяға көмек).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұядағы құстар».

Барысы: «Күн шықты — құстар ұшты!» — балалар жүгіреді. «Жел тұрды — құстар ұяға!» — балалар белгіленген орынға жиналады.

Шығармашылық: Құмнан «құсқа ұя» мүсіндеу.

Серуен картотекасы №8

Бақылау: Көктемгі жаңбырды (немесе бұлтты) бақылау. Жаңбырдан кейін құстардың көлшіктен су ішетінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Сулы және құрғақ құм». Құрғақ құмнан пішін жасалмайтынын, ал су сепкенде «бауырсақ» жасауға болатынын көру.

Еңбек: Жаңбырдан кейін шашылып қалған ойыншықтарды жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Күн мен жаңбыр».

Барысы: «Күн шықты!» — балалар ойнайды. «Жаңбыр!» — тәрбиеші қолшатыр ашады, балалар соның астына тығылады.

Шығармашылық: Саусақпен (немесе бормен) жаңбыр тамшыларын (нүктелер) салу.

Серуен картотекасы №9

Бақылау: Аспанда ұшқан құстарды бақылау. Олардың биік ұшатынын көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Қай құс қалай сайрайды?». Ұнтаспадан торғай, қарға, көгершін дауысын тыңдап, қай құс екенін табу.

Еңбек: Ауладағы құстар жем жейтін жерді (кормушка) тазалау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты».

Барысы: Тәрбиеші: «Ұшты, ұшты — торғай ұшты!» десе балалар қол көтереді, «Машина ұшты!» десе қол көтермейді.

Шығармашылық: Түрлі-түсті тастардан құм бетіне «құс» бейнесін құрастыру

Серуен картотекасы №10

Бақылау: Күннің шуағын бақылау. Күннің жылығанын, құстардың қуанғанын айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жылы күн». Алақанды күнге тосып, оның жылуын сезіну. «Күн қояншығын» айнамен қабырғаға түсіру.

Еңбек: Ауланың шетіндегі жас шөптерді (ӱӱдӱд) жұлмауға, оны қорғауға үйрету.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Құстардың мерекесі».

Барысы: Көңілді музыкамен балалар еркін билейді, музыка тоқтағанда бір орында «құс» болып қатып қалады.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа үлкен «Күннің көзін» салу.

Серуен картотекасы №11

Бақылау: Күн жылығанда торғайлардың көлшікке жиналып, қанаттарын қағып шомылатынын бақылау. «Шық-шық» деген қуанышты дауыстарын тыңдау.

Тәжірибе-зерттеу: «Құрғақ және сулы қауырсын». Құс қауырсынын суға малып, оның ауырлайтынын немесе суды қалай итеретінін көру.

Еңбек: Көлшіктің айналасындағы қоқыстарды (қағаз, бұтақ) тазалау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Торғайлар мен мысық».

Барысы: Балалар — «торғайлар», олар шеңберде секіріп жүреді. Тәрбиеші (мысық) «Мияу!» десе, торғайлар ұшып барып биікке (орындыққа) қонады.

Серуен картотекасы №12

Бақылау: Көгершіннің қанатын жайып ұшқанын бақылау. Қанаттарының үлкен екеніне назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Жел қалай соғады?». Қолға желпуіш немесе қағаз алып, оны сермеу арқылы «қанаттың» ауаны қалай қозғайтынын сезіну.

Еңбек: Көгершіндерге арналған науаға (ыдысқа) таза су құю.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көгершіннің ұшуы».

Барысы: Балалар қолдарын екі жаққа жайып, баяу әуенмен шеңбер бойымен айналып ұшады. «Гу-гу» деп дыбыстайды.

Шығармашылық: Асфальтқа ақ бормен көгершінге арнап үлкен «қанат» салу.

Серуен картотекасы №13

Бақылау: Биік ағаштағы қарғаның ұясын іздеп табу. Қарғаның ұясына бұтақ тасып жүргенін бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Не биік?». Ағаштың биіктігі мен баланың бойын салыстыру. Қарға неге биікке ұя салады? (Қауіпсіздік).

Еңбек: Ауладағы ұсақ тастарды жинап, ағаш түбіне үйю.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұяға қон!».

Барысы: Жерге бірнеше шеңбер сызылады. «Қарғалар ұшты!» — балалар жүгіреді. «Ұяға!» — әр бала бір шеңбердің ішіне тұра қалады.

Шығармашылық: Құмнан «қарғаның ұясын» жасап, ішіне кішкентай тастарды «жұмыртқа» ретінде қою.

Серуен картотекасы №14

Бақылау: Әтештің (ойыншық немесе сурет) суретін көру. Оның басындағы қызыл айдары мен түрлі-түсті құйрығына назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Кім қатты айқайлайды?». Әтештің «ку-ка-ре-ку!» деген дауысына еліктеп, дауыс ырғағымен ойнау.

Еңбек: Ойыншықтарды серуеннен кейін себетке реттеп жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Әтеш пен тауықтар».

Барысы: Бір бала — «әтеш», қалғандары — «тауықтар». Әтеш айқайлағанда, тауықтар дән іздеуге шығады.

Шығармашылық: Құм бетіне таяқшамен әтештің «тарағын» (ирек сызықтар) салу.

Серуен картотекасы №15

Бақылау: Қаздың балапандары (сары үлпілдек) туралы әңгімелеу. Олардың анасының соңынан қалай еретінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жұмсақ мақта». Сары мақтаны ұстап көріп, оның балапанның жүні сияқты жұмсақ екенін сезіну.

Еңбек: Ауланың шетіндегі құраған шөптерді жинауға көмектесу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қаз бен балапан».

Барысы: Балалар тізбекпен (поезд сияқты) тәрбиешінің соңынан «қаңқ-қаңқ» деп жүреді.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа кішкентай «балапандарды» (дөңгелектер) салу.

Серуен картотекасы №16

Бақылау: Үйректің аяғының ерекшелігін (жарғақты аяқ) суреттен көру. Оның су ішкенін бақылау (басын төмен иеді).

Тәжірибе-зерттеу: «Суды қалай ішеді?». Ойыншық үйрекке су беріп, оның тұмсығының жалпақ екенін көру.

Еңбек: Ойыншық ыдыстарды сумен жуу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үйректер мен қаздар».

Барысы: Тәрбиеші «Үйректер!» десе — балалар «бақ-бақ» дейді, «Қаздар!» десе — «қаңқ-қаңқ» дейді.

Шығармашылық: Құмнан үйрекке арнап «көлшік» жасау және жан-жағына тастар тізу.

Серуен №17

Бақылау: Құстардың жерден не іздейтінін (кұрт, дән) бақылау. Олардың тоқтамай жұмыс істейтінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дән қайда тығылды?». Құм арасына дәндерді тығып, оны таяқшамен іздеп табу (құстардың еңбегін сезіну).

Еңбек: Құстарға нан қоқымдарын ұсақтап дайындау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Дән шоқы».

Барысы: Балалар жүрелеп отырып, екі саусағымен жерді «тоқ-тоқ» етіп ұрады (дән шоқиды).

Шығармашылық: Құм бетіне саусақпен «көп дән» (кішкентай шұңқырлар) жасау.

Серуен №18

Бақылау: Жел соққанда құстардың қалай ұшатынын көру. Желдің бағытын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Желдің күші». Қолға лента алып, оның желмен қалай желбірейтінін көру.

Еңбек: Жел ұшырып әкеткен ойыншықтарды орнына жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жел мен торғайлар».

Барысы: Тәрбиеші үрлесе (жел) — торғайлар тығылады, тоқтаса — ұшады.

Шығармашылық: Асфальтқа көк бормен «желдің ізін» (толқынды сызықтар) салу.

Серуен №19

Бақылау: Ағаш басындағы құстардың әртүрлі дауысын тыңдау. Көктемде олардың көңілді екенін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбысты қайтала». Тәрбиеші ысқырады немесе дыбыс шығарады, балалар соны қайталайды.

Еңбек: Ағаш түбіне су құю (құстар отыратын ағаш шөлдемесін).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қай құс шақырды?».

Барысы: Тәрбиеші арқасын беріп тұрып дыбыстайды (қар-қар немесе гу-гу), балалар қай құс екенін табады.

Шығармашылық: Түрлі-түсті қақпақтардан құм бетіне «сиқырлы құс» құрастыру.

Серуен №20

Бақылау: Ауладағы барлық құстарды (торғай, көгершін, қарға) қайта тану. Олардың бізге пайдасы туралы айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Бинокль». Қолды дүрбі қылып, алыстағы құстарды «бақылау».

Еңбек: Серуен алаңын мерекеге дайындағандай тазалап жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты мерекесі».

Барысы: Барлық үйренген құстардың қимылын кезекпен жасап, музыкамен билеу.

Шығармашылық: Асфальтқа түрлі-түсті борлармен «Құстарға сыйлық» (гүлдер мен дөңгелектер) салу.

Серуен №21

Бақылау: Құстардың ұяда тыныш отырғанын бақылау. Олардың жұмыртқа басып жатқанын, сондықтан шуламау керектігін түсіндіру.

Тәжірибе-зерттеу: «Пішін тану». Тас пен сопақша ойыншықты салыстырып, құстың жұмыртқасы қандай болатынын (сопақша) талқылау.

Еңбек: Ағаш түбіне құстарға арнап жұмсақ шөптер мен мақта үзінділерін себу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұядағы торғайлар».

Барысы: Жерге шеңберлер сызылады. Балалар «ұяда» отырады. Тәрбиеші «Күн жылынды!» десе — ұшады, «Түн болды!» десе — тез ұяларына келіп тығылады.

Шығармашылық: Құмнан «ұя» жасап, ішіне ақ тастардан «жұмыртқа» орналастыру.

Серуен картотекасы №22

Бақылау: Көгершіннің жерде қалай жүретінін бақылау. Оның басын изеп, ақырын қадам басатынына назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбыс қайда?». Көгершіннің «гу-гу» деген дауысын жан-жақтан естіп, оның қай бағытта екенін құлақ түріп табу.

Еңбек: Көгершіндерге арналған науадағы ескі суды төгіп, жаңа таза су құю.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көгершіндер мен мысық».

Барысы: Балалар — «көгершіндер», олар «гу-гу» деп аулада жүреді. Тәрбиеші (мысық) «Мияу!» десе, көгершіндер қанаттарын қағып, ұшып кетуі керек.

Шығармашылық: Асфальтқа көк бормен көгершін ішетін «су» (ирек сызықтар) салу.

Серуен картотекасы №23

Бақылау: Қарғаның үлкен қанаттарын қалай қомдайтынын бақылау. Оның түсінің қара екенін тағы бір рет қайталау.

Тәжірибе-зерттеу: «Қанат қандай?». Құс қауырсынын саусақпен сипап көру: тегіс пе, әлде бұдыр ма? Оның жұмсақтығын сезіну.

Еңбек: Серуен алаңындағы шашылып қалған кішкентай бұтақтарды жинап, себетке салу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қарғалар мен торғайлар».

Барысы: Балалардың бір тобы — «қарғалар» (баяу жүреді), екінші тобы — «торғайлар» (жылдам секіреді). Белгі бойынша орындармен ауысады.

Шығармашылық: Құм бетіне таяқшамен қарғаның үлкен «қанатын» (жарты шеңберлер) салу.

Серуен картотекасы №24

Бақылау: Қаздың (суреттен) мойнын қалай созатынын бақылау. Оның биік болып көрінетінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Бой өлшеу». Балалардың қолдарын жоғары созып, қаздың мойны сияқты «биік» болуға тырысуы.

Еңбек: Ойыншық қаздар мен үйректерді серуеннен кейін тазалап сүрту.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қаз-қаз, қаңқылда».

Барысы: Тәрбиеші мен балалар арасындағы диалог: «Қаз-қаздар!» — «Қаңқ-қаңқ!», «Қасқыр келеді!» — «Ұштық-ұштық!» (жүгіру).

Шығармашылық: Құм бетіне саусақпен қазға арнап «ұзын жол» (түзу сызық) салу.

Серуен картотекасы №25

Бақылау: Ауладағы барлық құстарды қайта шолып шығу. Олардың бәрінің ұшатынын, қанаты мен тұмсығы бар екенін бекіту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбыстар әлемі». Тәрбиеші әртүрлі құстың дауысын салады, балалар қай құс екенін (торғай, қарға, үйрек, қаз) табады.

Еңбек: Серуен алаңындағы құралдар мен ойыншықтарды орнына реттеп қою.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты».

Барысы: Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын заттарды атайды, балалар тек құстар аталғанда ғана қолдарын сермейді.

Шығармашылық: Түрлі-түсті тастар мен қақпақтардан құм бетіне үлкен «Көктемгі құс» бейнесін құрастыру.

Серуен картотекасы №26

Бақылау: Аспандағы құстардың топтасып ұшқанын бақылау. Олардың қалай биікке көтерілетінін, қанаттарын қағатынын көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Қағаз құс». Қағаздан жасалған ұшақты немесе құсты ұшырып, желдің оны қалай биікке көтеретінін бақылау.

Еңбек: Ауладағы орындықтар мен үстелдердің шаңын сүрту (құстар қонатын жер таза болсын).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Торғайлар мен автомобиль».

Барысы: Балалар — «торғайлар», олар жол жиегінде «дәм іздеп» жүреді. Тәрбиеші (автомобиль) «Би-би!» дегенде, торғайлар тез ұяларына ұшып кетеді.

Шығармашылық: Асфальтқа көк бормен құстар ұшатын «биік аспанды» (бұлттар мен сызықтар) салу.

Серуен №27

Бақылау: Көгершіннің жердегі дәнді қалай шоқитынын бақылау. Оның тұмсығының кішкентай екеніне назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Дән қайда?». Құм арасына ірі бұршақтарды тығып, оны саусақпен «тұмсық» сияқты іздеп табу.

Еңбек: Көгершіндерге арналған арнайы жерге дән мен нан қоқымдарын шашу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көгершіндер мен мысық».

Барысы: Балалар — «көгершіндер», олар «гу-гу» деп жүреді. Мысық (тәрбиеші) оянганда, көгершіндер тез ұшып кетеді.

Шығармашылық: Құм бетіне саусақпен көгершінге арнап «көп дән» (ұсақ нүктелер) салу.

Серуен №28

Бақылау: Қарғаның ағаш басында отырып «қар-қар» деп дыбыстағанын тыңдау. Оның дауысының жуан екенін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жуан және жіңішке дауыс». Қарғаның дауысын (жуан) және торғайдың дауысын (жіңішке) салыстырып, қайталау.

Еңбек: Ағаш түбіне түскен ескі жапырақтарды тырмамен (ойыншық) жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қарғалардың ұясы».

Барысы: Балалар шеңбердің ішінде «қар-қар» деп жүреді. Тәрбиеші «Жаңбыр!» десе — бәрі қолдарын төбесіне қойып, ұяға тығылады.

Шығармашылық: Құмнан «қарғаның ұясын» жасап, жан-жағын бұтақтармен бекіту.

Серуен№29

Бақылау: Үйректің (ойыншық) суреттен балапандарымен бірге жүргенін көру. Олардың бәрінің «бақ-бақ» дейтінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жылы су». Күнге жылынған суды ұстап көріп, үйректердің жылы суды жақсы көретінін түсіндіру.

Еңбек: Ойыншық үйректерді жылы сумен жуып, кептіру.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үйректер көлшікте».

Барысы: Жердегі сызылған шеңберлер («көлшіктер») арасымен үйрекше басып, бір-бірінің соңынан еріп жүру.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа үйректің «кішкентай балапандарын» (дөңгелектер) салу.

Серуен№30

Бақылау: Бір ай бойы көрген барлық құстарды (торғай, көгершін, қарға, үйрек, қаз) еске түсіру. Олардың бәрі көктемге қуанып жатқанын айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Бинокльмен бақылау». Саусақтардан «дүрбі» жасап, ауладағы ағаштар мен құстарды соңғы рет шолып шығу.

Еңбек: Серуен алаңын толық жинап, ойыншықтарды орнына қою.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты».

Барысы: Тәрбиеші барлық құстар мен заттарды атайды. Балалар тек құстар аталғанда ғана «ұшады».

Шығармашылық: Түрлі-түсті тастар мен құмды пайдаланып, үлкен «Көктем келді» атты жалпы композиция құрастыру.

Серуен№31

Бақылау: Ауладағы алғашқы жасыл шөптерді бақылау. Торғайлардың шөп арасынан дән мен жәндіктер іздеп жүргенін көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Шөп қандай?». Жасыл шөпті саусақпен сипап көру: ол жұмсақ па, әлде қатты ма? Түсінің жасыл екенін айту.

Еңбек: Жаңа шығып келе жатқан шөптерді баспауға, оларды қорғауға үйрену.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Торғайлар мен автомобиль».

Барысы: Балалар — «торғайлар», шөп үстінде секіріп жүреді. Тәрбиеші (автомобиль) «Би-би!» дегенде, торғайлар тез арада «ұяларына» (асфальт шетіне) ұшып кетеді.

Шығармашылық: Жасыл бормен асфальтқа «ұзын шөптер» (тік сызықтар) салу.

Серуен картотекасы № 32

Бақылау: Күн шуағына шыққан сары бақбақ (одуванчик) гүлдерін бақылау. Олардың түсінің сары екенін, күнге ұқсайтынын айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Гүл не істейді?». Күн шыққанда гүлдің ашылатынын, ал кешке немесе жаңбырда жабылатынын әңгімелеу.

Еңбек: Гүлдердің айналасындағы тастар мен қоқыстарды тазалау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Аралар мен гүлдер».

Барысы: Балалар — «аралар», олар «жжж» деп ұшып жүреді. Тәрбиеші «Гүлге қон!» дегенде, әр бала бір «гүлдің» (шеңбердің) қасына барып отырады.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа «сары бақбақ» (дөңгелек және шуақтар) салу.

Серуен картотекасы №33

Бақылау: Шөп арасынан немесе ағаш діңінен қанқызын іздеп табу. Оның қызыл түсі мен қара нүктелерін санау.

Тәжірибе-зерттеу: «Қанқызы қалай жүреді?». Оның өте жай жүретінін және қанатын ашып ұшып кете алатынын бақылау.

Еңбек: Жәндіктерді ренжітпеуге, оларды қолмен ұстамауға үйрету.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты қанқызы».

Барысы: Балалар қанаттарын жайып ақырын жүреді. «Қанқызы ұшты!» дегенде қолдарын сермейді, «Қонды!» дегенде тізе бүгіп отырады.

Шығармашылық: Құмнан «қанқызына» арнап кішкентай төбешік жасап, үстіне тастардан «нүктелер» қою.

Серуен картотекасы №34

Бақылау: Ағаш бұтақтарындағы бүршіктердің жарылып, кішкентай жасыл жапырақтардың шыққанын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Жапырақ иісі». Жаңа шыққан жапырақтың иісін сезіну (үзіп алмай, бұтақта тұрғанда иіскеу).

Еңбек: Ағаштарға су құю (жапырақтар үлкен болып өссін деп түсіндіру).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жел мен жапырақтар».

Барысы: Тәрбиеші (жел) ақырын үрлесе — балалар (жапырақтар) теңселеді, қатты үрлесе — жан-жаққа жүгіреді.

Шығармашылық: Жасыл бормен асфальтқа ағаштың «кішкентай жапырақтарын» (сопақшалар) салу.

Серуен картотекасы №35

Бақылау: Құстардың ұяларына мамық, жіп тасып, ұяларын жылылап жатқанын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Қайсысы жылы?». Күн көзінде тұрған тасты және көлеңкедегі тасты ұстап көріп, жылуды сезіну.

Еңбек: Аулаға құстар ұясына пайдалансын деп кішкентай түрлі-түсті жіп үзінділерін шашу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұядағы балапандар».

Барысы: Балалар «ұяда» (шеңберде) отырады. Тәрбиеші (анасы) «Жем әкелдім!» дегенде, балапандар ауыздарын ашып («шиқ-шиқ») бастарын көтереді.

Шығармашылық: Құмнан «ұя» жасап, оның ішіне мақта немесе шөп салып «жылылау».

Серуен картотекасы №36

Бақылау: Ағаш түбінен немесе жол жиегінен құмырсқаларды іздеу. Олардың өздерінен үлкен заттарды (бұтақ, дән) тасып бара жатқан еңбекқорлығын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Құмырсқаның жолы». Құмырсқаның алдына кішкентай кедергі (таяқша) қойып, оның қалай айналып өтетінін көру.

Еңбек: Құмырсқаның илеуін бұзбауға, оларды баспауға үйрену (қамқорлық).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Еңбекқор құмырсқалар».

Барысы: Балалар — «құмырсқалар», олар тізбекпен (бірінің соңынан бірі) жүреді. Тәрбиеші «Жүк тасимыз!» дегенде, балалар қолдарына ойыншық алып, белгіленген жерге жеткізеді.

Шығармашылық: Құмнан «құмырсқаның үйін» (төбешік) жасап, жан-жағына «жолдар» салу.

Серуен картотекасы №37

Бақылау: Гүлдердің үстінде ұшып жүрген алғашқы көбелектерді бақылау. Олардың қанаттарының әдемі, түрлі-түсті екеніне назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Көбелек қалай ұшады?». Жұқа қағаздан көбелек қиып, оны жіпке байлап, желмен қалай қозғалатынын көру.

Еңбек: Ауладағы гүлдерді (бақбақтарды) жұлмау, олар көбелектердің «асханасы» екенін түсіндіру.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көбелектер мен гүлдер».

Барысы: Балалар — «көбелектер», музыкамен ұшады. Музыка тоқтағанда, тәрбиеші атаған түсті гүлдің (сары немесе жасыл шеңбер) қасына барып қонады.

Шығармашылық: Түрлі-түсті борлармен асфальтқа үлкен «көбелектің қанатын» салу

Серуен картотекасы №38

Бақылау: Күннің көзі мен ағаштардың көлеңкесін бақылау. Көлеңкеде салқын, ал күн шуағында жылы екенін сезіну.

Тәжірибе-зерттеу: «Менің көлеңкем». Күнге қарап тұрып, өз көлеңкесін табу. Қолды қимылдатқанда көлеңкенің де «билейтінін» көру.

Еңбек: Ойыншықтарды көлеңкеге реттеп жинау (күнге қызып кетпеуі үшін).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көлеңкеден қаштық».

Барысы: Тәрбиеші «Күнге шығамыз!» десе — балалар ойнайды, «Көлеңкеге тығыламыз!» десе — ағаш көлеңкесіне жүгіріп барады.

Шығармашылық: Асфальтқа баланың көлеңкесін бормен айналдыра сызып (сұлбасын) шығу.

Серуен картотекасы

№39

Бақылау: Ұялардан балапандардың дыбысын тыңдау. Анасы жем әкелгенде олардың қалай қуанатынын («шиқ-шиқ») әңгімелеу.

Тәжірибе-зерттеу: «Кім қалай дыбыстайды?». Тәрбиеші құстардың (торғай, қарға, балапан) дыбысын салады, балалар қайталап, кім екенін табады.

Еңбек: Құстарға арналған науаға жаңа піскен нан қоқымдарын (жұмсақ) салу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қамқор ана».

Барысы: Тәрбиеші (ана құс) — «ұшады», балалар (балапандар) — ұяда ауыздарын ашып жем күтеді. Анасы келгенде қанат қағады.

Шығармашылық: Құмнан «балапанға арналған тәрелке» жасап, ішіне кішкентай тастарды «дән» етіп толтыру.

Серуен картотекасы №40

Бақылау: Жаңбырдан кейінгі табиғатты бақылау. Ауаның тазарғанын, шөптердің жарқырап қалғанын көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Су қайда кетті?». Асфальттағы көлшіктің күн көзінде қалай тез кебетінін бақылау (булану).

Еңбек: Жаңбыр суымен жуылған сырғанақтар мен әткеншектерді құрғақ шүберекпен сүрту.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көлшіктерден аттау».

Барысы: Асфальтқа сызылған «көлшіктерден» (шеңберлерден) аяқты суламай, қос аяқпен аттап немесе секіріп өту.

Шығармашылық: Түрлі-түсті бормен аспанға «кемпірқосақ» (доғалар) салу.

Серуен картотекасы Мамыр айы «Құлыншақ» тобы

Серуен картотекасы №1

Күннің жылына бастағанын, қардың еритінін бақылау.

Тәжірибе: «Күн қайда жылытады?». Балалармен бірге күн түсетін жерді және көлеңкені ұстап көру.

Күн шуағында заттардың жылы болатынын сезіну.

Еңбек: Ойын алаңындағы қардың қалдықтарын күрекшемен күн түсетін жерге шығару.

Ойын барысы: «Күн мен жаңбыр». Тәрбиеші: «Күн шықты!» — балалар жүгіреді, «Жаңбыр жауды!» — қолшатыр астына тығылады.

Серуен картотекасы №2

Сүңгілерді (мұздақтарды) бақылау. Олардың неге еритінін түсіндіру.

Тәжірибе: «Мұздақ қайда жоғалды?». Бір мұздақты жылы алақанға салып, оның суға айналғанын көру.

Еңбек: Серуеннен кейін ойыншықтарды судан сүртіп, кептіруге көмектесу.

Ойын барысы: «Тамшылар». Балалар шеңберде «топ-топ-топ» деп тамшының дыбысын салып, жеңіл секіреді.

Серуен картотекасы №3

Жылы жақтан ұшып келген құстарды тыңдау (торғай, қарлығаш).

Тәжірибе: «Құстар не жейді?». Құстарға нан қикымы мен дән беру. Құстардың қалай шоқитынын бақылау.

Еңбек: Құстарға арналған жемсауытты тазалау, дән себу.

Ойын барысы: «Ұшты-ұшты». Құстардың атын атағанда қолдарын қанатша қағады.

Серуен картотекасы №4

Тақырыбы: «Қоршаған ортадағы заттар»

Міндеті: Балаларды заттардың орнын көрсетуге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Бөлмеде: Балалар әртүрлі заттарды үстелге, сөреге орналастырады, «жоғары, төмен, жанында» сөздерін қолданады

Тәжірибелік іс-әрекет: Заттарды дұрыс орналастыру арқылы тәжірибе жасау

Еңбек әрекеті: Ойыншықтарды жинап, әр затқа орын бөлу

Нәтиже: Балалар заттардың орналасуын көрсетеді, тілдік сөздік қорын пайдаланады

Серуен картотекасы №5

Тақырыбы: «Еңбекке баулу»

Міндеті: Балаларды қарапайым еңбектің нәтижесін бағалауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / бөлмеде: Балалар бірге топырақты қазып, гүл отырғызады немесе ойыншықтарды жинастырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Шағын жобалар жасау, заттарды біріктіру

Еңбек әрекеті: Жұмыс нәтижесін бағалау, таза ұстау

Нәтиже: Балалар еңбектің нәтижесін бағалай алады, бірлесіп жұмыс істей біледі

Серуен картотекасы №6

Тақырыбы: «Көктемгі ауа»

Міндеті: Балаларды таза ауада демалуға, айналаны байқауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар ағаштарды, гүлдерді бақылайды, желді сезінеді, қолдарын көтеріп, жүгіреді, секіреді

Тәжірибелік іс-әрекет: Жапырақтарды жинап, түрін, түсін ажыратады

Еңбек әрекеті: Қолдарымен топырақты босатып, кішкентай гүл отырғызады
Нәтиже: Балалар қоршаған ортаны сезіп, таза ауада қимылды дұрыс орындайды

Серуен картотекасы №7

Еріген қар суынан пайда болған кішкентай жылғаларды бақылау.

Тәжірибе: «Кеме жүзе ме?». Жылғаға қағаздан немесе ағаштан жасалған кемеңі салып, судың ағысымен қалай жылжитынын көру.

Еңбек: Жылғаның жолындағы тастар мен қоқыстарды тазалап, суға жол ашу.

Ойын барысы: «Көпірден өту». Едендегі сызықтан (жылғадан) аттап өту.

Серуен картотекасы №8

Ағаштардағы бүршіктердің ісінуін бақылау.

Тәжірибе: «Бүршіктен не шығады?». Ағаштың кішкентай бұтағын суға салып, бөлмеге қою. Бірнеше күннен кейін жапырақ шыққанын бақылау.

Еңбек: Ағаштардың түбіне топырақ жинау (қорғау).

Ойын барысы: «Ағаштар мен жел». Қолдарын жоғары көтеріп, желмен тербеледі

Серуен

Картотекасы №9

Күн шуағы түскен жерден алғашқы жасыл шөптің шығуын табу.

Тәжірибе: «Шөпке не керек?». Шөптің бір бөлігін суарып, екінші бөлігін құрғақ қалдыру. Қайсысы жақсы өсетінін салыстыру.

Еңбек: Ойын алаңындағы өткен жылғы қураған шөптерді жинау.

Ойын барысы: «Гүлдер өседі». Балалар бүрісіп отырады да, музыкамен жайлап бойларын жазып, «өседі».

Серуен картотекасы №10

Қар астынан шыққан қара жерді (топырақты) бақылау.

Тәжірибе: «Ылғал топырақ». Құрғақ және су тиген топырақты ұстап көру. Ылғал топырақтан мүсін жасауға болатынын көру.

Еңбек: Топырақты қопсытуға көмектесу (кішкентай тырмалармен).

Ойын барысы: «Біз егеміз». Жерге дән сепкендей қимылдар жасау.

Серуен

картотекасы №11

Көктемгі аспандағы бұлттарды бақылау. Олардың ақ, мақта секілді екенін айту.

Тәжірибе: «Бұлттар неге ұқсайды?». Аспанға қарап, бұлттардың пішінін (аюға, гүлге) ұқсату.

Еңбек: Ойын алаңындағы құмды тегістеу.

Ойын барысы: «Көк аспан». Шеңбермен жүріп, қолдарын жоғары созу.

Серуен картотекасы №16

Тақырыбы: «Қар мен су»

Міндеті: Қардың еру процесін бақылау

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар қарды ұстап, қолмен еріту арқылы суға айналуын бақылайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Су деңгейін өлшейді, заттарды суға батыртып көрінеді

Еңбек әрекеті: Қар мен суды ыдыстарға жинастырады, тазалайды
Нәтиже: Балалар табиғат құбылыстарын байқап, тәжірибе жасайды

Серуен картотекасы №17

Тақырыбы: «Жол қозғалысы ережелері»

Міндеті: Балаларды қарапайым жол белгілерімен таныстыру

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / тәжірибелік алаңда: Балалар бағдаршамдағы түске сәйкес жүреді, тоқтайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Белгішелерді көріп, атын айтады

Еңбек әрекеті: Жол белгілерін өз орнына орналастыру, қауіпсіз жол жасау

Нәтиже: Балалар жол белгілерін таниды, қауіпсіздік дағдыларын орындайды

Серуен картотекасы №18

Тақырыбы: «Қоршаған ортадағы заттар»

Міндеті: Балаларды заттардың орнын көрсетуге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Бөлмеде: Балалар әртүрлі заттарды үстелге, сөреге орналастырады, «жоғары, төмен, жанында» сөздерін қолданады

Тәжірибелік іс-әрекет: Заттарды дұрыс орналастыру арқылы тәжірибе жасау

Еңбек әрекеті: Ойыншықтарды жинап, әр затқа орын бөлу

Нәтиже: Балалар заттардың орналасуын көрсетеді, тілдік сөздік қорын пайдаланады

Серуен картотекасы №19

Тақырыбы: «Еңбекке баулу»

Міндеті: Балаларды қарапайым еңбектің нәтижесін бағалауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / бөлмеде: Балалар бірге топырақты қазып, гүл отырғызады немесе ойыншықтарды жинастырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Шағын жобалар жасау, заттарды біріктіру

Еңбек әрекеті: Жұмыс нәтижесін бағалау, таза ұстау

Нәтиже: Балалар еңбектің нәтижесін бағалай алады, бірлесіп жұмыс істей біледі

Серуен картотекасы №20

Тақырыбы: «Құм және шағын құрылыс»

Міндеті: Балаларды құммен тәжірибе жасауға, заттарды біріктіруге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / тәжірибелік алаңда: Балалар құмнан кішкентай қорған, жол салады, кішкентай ыдыстармен эксперимент жасайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Құмнан құрылыс элементтерін жасап, оларды біріктіреді

Еңбек әрекеті: Құм алаңын тазалап, құрал-саймандарды орнына қояды

Нәтиже: Балалар құммен ойнау арқылы қимылды үйлестіреді, қарапайым құрылыс дағдыларын меңгереді

Серуен картотекасы №17

Оянған алғашқы жәндіктерді (құмырсқа, қанқыз) іздеу.

Тәжірибе: «Құмырсқаның илеуі». Құмырсқалардың қалай еңбек ететінін, зат таситынын үнсіз бақылау.

Еңбек: Жәндіктер жүретін жолды таза ұстау, оларды баспауға тырысу.

Ойын барысы: «Қанқыз ұш». Саусақтарымен жәндіктің ұшқанын бейнелеу.

Серуен картотекасы №18

Гүлзардағы алғашқы гүлдердің (бәйшешек) шығуын бақылау.

Тәжірибе: «Су — өмір». Гүлдерді суарудың маңызын көрсету.

Еңбек: Суару ыдысымен (лейка) гүлдерге су құю.

Ойын барысы: «Көңілді бақша». Балалар гүлдердің атын атап, шеңберде билейді.

Серуен картотекасы №19

Ағаш діңін бақылау. Қар еріген соң ағаш діңінің дымқыл болатынын көру.

Тәжірибе: «Ағаш қабығы қандай?». Балалармен ағаштың қабығын сипап көру (бұдыр, тегіс, қатты).

Қабық ағашты суықтан қорғайтынын түсіндіру.

Еңбек: Ағаш түбіндегі ұсақ бұтақтарды жинап, бір жерге үйю.

Ойын: «Ағашқа тығыл!». Тәрбиеші: «Бір, екі, үш, қайыңға тығыл!» — балалар қайыңды тауып, жанына барады.

Серуен картотекасы №20

Күн сәулесінің шағылысуын бақылау.

Тәжірибе: «Айнамен ойын». Айнаның көмегімен қабырғаға немесе жерге «күн қоянын» түсіру. Оның қалай жылдам қозғалатынын көру.

Еңбек: Күн көзінде кеуіп қалған құмды жинап, құмсалғышқа (песочница) салу.

Ойын: «Күн қоянын ұста». Балалар жердегі жарық сәулені аяқтарымен басып ұстауға тырысады.

Серуен картотекасы №21

Көктемгі желдің бағытын, оның жылы немесе суық екенін сезіну.

Тәжірибе: «Жел қайдан соғады?». Жеңіл жаулықты немесе қағаз таяқшаны ұстап, желдің қай жаққа үрлеп тұрғанын анықтау.

Еңбек: Жел ұшырып әкелген қағаздарды жинап, қоқыс жәшігіне салу.

Ойын: «Жел мен жапырақ». Тәрбиеші жел болып үрлейді, балалар жапырақ құсап айналып ұшады.

Серуен картотекасы

№22

Тақырыбы: «Табиғаттағы дыбыстар»

Міндеті: Балаларды қоршаған ортадағы дыбыстарға еліктеуге баулу

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар құстардың, желдің, су дыбыстарын қайталайды, қозғалысымен сәйкестендіреді

Тәжірибелік іс-әрекет: Дыбыстар шыққан заттарды немесе табиғат элементтерін көрсету

Еңбек әрекеті: Табиғаттан жиналған заттарды дұрыс орналастыру, жинау

Нәтиже: Балалар дыбысты ажыратып, қозғалысымен үйлестіреді

Серуен картотекасы

№23

Тақырыбы: «Гүл отырғызу»

Міндеті: Балаларды өсімдіктерге күтім жасауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар гүл отырғызады, су құяды

Тәжірибелік іс-әрекет: Гүлдің жапырақтары мен сабақтарын ажыратады

Еңбек әрекеті: Су құю, топырақты тегістеу

Нәтиже: Балалар өсімдіктерді күтеді, қарапайым еңбек дағдыларын меңгереді

Серуен картотекасы

№24

Тақырыбы: «Жол қозғалысы ережелері – 2»

Міндеті: Балаларды жолдағы қауіпсіздік ережелерін қайталау

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар бағдаршам түстеріне қарап жүреді, «тоқтау» және

«жүру» сигналдарын орындайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Жол белгілерін көрсетіп, атын айту

Еңбек әрекеті: Жол белгілерін өз орнына орналастыру

Нәтиже: Балалар қауіпсіз жүріс ережесін меңгереді

Серуен картотекасы №25

Тақырыбы: «Топырақпен тәжірибе»

Міндеті: Балаларды топырақты зерттеуге, саусақ моторикасын дамытуға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар топыраққа қолымен сурет салады, құм мен топырақты араластырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Топырақтан кішкентай қорған немесе жол жасайды

Еңбек әрекеті: Құрал-саймандарды жинап, орнын түзету

Нәтиже: Балалар сенсорика мен қимылды үйлестіреді

Серуен картотекасы №26

Тақырыбы: «Көңілді жануарлар»

Міндеті: Балаларды жануарлардың қозғалысы мен дыбысына баулу

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар қоян секіреді, ит жүгіреді, құс ұшады, дыбыстарын шығарады

Тәжірибелік іс-әрекет: Жануар суреттерін көрсету

Еңбек әрекеті: Суреттерді өз орнына қою, ойыншық жануарларды жинау

Нәтиже: Балалар жануарларды қозғалысы мен дыбысына сәйкестендіреді

Серуен картотекасы №27

Топырақ арасынан шыққан алғашқы құрттар мен қоңыздарды іздеу.

Тәжірибе: «Ылғалды жақсы көретін жәндіктер». Тастың немесе тақтайдың астын ашып, сонда тығылып жатқан жәндіктерді көру. Олардың қараңғы мен ылғалды ұнататынын түсіну.

Еңбек: Жәндіктерге кедергі жасамай, олардың «үйлерін» (тастарды) реттеп қою.

Ойын: «Құмырсқалардың соқпағы». Балалар бірінің артынан бірі тізбектеліп, құмырсқаша жүреді.

Серуен картотекасы №28

Көктемнің алғашқы гүлдеріне сүйсіну. Оларды жұлуға болмайтынын түсіндіру.

Тәжірибе: «Гүл неге жабылды?». Егер күн бұлтты болса, гүлдердің жабылып қалатынын бақылау (гүлдер де ұйықтайды).

Еңбек: Гүлзардың айналасындағы тастарды әдемілеп тізіп шығу.

Ойын: «Гүлдер мен көбелектер». Қыздар «гүл» болып отырады, ұлдар «көбелек» болып айнала ұшады.

Серуен картотекасы №29

Жерде жатқан әртүрлі тастарды (үлкен, кіші, түсі) бақылау.

Тәжірибе: «Жылы және суық тас». Күнде жатқан тас пен көлеңкедегі тасты ұстап, айырмашылығын сезу.

Еңбек: Әдемі тастардан серуен жолына өрнектер салу.

Ойын: «Тасты себетке сал». Балалар тастарды көлеміне қарай (үлкен-кіші) бөліп жинайды.

Серуен картотекасы №30

Құстардың ұя салып, шөп тасып жүргенін бақылау.

Тәжірибе: «Құстарға не керек?». Жерге мақта қиындыларын немесе жіптерді тастау. Құстар оны ұя салуға алып кете ме, соны бақылау.

Еңбек: Ойын алаңындағы құстар шоқитын жерді тазалап, су қою.

Ойын: «Торғай мен мысық». Балалар «торғай» болып ұшады, «мысық» (тәрбиеші) шыққанда тығылады.

Серуен картотекасы №31

Көктемгі табиғаттың дыбыстарын ажырату.

Тәжірибе: «Құлағымыз қалай естиді?». Көзді жұмып, ненің дыбысы екенін табу (судың сылдыры, құстың шиқылы, машинаның гүрілі).

Еңбек: Ойыншықтар сақталатын себетті шаңнан сүрту.

Ойын: «Кім қалай дыбыстайды?». Балалар көктемгі жануарлар мен құстардың дауысын салады.

Серуен картотекасы №32

Тақырыбы: «Гүлдерді суару»

Міндеті: Балаларды өсімдіктерге күтім жасауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар гүлдерді сумен суарады, сабақтарын ұстайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Гүлдің жапырақтарын ажыратып, суаруды тәжірибе ретінде көрсету

Еңбек әрекеті: Су құю, топырақты тегістеу

Нәтиже: Балалар өсімдіктерді күтуді меңгереді, еңбек дағдылары дамиды

Серуен картотекасы №33

Тақырыбы: «Құмдағы іздер»

Міндеті: Балаларды құмдағы қимылды бақылауға баулу

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар аяқпен, қолмен құмға іздер жасайды, әртүрлі пішіндерді құрайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Қолмен және аяқпен әртүрлі іздерді жасау

Еңбек әрекеті: Құрал-саймандарды жинау, құмды тегістеу

Нәтиже: Балалар сенсорика мен қимылды үйлестіреді

Серуен картотекасы №34

Тақырыбы: «Жол белгілері»

Міндеті: Балаларды жол қозғалысы ережелерімен таныстыру

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар бағдаршам сигналдарын орындайды, жол белгілерін таныстырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Белгілерді аттап өту, дұрыс орындау

Еңбек әрекеті: Жол белгілерін өз орнына қою

Нәтиже: Балалар қауіпсіздік дағдыларын меңгереді

Серуен картотекасы №35

Тақырыбы: «Табиғаттағы түстер»

Міндеті: Балаларды табиғаттағы түстерді ажырата білуге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар гүл, жапырақ, топырақ түстерін атау

Тәжірибелік іс-әрекет: Түстерге сәйкес заттарды топтау

Еңбек әрекеті: Заттарды дұрыс орналастыру, жинау

Нәтиже: Балалар түстерді ажыратып, дұрыс сәйкестендіреді

Серуен картотекасы №36

Тақырыбы: «Жануарлар мен гүлдер»

Міндеті: Балаларды табиғаттағы тірі заттарды байланыстыруға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар «жануарға гүл бер» ойынын ойнайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Суреттерді сәйкестендіру

Еңбек әрекеті: Заттарды орнына қою

Нәтиже: Балалар табиғаттағы себеп-салдарлық байланысты байқайды

Серуен картотекасы №37

Жердің өңделгенін, егуге дайын екенін көру.

Тәжірибе: «Дән қалай өседі?». Жерге пиязды немесе ірі дәндерді егіп көру.

Еңбек: Тәрбиешіге жерді қопсытуға көмектесу (кішкентай тырмалармен).

Ойын: «Еккен дәніміз өсті». Балалар отырып, біртіндеп қолдарын көтеріп жоғары созылады.

Серуен картотекасы №38

Айналаның қалай өзгергенін (жасыл түс көбейгенін) айту.

Тәжірибе: «Түстерді табамыз». Серуен алаңынан жасыл, сары, көк түсті заттарды тауып атау.

Еңбек: Серуен соңында барлық құралдарды тазалап, орнына қою.

Ойын: «Біз — көңілді баламыз!». Шеңбер жасап, көктем туралы ән айтып, билеу.

Серуен №39

топырақ арасынан шыққан алғашқы құрттар мен қоңыздарды іздеу.

Тәжірибе: «Ылғалды жақсы көретін жәндіктер». Тастың немесе тақтайдың астын ашып, сонда тығылып жатқан жәндіктерді көру. Олардың қараңғы мен ылғалды ұнататынын түсіну.

Еңбек: Жәндіктерге кедергі жасамай, олардың «үйлерін» (тастарды) реттеп қою.

Ойын: «Құмырсқалардың соқпағы». Балалар бірінің артынан бірі тізбектеліп, құмырсқаша жүреді.

Серуен №40

Ағаш діңін бақылау. Қар еріген соң ағаш діңінің дымқыл болатынын көру.

Тәжірибе: «Ағаш қабығы қандай?». Балалармен ағаштың қабығын сипап көру (бұдыр, тегіс, қатты).

Қабық ағашты суықтан қорғайтынын түсіндіру.

Еңбек: Ағаш түбіндегі ұсақ бұтақтарды жинап, бір жерге үйю.

Ойын: «Ағашқа тығыл!». Тәрбиеші: «Бір, екі, үш, қайыңға тығыл!» — балалар қайыңды тауып, жанына барады.

Серуен картотекасы №41

Міндеті: Жануарларға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Ит пен мысыққа қалай күтім жасалатынын түсіндіру.

Қауіпсіздік сақтау: Жануарға тым жақындамау.

Серуен картотекасы №42

«Тұзды ерітеміз» (эксперимент)

Мақсаты: Заттың күйін бақылау, қызығушылық ояту.

Барысы: Тұз кесектерін жылы суға салып еруін көру.

Тәрбиеші: “Тұз суда неге ериді?”

Балалар: “Жылы!”

Қорытынды: Жылы су тұзды ерітеді.

Серуен картотекасы №43

Бақылау: Қаздың (суреттен) мойнын қалай созатынын бақылау. Оның биік болып көрінетінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Бой өлшеу». Балалардың қолдарын жоғары созып, қаздың мойны сияқты «биік» болуға тырысуы.

Еңбек: Ойыншық қаздар мен үйректерді серуеннен кейін тазалап сүрту.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қаз-қаз, қаңқылда».

Барысы: Тәрбиеші мен балалар арасындағы диалог: «Қаз-қаздар!» — «Қаңқ-қаңқ!», «Қасқыр келеді!» — «Ұштық-ұштық!» (жүгіру).

Шығармашылық: Құм бетіне саусақпен қазға арнап «ұзын жол» (түзу сызық) салу.

Серуен картотекасы №44

Бақылау: Ауладағы барлық құстарды қайта шолып шығу. Олардың бәрінің ұшатынын, қанаты мен тұмсығы бар екенін бекіту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбыстар әлемі». Тәрбиеші әртүрлі құстың дауысын салады, балалар қай құс екенін (торғай, қарға, үйрек, қаз) табады.

Еңбек: Серуен алаңындағы құралдар мен ойыншықтарды орнына реттеп қою.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты».

Барысы: Тәрбиеші ұшатын және ұшпайтын заттарды атайды, балалар тек құстар аталғанда ғана қолдарын сермейді.

Шығармашылық: Түрлі-түсті тастар мен қақпақтардан құм бетіне үлкен «Көктемгі құс» бейнесін құрастыру.